

دیوانی حرفیے

بسم الله الرحمن الرحيم

۷	سەرگوریشته
۲۳	موباجات
۲۹	شای ئەنبیا
۳۱	مەدحی حەزرەتی رەسول
۳۲	مەولودنامە
۳۶	حێزنی میعراج
۳۸	شەهێ رەحمەت
۴۳	شوکرانە
۴۶	بەها ر
۴۸	بەها ر
۵۱	بەها ر
۵۳	نالە ی بولبول
۵۶	بانە مەر
۵۸	بەها ر نیشتمان
۵۹	بەها ر
۶۰	هاوین
۶۱	پاییز
۶۲	زستان
۶۳	تەخمیمی غەزەلی حاجی قادر
۶۵	تەخمیمی غەزەلی بێخود
۶۷	تەخمیمی غەزەلی نالی
۶۸	تەخمیمی غەزەلی سالم
۷۰	تێبەلکێشی شیعری حافز
۷۱	تێبەلکێشی شیعری حافز
۷۲	پەیکی ئازادی
۷۴	جوانی
۷۶	پیری
۷۷	چاوەکەم

۷۸۰.....	دهری دووری.....
۷۹۰.....	خهرمانی گول.....
۸۱۰.....	ثافه تی دین.....
۸۲۰.....	باخچی خهبال.....
۸۳۰.....	داری مراد.....
۸۴۰.....	داره بووز.....
۸۵۰.....	شوخی موکریان.....
۸۶۰.....	کیژی کوپستان.....
۸۷۰.....	ته مړه وین.....
۸۹۰.....	دایک.....
۹۱۰.....	موعه للیم.....
۹۳۰.....	چلدانه ی راز.....
۹۵۰.....	عيلم وزانین.....
۹۶۰.....	سهری سورج.....
۹۹۰.....	ههره وه ز.....
۱۰۱۰.....	شه موئه و.....
۱۰۲۰.....	میوانی.....
۱۰۴۰.....	متفهرک.....
۱۰۵۰.....	ده سلات.....
۱۰۷۰.....	قناعات.....
۱۰۹۰.....	مانگا پیوازی.....
۱۱۱۰.....	گامیشه کویره.....
۱۱۴۰.....	دؤ.....
۱۱۶۰.....	به ره می ژیان.....
۱۱۷۰.....	نښوی مانگه کان.....
۱۱۸۰.....	مهر ویزنځکی له ر.....
۱۱۹۰.....	باز و راوچی.....
۱۲۰۰.....	به یتار.....

۱۲۳.....	مەرۆکه و سزۆکه
۱۲۴.....	هه قن و ته بکه چی
۱۴۹.....	سووکی شاران
۱۵۱.....	مهاباد
۱۵۳.....	سه
۱۵۵.....	سهردهشت
۱۵۷.....	سه قز
۱۵۹.....	مهریوان
۱۶۱.....	بۆکان
۱۶۳.....	بانه
۱۶۵.....	شنۆ
۱۶۷.....	پاوه
۱۶۸.....	خانه
۱۶۹.....	له ئیمامی بۆ حقیقی
۱۷۰.....	وهلامی حقیقی
۱۷۱.....	له ئیمامی بۆ حقیقی
۱۷۲.....	وهلامی حقیقی
۱۷۳.....	له ئیمامی بۆ حقیقی
۱۷۴.....	وهلامی حقیقی
۱۷۵.....	سالی دوو بههار
۱۷۷.....	برای به پیز
۱۷۸.....	وهعه
۱۷۹.....	بۆدۆستانی دوور وهلات
۱۸۰.....	قههری گهر دوون
۱۸۲.....	شوینی مردان
۱۸۵.....	عهریزه ی سن
۱۸۶.....	شینى بانه
۱۸۸.....	شینى هیمن

۱۹۰.....	مولی زاکا و
۱۹۱.....	کؤچی سواره
۱۹۳.....	مهرنگی بی واده
۱۹۵.....	جوارینه
۲۰۰.....	دوو بهیتی
۲۰۲.....	قسمت فارسی
۲۰۳.....	ستایش خدا
۲۰۸.....	در نعت پیامبر
۲۰۹.....	میلاد
۲۱۲.....	معراج
۲۱۵.....	عبد رمضان
۲۱۶.....	تخمیس غزل مولانا
۲۱۷.....	تخمیس غزل مولانا
۲۱۸.....	تخمیس غزل سعدی
۲۲۰.....	تخمیس غزل حافظ
۲۲۲.....	تخمیس غزل عبرت
۲۲۴.....	تخمیس غزل کردنژاد
۲۲۷.....	بهار
۲۲۹.....	برده دهقان
۲۳۳.....	زمستان
۲۳۶.....	شور عشق
۲۳۷.....	تمنای وصال
۲۳۸.....	شعله
۲۳۹.....	رمز عشق
۲۴۰.....	نگار
۲۴۱.....	جدایی
۲۴۲.....	بوی بار
۲۴۳.....	مهمان

۲۲۴.....	نارنج جنون.....
۲۲۵.....	بوکان.....
۲۲۶.....	داستانگاه آزاد مهاباد.....
۲۲۸.....	کارمند.....
۲۲۹.....	کور به کور.....
۲۵۲.....	انتظار.....
۲۵۷.....	جام دانش.....
۲۶۰.....	یاد یاران.....
۲۶۱.....	هجران.....
۲۶۲.....	پاسخ به سیدکامل.....
۲۶۴.....	تبریک عید.....
۲۶۵.....	پاسخ نامه منظوم سیدکامل.....
۲۶۶.....	عاطفه.....
۲۶۹.....	مبین استاد.....
۲۷۰.....	سعادت.....
۲۷۱.....	فرزندم.....
۲۷۲.....	تبریک نوروزی.....
۲۷۳.....	مهر دوسته.....
۲۷۵.....	مرگ نوجوان.....
۲۷۷.....	مرگ محمود.....

شیرینی نیم وده رو دم میوانم نه وه یه وینه که م و دیوانم

خواییم به غشه ملون بکجه زودور شه رمدن رم نیه رووی دیوانم

"نه ناوی خوای به رزویی هاوتا"

عه منوهه نای بی بهایه هه رشیای رانی شه لایله کسه
به روه رنهارای عالمه مانه به خشنده ومیهره مانه ومالکی رۆزی
هه رانه ونوکروساسی شه و بهری قناس هه رشایانی شانی شه وه
که عالمی نه رروئاسمانه وه رچی شاکرا ونیهانسه
هه لئو ورتنه ری جهری رۆز وشه وه هه رچی هه به ده ستر
مودره بی شه وه ،خولقتنه ری مه خلوقاته ،وه دی هیتی مه وجوداته
بی راگی کاسانه و پتک هیتی خا حاته ،رۆزی ده ری زبنده وه ره
به رتوه نه ری هه رچی به شهر و گیان له به ره ،فه رمانه وه ای عالمه
مانه سولتاسی هه ردو و جیهانه ،بی ناب و وه زیره ،بی وینه و
به رسوه زانا و سوانا به ،ذوالجلال و بی مباله ، ساحه بی
که مال و حه ماله ،ختوی جهال و حه به روتنه ، له هه موو عه بیان
به ری به ، که س جی به ده سانه ،هه مو وشت به ده ستوی به
سه لات و سه لامی خودای عالمه میان به قه ده ر به ری گولتسی
گولزاران و حلی گیای میترغوزاران و گهلای داران و خیزی
روو باران و ریژنه مارانی پاییز و به هاران به غورپه م برژئی به
به ر گیان و له بی پاکی خانه می پیغه مه ران و مه رنی سه روه ران و
هه لئو نراوی شاده میان و ره حه ته عالمه میان پیغه مه ری ثاخری
ره ماندا که محه مه دی مسته فایه ،شه و که سه ی که خوای به رزو
بی وینه له که لامی خۆیدا به خولقی عه زیم ناوی بر دووه و
خوی و مه لایکه ی سه له واتیان بۆناردووه و به سه له وات ناردن
بۆ شه و شه مری نه رمووه ، هه روه ها بۆرووح و جیسمی ثال و
به بت و باران و ئۆمه تی که به چاکترین ئۆمه تی باس کردووه .
سلاوی گه رم و گوپم له قوولایی دله وه پیشکه شه ده کم سه
خوشک و برا خۆشه و یسته کانی شه ده ب دۆستی که له که مان شه وانه ی
که برنگ له وه ختی ئازیزی خۆیان له پیتناوی خۆپندنه وه ی چند
دترنگ له شه ده بیاتی زمانه که مان ده نیتی و ده بینه هوی هاندان و

راپه پینی نووسر وشاعیرو هونه ریان به لکوو خوا یاربئی تـ
 ماون پـره به خزمه تی هونه ر وئده بی که له که مان بدهن .
 سالی ۱۳۶۴ ی هه تاوی به هۆی داخواری خوالی خوشبوو
 ماؤستا هئیم زیان نامه یه کی خۆم به کورتی نووسیوو که له
 گۆواری سروهی ژماره ۳ دا چاپ کرا . هئیندیک ره خسه یان
 لی گرتم که بۆچی که م نووسیوه و زووم کۆتایی پئی هئناوه .
 هئیندیکیش لایان وابوو باشه وچی دیکه ناوی . نه وه نه قلیکی
 خسته وه بیرم که کردوو شمه ته شیعر:

باب و کوپیک چوون بۆسه نه	بیلامانی به سواری کـ
پیاده و سواریان به نۆبه بوو	هه جارئی یه کیان سوار ده بوو
له نۆبه ی سوار بوونی کوردا	تووشی بیا و یک بوون له پـردا
لئی توورپه بوومه گه ناوسی؟	با وکت ده پروا به پئی خاوسی
کوردا به زی بابی سوار بوو	به یه کی دیکه دووچار بوو
بئی گوت بۆچی نه ونازداره	به پئی یان برپا و تۆسواره ؟
دوو پشته کی سوار بوون نه وچار	تووشی کا برا یه ک بوون ریوار
کوتی چا وئه و به سته زمانه	پئوه بووه به دهس شه م دوانه
نه وچاره ر دووکیان دابه زین	یه کی دی لئوی لئی گه زین
کوتی ته ماشا چهن هینن !	که رتکیان بئی یه و نای بینن
نووسه ریش تا هه ر راده یه ک و به هه ر شپوه یه ک بنووسی . هئیشـ	نا توانی دلئی هه موان به جئی بئینی . جا که وایه منیش هه ر وه ک
بئشور و رتگای کورت هه لده بژیرم ورئ له خۆم و خوینـ	هه ر دوور ناخه مه و . دۆستانی ره خه گریش ده بئی لیم ببوورن چونکه من
به جئیلش هه ر که م بلئی بووم چ بگا به ئیسته که پیرم وهئیزی	چهنه م نه ماوه !

له سروه دا گوتوومه شه گه ر به وئ شپوی بووره و به یاری
 زه وی وزاری ژیان به وردی و هرد بده یه وه ته مه نیکـ
 دوو پاته ت پئویسته شه ویش به و مه رجه ی ته و اوای رووداوی ،
 زیانته بشوو به بشوو وهنگا و به ههنگا و له بیرما بئی که شه وهش

هر ځمکه پټیک نه ها توه ونايه که وایي منیش یه که له هه زار
وده مک له خهرواری دینمه شه ژمار دنا :

ورده چیروکی به سهراتی زیل چاری ناکا ده فته ری خه فنامه نی؛
ناوم عه یاس ، نازنا و وشوره تم "خه قیقی" یه کورپی عه لی
پاشای کورپی برایم ناغای تالو ، کورپی شیخ ناغا ، کورپی
به پیرم ناغای با پیره که وړه ی عیلي دنیو کریم ، دانیشته وی شاری
بزرگانه وله سالی ۱۲۸۱ ی هه تاوی له دنی مه رجان —اوا ی
دهشتی حاجی حه سن ، ناوجهی مه هاد ها توومه ته به ردییا .
دایکم ناوی زارا بوووه ختیک منی بووه ته رایلی له مه مکیدا
نه بووه و شه من به شیری دایه نیک به ناوی شه و که تفرچکم
گرتوه . بابم باسه واد وشه هلی عیرفان بوو . دایکم
نه ی خویندبوو به لام به قه د خوینده وار یکی ده زانی چونکه له
ماله بابی وله ماله بابیشم له که ل خوینده واران زیا بوو .
چند سالی پټیش شپړی هه وه لی جیهانی به هو ی دژمنایه تی
عه شیریه یی ، منیش له که ل هو زو عه شیریه ی خوم په رپوه ی هه نده ران
بووم که چونه تی به که ی لیره دا شیاوی باس نیه ودیزه به
دهر خونه ی باشته .

له وصال وگورپه دا مالی ټیمه ده چټه مه رخوزی ناوجهی
به قز . میان له وگونده ناره قوتاخانه لای مه لاقادر ناغا
ناویکی تیغلیچ که به داشقه ی دهستی ده یان هینا حوجسره و
ده یان برده وه مالتی . له هه وه له وه ۲۹ خهرفی شهلف و بټی و
سوړپه ی حمده که هه ریه که ی له دیوی ته ته له یه که ده نو سرا پټی
خویندم دوا یه "جز" عمی قورشان وورده کتیبی "سمایل نامه"
و " ناگهان" و "جورم به خش" و "ته ی شوده" م که هه مووی —ان
شعیری فارسی بوون خویند وله به رم کردن . له وسه روبه نده دا
ناوری شپړی هه وه لی جیهانی که یشته ټیران وله شکری تورک و
رووس ولاتی ټیمه یان کرده شه رکه . ټیمه ش بازره بوویسن و
چوینه مه لته ندی شاری سوله یمانی . له ومانه وه دا که له بیرم

نه ماوه جمدی خایاند خویندتم په کی کهوت ، باش ماوه بیک ،
که راسه وه ولاتی خو مان و نه و حار له حزمه ت باسم ده ستم به
خویندن کرد .

گولستان و بوستان و کیمیای سعاده ت له لای باسم خویند .
دیان جرح سووړا و سووړنکی دینی به نیمه دا . رسیق و
به سیمان له ولاتی ماو واییری هه لکه ندرا و له کوکه و
تیره داعی باوچی "نیل تهیمور"ی مه آباد گیر ساوه . له
میره داع باسم نه مری خودای به حق هینا و منی بی باب و
ما موستا به حق هیشت . من ما بو و مه وه و دنیا په ک خم و خفته
و مالکی پرله دیوایی شاعرانی قه دیمی . نو نه جات بوون له
چنگ خم و په زاره و ههستی هه تیوی به ته نیایی رووم کرده
نه وکتیانه . نه هوئی موتالای زوړی شم دیوانانه ورده ، ورده
زه وقی شیمرگو تلم بزووت و بهره بهره په رهی نه ستانده .
ته منم چارده سال نو که ده ستم به دانانی شیمر کرد که
نیستا جگه له چند به بیتک لام نه ماون که له باری
ناوهر و کیشه وه چونکه سهرده می لایم نو هدر بابه تی شه
ته نه به . پروانه :

شه ککر شکه نی لبتو نو تووتیی رووحم قووت

تاری شکه نی زولفت نو تاری دللم مزار

نه رگس شکه نی کالت ، کالایی دللی بر دم

سونبول شکه نی ثالثه فالاله دللم بی تاب

که رماهی موقه نده بی که رمیهری موشه عشه بی

نوینه هه تا ون بن روحساری وه کوو مه هتاب

وه له حی په کی دیکه :

به نووکی تیری موزگانت شه هیدو دل بریندارم
له غمزه ی نه رگسی مه سنا غه ریقی به جری حیر مانم
له بیتی زولفی چه و گانت سهرم گوپه له مهیدانست
له تاوی مه حمه ری روو ته جکه رسووناو و برسانم

سه ماسدى سمى زوولهدا نه مه حوسى
مهكه مسمه كه وهك نه روانه سوواوه دن وگانه
نه وهن سوووه كه له سميره فارسى نه كاسى نهو كانه :
سحر درگلر افاد انعامى كه نعل نامى آورد نامى
بكي بلبل زجاج سرو مىخواد سروي گل سواهاى عرامى
كه اى سگير دل سى مهر جوخوار سواكى مائل هجرو مرامى
دلهم هر ساعت و هر لحظه هر آن بددار سو دارد انعامى
خون آنرا اندر وصل حال حال حفسى وار مىخام نامى
میان سان جون نوكر را رسد لى وحه مىگون خط و حال رسا
قدت سروسان لى نعل حدان رحماء مائل دور لعل حولىدا

نه و كه ماسى كه سميره گام نو ده خوئنده وه نه نو فسمان
ده كردم و منان بتر نه سميرگونى علامه مد ده كرد . نه و حار
فسيده و عه زل و حوارسه و نه رجع نه دم داده ها . نه زهلى
مه ولان و حامر و عيره نه فارسى وهى "تالى" و "تالم" م
نه كوردى ده كرده نتج حته كى . له وه نه رونه دا بسنم
كه حوالى خو سوو حاجى بايرشاغا له گوئدى "ئسكى نه عدا"
مه دره نهى علومى دبنى دانا وه . ميس نو درتزهى خوئندن
جوومه نهوئى له گهال ساعرى نه رير و دوئتى خوئه و بستم
"خاله ميس" له حرمه مامؤنا نتج حه نهى نتجى ده سمان نه
خوئندن كرد . نه لام ح خوئندن نه رواله "نه رونه خو" مائل
ده خوئند نه مائل را سندا وه حتى خو مان "نه رونه خو" ي
شيعر كوتى ده كرد . سالى ۱۳۰۷ ي هه تاوى له گهال سراى زور
خوئه ويستم مامؤنا نه بد كاملى شمامى نه يازى درتزه دا
نه خوئندن جوينه مه دره نهى "ناچه" ي نه شى مه هاساد .
مامؤستاي نه و تمان مه لا نه يدكه ربمى موده پريسي بوو . خوئندنى
نه و بشم له گهال حه ماسى نه يدكامل هه روهك خوئندنى "ئسكى
نه عدا" نه له گهال خاله ميس هه نه شيعرگونى وشيعر خوئنده وه
ومووشه رعش و گالته را سوارد . له سمره سالى ۱۳۰۸ سوو روژى

حزرتک له‌که‌ل سه‌دکامل خووسه حرمت‌را‌ای نه‌ما‌واسی
حاجی با‌استیج له‌گودی "حه‌مان". مه‌لا وه‌م‌نی‌سه
مه‌لته‌ده زۆریان له‌وئ بوون . رووی کرده من مه‌رمووی سه
وه‌رگێرا‌ی شه‌م دوو شه‌ره‌ عه‌ره‌سی به‌که "حه‌رب عابنه" له‌سه
وه‌سفی "حه‌رب محمد" دا مه‌رمووه شه‌م‌حاجی عابیری تۆده‌که‌م
بۆی بووسه‌ده وه‌ر له‌و کۆپه له‌حه‌رب غۆدا وه‌رم‌گێراوه
سه‌ر شه‌ری فارسی که له‌ راده‌ده‌ره‌ر بۆی خوێن بوو و په‌سندی
کرد وته‌حسینی کردم .

شه‌و رووداوه شه‌وتکی تابه‌تی له‌ لاپه‌ره‌ی بیری مندا
جی هه‌شتوه . شه‌ره عه‌ره‌سی به‌که و وه‌رگێراوه‌که‌ی شه‌مه‌یه :
ولو سمعوا فی مصر اوصاف خـده
لما بذلو فی سوم یوسف من نقد
لوامی زلیخا لو ره‌ین جینه

لآثرن بالقطع القلوب علی الاید
شه‌مه‌ش وه‌رگێراوه‌که‌ی :
اگر اوصاف خدش مصریان آندم شنیدندی
خریداران یوسف را به‌پولی گی‌خریدندی
رخش را طعنه‌گویان زلیخا را بدیدندی
بجای دستهای خویش دلها را بریدندی .

پاش ماوه‌یه‌ک خوالق خوشبوو حاجی بایزئاغا مه‌د‌ره‌سه‌که‌ی
ئیسکی به‌غدا‌ی گویزه‌وه دیتی "قولقوله" تا له‌ژێرچاوه‌دیری
خۆیدا بۆ و بێشنیاری به‌من کرد بچم له‌وئ بخوینم . چووم و
ماوه‌ی سائیکی له‌مال مه‌د‌ره‌سه‌ی شه‌و شادپه‌وانه‌ بووم . له‌و
ماوه‌دا وه‌ک کۆپه‌کانی خۆی ئامۆزگاری کردم . رووحی شاد و
یادی به‌خیر .

حه‌وشی حوچه‌ی فه‌قی‌یان له‌و دئی به‌هه‌موو چه‌شنه
گولنیک را‌زابۆوه و دیمه‌نێکی وای پێک هێنا‌بوو که بزه‌ی
به‌ گولستانی ئیره‌م ده‌هاتی و روانینی شه‌و روانگه‌یه‌

ښماني له و عالمه جسماني يه ده برده عالميكي رووحاني و
 به راستي گه شه ونه شه ي به چاوو دل ده دا . روژيكي كه له گه ل
 نه قئ كان له نيو شو باخچه يه دانيشتهووم ورهنگ ويوني
 گولان هؤش وييري لي ستانديووم شو شيرانه م دانا كه
 پستاش دواي نزيكه ي ۶ سال شو ديمنه جوانه م له بهر چاوي
 زيندوو ده كاته وه وبرينم به يادي لاوي ده كوليتيته وه :
 لاله زاري حهوشي حوچره ي قولقوله

شهرجي حالي "جنت الماوا" ده كا
 بو نمونه ي خولده گهرمه يلي هه بي

حەق تهعالا نه خشي وا ئينشا ده كا
 زه ردو سوورو كه سك وئاي يهك به يهك

كاري له عل و لوه لوهي لا لا ده كا
 لاله و زاله و وه نه وشه و نه ستره ن

ههر يه كه ي مائي دلئ ئاوا ده كا
 خهيري و خه تمى له بازاري شه وين

سه ربه سه ر ئيستته بره ق وديبا ده كا
 ته خه كه ي فه رشيكي سه وزى مه خه رى

حاشيه كاني شه تلئس و خارا ده كا
 بوئي ريحانه و وه نه و شان تيكه لئ

عه تري گول تالانه كي داوا ده كا
 هه رچي ده ي بينم دلئ بي ئيختيار

زه مزه مه ي "قلنا اهبطومنها" ده كا
 دل به بوئه ي سيوي سووري كولمى يار

يادي عيشقي وامق و عه زرا ده كا
 بولبولي عاشق به بووكي سووري گول

حه قيه تي شه لحه ق كه شيني واده كا
 ئيدي من دواي خوئندنى سه رف ونه حو ومه نتيق ده ستم له

خوئندن هه لگرت و سالي ۱۳۱۳ چوومه مه هاباد وله ئيداره ي

دارايي دامه زرام . شه و چار زم هينا و مندا لم وه سه ريك نا .
 شه و دم كار مند پازده نمنی حقوی بوو وزوركه م وابوو
 بگاته ۲۰ تمن . ته ماته ره ئیسی ئیداره ش ۲۰ تمنی پتسر
 معاش نه بوو . شه مین پازده تمنم وه رده گرت و پتشی به پړئ
 ده چووم چوکه شه و دم كه مالم له مه ه باد بوو له گه په كسی
 سه هؤل خانه مالتيكي ده ربه ستم به كړئ گرتیوو مانگي به
 دوو تمن !

ره فیه گانم لو ميان ده كردم كه بؤچی نه چووم له حه ساری
 مالتيكي دوو وه تاغ و پتخانه يک به كړئ بگرم به پتنج یا
 شش فريان . شه و دم ته غاری چوارپووتی گنم به پتنج قريان
 بوو ، فروو خټكه پازده شايی یا قريانك و مريک به دوو
 فريان بوو ، كه لله ی قند به حه وت قريان و گؤشت كيلوی قريانك
 وه بلكه دانه ی شايی يک وه گهر له سه ريك كړیات سی
 دانه ی به قريانك بوو .

دانگيكي قهره داغم فروشت به سټد تمن وله بری برېك
 له پووله كهی دوو سد ته غارم گنم وه رگرت به سد تمن
 ده مېرم به خوری و به رخوه له نیو چوارسد مه ردا هه لېزارد
 په کی به شش تمن به لآم به نرخی شه و دم هر مېره ی تمن نيک
 مغموون ببووم و نه سپيكي چا کیشم وه رگرت به چارده تمن .
 به لآم کاره كم به دل نه بوو وزور جاریش لای ره ئیسی
 ئیداره گله يیم له کاره كم ده كرد به لآم کاری دلخوازی
 خومی پئ نه ده دام . جارېك به دلما هات نامه يک به شيعر
 له "مه محمودی به در" وه زیری دارايی شه و دم بنووسم و سفره ی
 دلئی له لا بکه مه وه و هدرچی گله يی همه له بهر ده می هه لېزېم
 ده مگوت تيريكه ده بهاویم یا ده يگرئ یا نايگرئ . بيگرئ
 زورباش ده بی و نه يگرئ له وه خراپتر نايئ . لای كه س ده نكم
 نه كردوده سته شيعرېكم به فارسی كه چنده بيتيكي له خواره وه ،
 ده بينن دانا وبه پؤستيدا بؤم به پړئ كرد .

در جهان الم و محنت و رنج و شر و شور

عاقل از زندگی حویث نگرده مسرور
عاقبت در اثر گردش پرگار فلک

آرزوی تو شود خاک و بیادی ز تو دور
ای که از جام جهان آبگوارا طلبی

آبایں چشمه گهی تلخ بود گاهی شور
تا ده گاته شه و حایه که ده لایم :
گرچه این دایره خود نظم و اصولی دارد

لیک شغلی است مرا مختلف و جور به جور
گاه ما مورصدی چارم و گاهی صدی سه

گاه ما مور بقایایم از اموات فیور
گاه در حومه شهرستم و گه چار محال

شهر ویران و بهی، احتاجی و ایل تیمور
که بدر وازه تبریز و ارومیه گهی

که بدر وازه سردشت و گهی داشتیمور
معنی گور به گور آندم فهمیدم من

که از این پست به آن پست شدم گور به گور
و ه له فاخریدا کوتوومه :

امر فرما که به شغلی دگرم بگمارند

هم به ترفیع حقوقم زکرم ده دستور
لیره دا پتویسته بلیم شه و ده م پایه و گرووه نه بیوو، له
حوکه که دا راسته حقوق و قیک ده نووسرا وچیدی . نامه که م نارد
ما ویه کی زور پتچوو، واکه خه ریک بووم له بیر غومی به ریموه
که چی ئیواره یهک دوستیکی ئیداریم هاته لام و کوتی فلانی
شه و چت کردوو کوتم چون ؟ کوتی جا چ له وه به سیرتر
حوکمیکت بؤهاتوو کاریکی چاکیان پی سپاردوو لسه وه
به سیرتر و خوشتر حقوقت بؤته سی تمن ! زانیم شه نگا و توومه
چووومه مال وهه واته که م له گهل خو برده وه . ئیدی نیوان

باخوښی که وښه نه پیی من وره ئیسی ئیداره که کابرایه کی
مارس بوو. چونکه نه پروای شه من نه ده بایه سه به خو نامم
له وه زبر نووسیایه. به لام بوخوم ده مزانی ده رده که ی چیه.
شاخر من ۳۰ تمهه وه رده گرت و شه وه ۲۰ تمهه !

هر له مه هاباد یو له گه ل کاک هه زار که شه وده م فقهی
بوو شناسم په یدا کرد. گه لی جومعا ده هاته لای من
سوفلی کوره که مان نه قلی شیعو شه ده بیات بوو. سالی ۱۳۲۱ که
من به ناوی مه سئوولی دوخانیات ناردرامه بوکان شه ویش
مالي هاته شه وئ وه موو کات پتکه وه بووین وماوه ی چه نه
سالتک زیانکی تیکرایي خوشمان رابوارد. پاشان ده سستی
رؤزگار لیکي کردین. هه وه ل جارئ که کاک هیمم دی سالی
۱۳۲۰ بوو بوی گیرامه وه گوتی له گه ل کاک هه زار له خانه قای
شیخی بورهان ده مان خویند. فقهی یهک هاته شه وئ شه وشیعره
به هاریه ی توی پی بوو که ده لئی :

سه حر له ته رپی بوستان له سه حنی لاله زاره وه

نه سیمی جانفزا وه زی به موزده یی به هاره وه

زه وی زومورپردی بووه به فخرپی زه رنیکاره وه

وه کوو دور وعقیق شه چن شکوفه کان به داره وه

شه واده چینه گول چنن گولئ به له نج و لاره وه

زورمان پی خوش بوو. خیرا نووسیمانه وه وله بهرمان کرد.
شه من بهش به حالی خوم پیم وایه زیاتر شه وشیعره ی تو منی
هاندا بو شیعر کوتن. سالتک دؤستیکم له مه هاباد کتیبیکي
چاپی عیراقی پشاندام که شه به هاریه ی منی تیدا بوو.
دیتم ما ملّاست "علاءالدین سجادی" له لی کولینه وه یسه کدا
ره خنه ی لی گرتووه که حه یف پره له وشه ی فارسی و که متر له
کوردی په تی که لک وه رگیراوه. به داخه وه ده نگم نه یکه یشتی
بلیم قوربان زه مانی زوو شیعریک په سند بوو که تاوا چه توون
بایه. نالی وسالم وه ریق و وه فایی و بیخود وه حوی وده یان

خولاسه ووله بیه بهرمانه ری له بی به
هروه ها شاعیره کانی دیکهش هه و لیان داوه به سلسله و فغانه ی
گوئی نه بیستوو و چاونه دیتوو شیعی خویان برار زیننه وه
و خوی پتوه رانی و شانازی پتوه بکن . شه و دهم شوین
وانوو . منیش هه رئه و شوینهم گرتیوه بهر ئیستا دنیا
گوراه وه مووشتی له گه لّ خوی هه لگتیرا وه ته وه . له بیرمه
سالی ۱۳۲۲ شاعیری به ناوبانگ قانع مالی هاته بۆکان و کرا
به ما مؤستای گوندی که لیبی ره زاخان . رۆژیک که هاتوو له
من لیم پرسی ئیستا له کام گوندی گوتی له "سه گی پتیه وا"
گوتم یانی چی ؟ گوتی برا دنیا ده وران ده ورانه . ده وری
ره زاخان پی یان ده گوت که لیبی ره زاخان ئیستا که ده وری
پتیه وایه ده بی بلتین "سه گی پتیه وا" . شه ماما منیش سالی
۱۳۰۰ هه رده بو به وشیه ویه شیعر بلیم به لام ئیستا بزاسن
شیعره کانم هه روان ؟

سالی ۱۳۵۹ شموده‌م که قوتابی علومی دینی بووم شه و
عهزله‌ی نالیم کرده پینج خسته‌کی که ده‌لئ :
له دوکمه‌ی سوخمه دوینئ نویژی شیوان

بەيانى دا سپىدەى باغى تىوان
ئەو تەخمىسە گەيسوودەست خوالىڭ خۇشبوو "سەيف القضاۋات"،
فەرمووبوۋى دەلىتى ھەموو تەخمىسەكە لەتەبەيگ ھاتۆتەدەرى
بە ھەقىقى بلىن "ھەسەن" تەھسىن تەدەكا. ما مۇستا ھىمەن كە
موخالىفى تەخمىس بوو ولائە وابو تەخمىس ۋەكوو ئەو ۋاىە
نانى خۆت بەرى لەسەر سەفرەى خەلگ بىخۆى جارېك بىوۋى
گەئرا ۋە گوتە لە عېراق شاعېرىك ھاتە لام. غەزەلىسى

شاعری کوردی بەحمس کردبوو. بۆی خوێندەمەو و بەزەری
لێ وێسە شەم بەسا بە جوملە بەک وەلام داوێ که " هەر
حەممی حەمی نەحمسی هەیه وەس" وەبەدیککی تەخمیسه کە ی
بۆم لە هەر شەعری سالی بۆ خوێندەمەو که دەلێ :

لە هەر شەعری کەوان و تیری هەر زێت

ههلال شەو شۆخۆی گوت تەنگ شەبی جێت

هەری رووبەد و کاتێ کەوتە بەر بێت

لەخەونی تەلەتەرۆژ هەر وەکوو شێت

بەروو رەردی هەلات و کەوتە کێوان

هەلەب مامۆستا هێم لە پادە بەدەر لوتفی لەگەڵ م س بوو
دەسا بۆخۆم بێم وانیە. سالی ۱۳۲۸ مامۆستا گێوی موکریانی

لە هەولێر پێ نایە بەکی بۆ نووسیم و بەدەر ویش سەمالی

بەرماسردووی دەبەزەن و دەنگ خۆشی بەناوبانگی شەو دەمدا بۆ

ساردەم بۆکان و لەودا داوای کردبوو وێنە و شیعرو بەرەهانی

خۆمی بۆستەرم که لە چاپخانە کە ی خۆی لە هەولێر لە چایی بنا

بەداخەو لەو بەرووبەندەدا که شەو پەری زولم و زۆر و

بگەرەو بەردە ی رژیمی شایەتی بوو نەمتوانی حەتتا وەلامی

سەمە کەشی بەدەمەو و لە بەرخۆمەو گۆتم "هەولێر" وە دەرویش

سەمالیم که خۆی شاهییدی هەوروو هەلات بوو لێ راسپارد که حالە که

شاوایە و ناتوانم شەمرە کە ی بەجێ بێم لێم ببووڕی. تەنگ

و جەلەمە و هەوروو هەلاتی رژیمی شایەتی هەر شەو زەرەره ی لێ

نەدام که نەمتوانی شیعەرەکانم بنێرم بۆ مامۆستا گێو

بەلکوو زەرەره ی لەوانە کە وەرەتری لێدام کە قەت نەمتوانی

حەنگای پێ کەمەو. شەویش فەوتان و لەبەین چوونی زۆر بە ی

شەو شەمرە نیشتمانی یانەمە کە هەموو لەجێ و کاتی خۆیدا

گۆتووس. بەلام چونکە ماوێ بەک لە ژێر چاوە دێری حاسووسانی

نادا سووم شەوی سووم سووتاندم و شەوی ماوێ و دە ی بێن

وێنە بەکی رۆرکەم لەوانە یە که لە سێنکی خەم دەرهێناو -

نوه وهتارمه تده سرکا غور . خهوی غفلت سردتیری
 نیمریکه که له سالی ۱۳۲۱ ی هتاوی به سووپه تی نه رجیع به ند
 کوتومه ویتج بهش که شه دوانه یانم به ناتسه واوی
 ده گیر که وتوته وه :
 بهشی به ک

به وه هاره و کوله کاں بشکووتس
 سویننه ونه رگس و نه سربن له نوئی
 لاله و گول دهره وشن له چه من
 وه کوو شه ستیره به تاریکه شه وئی
 بونی وهک عه تره نه سیمی به حهری
 بیئش گزنگی که وه کپوان ده که وئی
 نیشتوو بولبولی شهیدا له گوئی
 وای ده فرموو له زمان خاسه که وئی
 نه ته وئی کهر هه موو دنیا ت به ده نی
 به دلکی به خه م و لیرو له وئی
 دپته کویم دهنگی فریشته ی ره حهت
 به هه موو نه زمی ده لئی و ناسره وئی
 خهوی غفلت به به هه من له خه وئی
 کهر زیانیکی به ئازادوو ده وئی
 بهشی دوو :

بیره میتردی خه ره فی زستانه
 هاته ئاخر نه فسی گیان دان
 باغی رازانده وه نه ققاشی قه دهر
 به گول و یاسه من و ریحانه
 نای گولان چادری هه لدا له چه من
 له شکری لاله له پای کویتان
 له که لای تیوه په شه ونم ده که وئی
 قه تره قه تره به نه ی بارانه

با بەرئ بۆنى ھەلآلەوبەییوون
 ئاپرووی عەتری گولئ کاشانئ
 بتم دەلئ ھاتفی غەیبی لە ئەکاو
 نیە بۆ دەردە مەگەر دەرمانئ
 خەوی غەفلەت بەسە ھەستئ لەخەوئ
 گەر زیانئکی بەئازادوو دەوئ
 زۆر حاریش بە پێشنیاری دۆستان بەرگورشتەو بەسەرھاتئ
 جۆراوجۆرم کردووہ بە شیعەر . یەکئ لەوانە "فەقئ وتەپکەچی"
 - یە کە لە کتێبئک بەناوی "زھرالربیع" دا دیوہ و بـ
 پێشنیاری خوالئ خۆشیو مەلاحەسەنی قزلجئ کردووہ بـ
 چیرۆکئکی "۲۰۰" بەیتی کە ئەوئش ھەروەک زۆربەئ شیعەرەکانم
 بائ قازانجئ زانئن و فێربوہ . چونکە بەرپروای من ھۆئ
 دواکەوتن و چارەڕەشئ و ژێرچەپۆکەبوونی گەلەکەمان تەنیا
 نەخوئندنە ومانەوہ لە شەوہ زەنگئ نەزانئ و بئ خەبەری دا .
 ئەو چیرۆکەم بەو شیعرانە کۆتایی پئ ھیناوە :
 توپت وانەبئ خوئندن بازئ یە
 خوئندن کارخانەئ ئادەم سازئ یە
 خوئندن سەرمایەئ ژین و حەیاتە
 خوئندن پتک ھێنئ ھیوا و ئاواتە
 خوئندن ئاویئەئ بئ وئئەئ ھاتە
 خوئندن ئاویئەئ نوقل و نەباتە
 نەکیو نەچئوہ بلئند و بەرزە
 سەری لە ئاسمان بئئ لە شەرزە
 زەوی ئاواکرد بەبئ ھەراوبانگ
 دای لەشەقەئ بال چوو بۆ کووی مانگ
 وئستان لە وئش بەسەف موشتەری
 دەلئن چاوەرئین زوھرەو موشتەری
 ھیوا پتک ھێنە مایەئ بژیوہ
 وەک رۆژ رووناکە ولەچار نەدیوہ

ښوې زانينه و به ښه وي

له حري سينه و له حه و به

به پتي زانيندا روښ ټو به

ښگانه زانا به روښ و به

وادياره چه نه هشتا هيزي تيدا ماوه جوکه زوري له

رويشتم وگه ليکم تاريخي حوم کرد و به ري ټيوم ټيناسد .

به لام ټيناسا دلته زيس تريس رووداوي زباس ټو به گنډاوه .

تازه نامه يه کم له ماموستا هيم سووسو و له ودا ده و نه

کردو و ټينه ټوکان که ه والي کوچي دوايي نه ويا ټو هينا

نه ژنوم نوشتاوه و ټي ټيختار ستلاوي فرميکم به جا ودا

هاته خوار :

حقيقي چاوه پتي ديداري ټو سو داحي داخانه

نه نيشته و باز به ختي من له به ختي به دينا ناکم

به داح وگه به ريکي به قورسا يي ته و او کتوه کاسي کوردستان

و هک ټوچي گوته ني مهرگ موله تي نه دا نه ټيکي تر له

کيکي ته مه ني هه لکري . کاخي فرهنگ و نه ده سي که له که مان

رووخا . خرمانی سووري ثاوات و ثا مانجي پير و گه حسي

نه ديب و نه ده دؤستي گه لي کوردي لاناوي نه حل رايدا و

بردي . هيم کوچي دوايي کرد و به رگي دؤستاني به داحي

جودايي خوي به کوچکيه و هدا و نالهي جودايي ټو به حسي

هيشتين . به عدي ده لتي نه و شيعره ي ټو نه م رووداوه داساوه

رفتي و ماند مارا نار غم تو در دل

ازکازوان نماند جز آتشي به منزل

له خواي مهن داوا ده کم نه و رووچه به رزه بخاته به ر روحم

وگه ره مي خوي و به به هشتي شاد بکا .

من له سالي ۱۳۴۲ دا بارز شسته يووم و ټيناسا که ها ويني

سالي "۱۳۶۵" ته مه مه گه يوه ته ۸۴ سال تازه به ښه و سوه

جلتي حه ريکي کوکرده و ه ي شيعره کانم و نوو سيني ټو نه م

سەرگورشتهيم که بريار و ابو ما مۆستاھيتم چاپيان بکـا.
ئىستاش بە ياد و بىرە وەرى ئەو خۆشەويستە ھەر دەى سىيرم بە
شوپنە وارەكەى ئەو نا وەندى بىلا و کردنە وەى فەرھەنگ و ئەدەبىي
کوردى "ئىنتشاراتى سەلاحەدەينى ئەيىووبى". ديارە ھەرکەس
يا ھەر نووسەر و شاعىر پىگ لە رەخنە و پيشنيار بترسى
مەبەستى نووسين و خزمەت بەگەلەكەى نىيە بەلگەو خۆنواندن و
پالەوان پەمۆساز کردنە . جابە و بىروايە وە ھەرکەس بە وردى و
بە چەشتىكى عىلمى و شاعىر پەسندانە نەقدى لەسەر دىوانەكەم
ھەيئەت ناخۆش نىيە و پىتى دەلەيم دەلسۆز پىكى "حەقىقى".

بۆکان - ھا وىنى ۱۳۶۵ى ھەتا وى

موناجات

بە ناۋى حۋاى مەزىن ئەۋ پادشايسە
كە تەنبايە وشىاى ھەمدو سەنايە
سپاسى ئەۋبەرى شايانلى بەرزى
بەرى مېشۈلەيە بۆشانى بەرزى
ئەۋە پەرۋەردگارى عالمىنى
ھەيە ۋەھبەۋدەبى ۋدەببەۋدەبىنى
بەروھومبەرەبان و موستەئانە
تەجەللای نوورى ەرزو عاسمانە
خەدىۋو خاۋەنى رۆژى جەزايىسە
نەزاۋ خىۋى بەزەى ئەھلى نەزايە
ئىلاھى چاك وپاك وچەۋت و بېخود
ھەموو ھەر عەبدى تۆين "اياك نەبى"
بەيارى و رى نوينى تۆ نيازىن
بە رەھمان ورەھىمى تۆ دەنازىن
كەرەم كەى شەرەزايمان لەرپى راست
بەرپى "انعمت" دا بۆچۈنى جى راست
بىۋورى وانەكەى مەغزوۋى تۆبىن
لەرپى لامان نەدەى يارەببى ئامىن

خوداغا ھەرلەمۇ خىۋا ھىۋاسى
 لەسەر تەختى ھەلال وكىرىيىسى
 ئەرەل ھەرىۋى خوداى شانى تۆيە
 تەبەدھەر ھەي سەنا شايانى تۆيە
 خوداى ھەرىشى تۆيەۋىتىر سەس
 ھەموو كەس تۆي كەسكە مەنئەتۈكەس
 خوداى ئارۋ زەۋى ۋەھوت ئاسمانى
 خوداى بەرزەۋى ۋچى خۇت دەزانى
 ۋەدى ھېتى ھەموو بوون ۋەبوونى
 بەرى زاتت لەماندوۋىيى وزەبوونى
 ھەموو مەۋجۇدى عالم تۆ دەناسى
 لەئاسارى غەيبىت سەر دەماسى
 نىيە ۋەنەۋىنەت نىيە ھەممە
 نىيەلەي تۆ خەۋر خواردن زەم دەم
 نەدىۋ دىمەنى نىۋ بەخرو نىۋ بەر
 لەخەلق ۋەئەمرى تۆن "اللە اكبر"
 بە تۆيە غىززەت ۋەزىللەت بەم ۋە
 بە تۆيە نوۋرى رۆزۋولتەتى شەۋ
 لەسەر كۈللى دەروۋورى ھەناسە
 ۋەجۇدەت ۋاجىبى شۈكر ۋە سىياسە
 خەجالت بارو شەرمەندەم لەيۋچى
 ئەمەن چى ۋەھىتى تۆمەن چى ۋەتۇچى
 لەنەختى ئىك ۋەتەست ۋەچۆرە خوينى
 مەنى غەبىدى نەزان چۆنت ۋەخوينى
 بەشەر چۆنتىكا ۋەھىتى كەمالى
 بەفېكرى كال ۋەندېشەي بەتالى
 سەنا بۆتۇ نەۋىنەي قەترەيە ۋەيەم
 لە زەپرەش كەمتەرە خورشىدى عالم

خودا يا من ئەتۆ شوممىدە وارم
 بە رەھمان ورەھىمى تۆبە كارم
 ئەتۆ زاناي ھەموو رازى سېھانى
 گوناھى من لەم چاتر دەزانى
 گوناھم زۆرە ھاتووم سەرەتۆپرى
 لەرىگا راستەكەت رېملىق نەگۆپرى
 خەتابارم خودا يا لېم سىوورە
 لەدىوانى خودايسى كېنە دوورە
 ئەمى عاسى ونەزانم تۆ غەئوورى
 گەلى دوورە لەعسىيانم نەبوورى
 بەقەولى داوتەپىم دلّ خوشە "بىاللہ"
 وتت "لا تفتنوا من رحمت اللہ"
 بەھىوام ئەودەمەى گيانم دەسېنى
 نەجاتم دەى بە ئەلتافى نەپىنى
 خداوہندا بەھەققى بىئ نەزىرىت
 بەھەققى پادشايسى وبىئ وەزىرىت
 بەزاتى پاكى بىئ وېنەو مىسالست
 بەعېلم وقودرەت و جاھ و جەلالست
 ئەتۆ کردت بەگولزار ئاورى گل
 لەبۆ ئاور بەنېئو ئاوا دەبەى گل
 لەئىبراھىمى تۆ ئاور بووہ عەون
 بەعەونى تۆلەلەى مووسايە فىرەعون
 بەھۆى "اقرا" دەزانىنى بەموخبىر
 بە "مدثر" دەفەر مووى "قم فاندذر"
 لەخەو ھەستە بلتق ھەرچى مەبەستە
 بىناسىنە ، بىترسىنە ، مەوہستە
 بەھەققى سوورەىى "الحمد" و "اخلاص"
 بەسوورەى "فاتحہ" تاسوورەىى "ناس"

بە حەمەفی لە قەتە ساها و ئاساس
 کە حەتەفی گوللی مەخلووعە لە بەرووس
 بە حەمەفی سوورەسی "ایامحسا"
 بەوانە ی ئۆدەیان راسی ئەم سا
 بە مائی کە عەو "بەد المفسر"
 بەرووخی ئەسنا هەرحی ئەس هەس
 بە حەمەفی گولتەتری رەهەراست
 مەمەد حانەمی بێخەمەراست
 بە حەمەفی مەهەسی "روح الامس"
 بە حەمەفی "رحمة للعالمین" ت
 بە حەمەفی جوار باری بارو پاوەر
 ئەووە کەر و عومەر، عوسمان و حەمدەر
 ئەشی دیکەر لە یارانی وەفا دار
 بە شارە بێ دراوانی ئەش و جوار
 بە حەمەفی ئال و ئەحالی کبرامی
 حووسەر هەمرە و عەسای مامی
 بە دوو خۆنجە ی گولتی رەورە ی جیانت
 بەوێ پێخە مەری ئاخر زەمانت
 بە ئیمای ئەوانە ی خاسی ئاس
 بە چاکانی ئەچاکی تۆ دە ئاس
 بە ئومەیدی دلانی بێ لە ئیمان
 بە ئەرمی ئەرمە سارانی بە ئیمان
 بەوانە ی دتە دەربار بەرووی سوور
 بەوانە ی رادە وەستن مل کەچ و دوور
 بەوانە ی "قائم الیل" بە بێ خەو
 بەوانە ی "قائم الدهر" ئەتە ئەو
 بە جوی بێ لە فرمێکی بە عێران
 بەرووی رەرد و هەناسە ی ساردی پیران

بە ئاممىسى ئىسىملىك خۇف و تىرىسى
 بەكەم رووىسى غەرىبى رووب و تىرىسى
 بەوانەى پىرە دىلىان و سالتىس
 بەوانەى زۆر سالت و ئەھلى حالتى
 بەوانەى خۇددەيان ناسى و دەزانى
 لەگەلئانا ھەتە لوتقى نىھانىسى
 لەچاكەى چەك كراوم رىئ بە تىرسە
 لەتاوانم بىوورە ولیم مەپىرسە
 دىلۆپىتكە ھەزاران بەھرى بىئ بىس
 لەدەرياي رەھمەت چوون و چرا چن؟
 پەلەى ھەورى كەرەم جىلىق دەپىكەم
 پەلەى رەھمتىدا سەرچەم لەعالم
 لەكن تىشك و تىرووسكەى خۇرو نوورى
 چ نەرقىكى ھەيە نىزىك و دوورى
 عىبادى تۆ ئەوەى بوون و ھەن و دىن
 بەمەيلى خۆ نەبوون ونىس و ناھتىس
 لەخانى بىئ درىفت جىرە خۇر
 لەبۇ غەفوت كەمن ھەرچەندى زۇر
 بەشى چا و رىخشانى تۆبەبىكە
 بەكوردى سەدگوناھ و تۆبەبىكە
 لەقاپى رەھمەتى تۆ شا ، كەدايە
 كەداى "الفقر و مخرى" پادشاىە
 كەرامەت بۇ كەرىمان شوئىس ورەسمە
 فلاتنەر ، كەلامى تۆيە بەسمە
 رەوى وزارى عىبادەت و سىكە دىرە
 بەللكى ھەورى رەھمەت سۆ سىئەرە
 بە خورپرەم رەزەسەكى لىق سارىئ
 تەم وزەسكى كوناھى لىق سارىئ

سەراسەر كىردەۋەى زېنىم بەرۋشە
 چ خۆشە عەقوى تۆ سۆم بىئ بەتۆشە
 لە ھەركەس تۆ بېرسى كارى نەخشىن
 چىە فەۋرى دەلتى جىئى تۆلە بەخشىن
 دروستى دەستى تۆم وتۆ دەناسم
 بەدەس تۆيە سەينى باس و خواسم
 بە "انا" ووبە "لله" مانە ئيمان
 "الیه راجعون" ئاخىریمان
 ھەقىقى ئەۋسەرى عىيانە بارى
 ۋەلىكن بىئ سەرە ئىحصانى بارى

شاي ثنڀيا محهمدي موختار و سهروه
 سر حلقه يي نيووت و مهيويي داوهره
 له وځ و قلهم له عقل وکه مالي سناده کښ
 عرشى بهرین له نوورى جه مالي مونه ووهره
 سولتاني ثنڀيا په له نادم هدا مسيح
 فرمانه واو خاتم و سردار و سهروه
 شو مخره مې له بهيتي حرمه فخرى عالمه
 بو ثنڀيا له مسجدي ثنڀيا ره بهره
 بهدرى دوجا به بو شه و زهنگى زلال و کوفر
 شمى زوځاو مزهري مېحرا ب و منبره
 نوورتيکه سېهرى نه بووه فخرى کاینات
 شمعاله روژى حشر په نا و پشت و سېهره
 بې وینه وینه يک له شاوینهي که مال
 نوورى جه مالي سانيعى تيدا موسه ووهره
 گهر مانگى شاسان هديه نوورى له روژه وه
 مانگى زهوى له نوورى ته جه لالا مونه ووهره
 خالق ته گهر به خاترى خيرو لېه شهر نه با
 کارى چيوو به خيلقه تي شم حوت په يکهره
 شى سېيدى به شهر شوى شى سرا مقامى تو
 عرشى عزيز و بارگه هى حېي ته کبهره
 هاورې بوو جه بهر ټيل و به جې ما له نيوهرې
 تو روڼي شو ټيزن نه در ا بجه شو سهره
 قوربان له سیدره سدر نشيني موقه پرېه بى
 شو مسند و سداره ته بو تو موسه ددهره
 هرچى سىفاتى چاکه خدا دای به ثنڀيا
 تو وارسى شوانى به تو گه يوه يه کسره
 شمى خدا به ناردنى ره حمت له روحي تو
 ويردى سنى مهلايک ته روژى مه حشره

بىرگارى نەخشەكېشى بىرۆى تۆبە مانگى نوۆ
 شىنجا لەرووت مۇنەۋۋەرە كاتتى مودەۋۋەرە
 "ام القرا" بەرۆلەيى ۋەك تۆ فەخر دەكا
 بەسرىمە تامى قودسە بەرپەۋزەى مۇتەھەرە
 ئەۋ ئاۋو خاكە جەننەتى مەۋعۇدە بىكۇمان
 ئاۋى مەعىن ۋ كەۋسەرە خاكى موعەتتەرە
 خولقى مەزىمى بۆيە لەدىۋانى مەدلى تۆ
 ئەى دادگەر، غزالە تەمەنناى موبەسسەرە
 مەحكەم دژىكە ئەمر بەمەروۋى دىنى تۆ
 مولحید دەۋى كەسكى دژى نەھىيى مۇنكەرە
 ئاۋر بەئاۋىرت لەگوناھى مە ، لادەدا
 ئاۋر دەۋە ، كە ئاۋرى تۆ بۆمە ، لەمبەرە
 فیدىكى مەیدارە ھەقىقى قەبۇلى كە
 نەرموۋ گوناھبار ۋ پەشمانەكەم ۋەرە

بۆكان ۱۳۴۵ ھى ھەتاۋى

واجمل منك لم ترقط عين واكمل منك لن تلد النساء
خلقت مبرئا " من كل عيب كانك قد خلقت كما تشاء

وه رگيڤراوى حەقىقى بە كوردى

جوانتري له تۆنه ديوه قەت چاو له دا يکى نه بووه کەس به وئ شياوى
خەلق کراى به رى له کوللى عەيبى دهلتي به کەيفى خوت خەلق کراوى

وه رگيڤراو به فارسي

جمال چون ترانديده ديده نژاده مام چون تو برگزیده
برى زعيبت آفریده گویی خدا به ميل خويشت آفریده

بوکان - ۶۶/۱/۲

مەدحى حەزرەتى رەسوول (د.خ)

له زمانى حەزرەتى عايشە وه

ولو سمعوا فى مصر اوصاف خـ
لما بذلوا فى سوم يوسف من نقـ
لوامى زليخا لو رثين جينـ
لاثرن بالقطع القلوب على الايـ

وه رگيڤراوى حەقىقى بە كوردى

له مىسرى بىستبايان ئەودەمى وه سفى جەمالى ئەو
به بئ شك بو كرپنى يوسفى كەس نه يده دا پاره
ئەوهى لۆمەى زوله يخايان ده كرد ئەويان بدىبايه
له باتى دەس بپين جەرگ ودلى خويان ده كرد پاره

وه رگيڤراو به فارسي

اگر اوصاف خدش مصريان آندم شنيدندى
خريداران يوسف را به پولى كى خريدندى
رخش را طعنه گويان زليخا ار بديدندى
به جاى دستهاى خويش دلها را برديدندى

كوندى جەميان - ۱۳۰۸ ي هەتاوى

سالى بىق خەد بۇ راسى بىق جىوون
 "سبحان الله عما يصفون"
 مالک الملکى ئەمما و بىق تەرىگ
 لە ئەمىت وماران موبەپھا و تەرىگ
 دانەرى رەوى و خەوت ئاممە
 ئەو مىن و تەككە مۇى بىق تەككە
 ھەلىوورتەرى جەرخى رۇز و تەو
 لە غەرزو ئاسمان كۆنە غەبرى تەو
 تەك و بىق ھاوتە پاك و بىق تەك
 خالغى ئاۋو تەك و تەملاگە
 سەلاب و سەلام لە تەر مەتەمما
 رەسۋولى تەككەم خەلقى تەمما
 سارى دائىم ھەك رەتۋەنى سارا
 سەدھەزار ھەندى خىزى رووسارا
 خىزىنى مەولودى ئەخىر ئەلەمە
 رووناكى چاۋى خەوۋاۋ ئادەمە
 رەھمەت ئېتىرن بۇ نوورى ھودا
 طەۋا ئېلە تەرموۋە خودا
 مەزگىنى ھىنا عىمى مۇجەپپەد
 "ياتى من بعدى اسمە احمد"
 مەزگىنى ھىنا ورۆى بۇ ئەلەك
 لېرە بۇبەشەر لەۋى بۇ ئەلەك
 يانى دۋاى مى دى ئىسم تەمەدئ
 لەۋچاتر ئەبى ئەھاتوۋە نە دى
 ناۋى مەمەد نىۋبانگ تەمىنە
 لەقەب رەمەتە للەئەلەمىنە
 تەنیا گەۋھەرە لەنىۋ بەخرو بەي
 ھەلىۋىراۋى اللە اكبر
 شەۋى زەھورى رەھمەت تەبەسارى
 نوور شەبەق دەدا زولمەت دەتارى

۵۷۰ مىنىۋى زابىنى

ھەلگىرا چىراي دىنى موبىنى
 ھەشەو سالى نوو ھەملەي عام الفىل
 سالى واقىمەي طىرا ابابىل
 نە شەۋى ۱۲ ى رىمىع الاول
 رۇۋى دىنى ھەق سەركەوت لەكەل
 لەشەرى و عەرب و سىرىگ و دوورى
 دىيا رووناك بوو بە قوبەي نوورى
 لە رۇۋشاۋا را ھەتا رۇۋ ھەلات
 سەلەك داۋەرى شەياتىن ھەلات
 خىزى مەولوۋى فەخرى عالمە
 رووناكى جاۋى ھەۋۋا ۋ ئادەمە
 رەھمەت سىنن رۇ نوورى ھودا
 طىۋاعلىسە فەرموۋە خۇدا
 جاۋا بالىھى فى ام القىرا
 نور مۇلە عىرلىم يىرا
 ئاۋرى ئاۋرگى گاۋر كىۋاۋە
 رۇچۈۋ ھەلچۇرا دەرياچەي ساۋە
 تەقى درزى دا تاقى نۇشىروان
 يانى ئىعجازى نەبى نۇشىروان
 ھەلىۋو چىچرا لە جىگەي ئاۋر
 كىرى دامىركا چۇلە چىراي گاۋر
 عوزا بىق عىززەت ، مەنات بىق مەنات
 ھەل بىق بەھا نەماقەدرى لات
 تاجى لەسەرنا شاى اولوالىزمىان
 چەمان پەرچەمان چەم و خەم نەمان

سەمەک تا سەما رەقەس و سەمایە
 جێژنی مەولوودی رەسوول اللە بە
 جێژنی مەولوودی فەخری عالەمە
 رووناکی چاوی حەووا و ئادەمە
 رەحمەت بنێرن بۆ نووری هەودا
 صلوا علیە فەرمووێ خەودا
 سوورە و الشمعی قەسەم بە رووتە
 ۛ والیل اذا جاء به مووتە
 لەنیو ئەنیبا دوپری یەتیمی
 خەودا فەرمووێە خولقی عەزیمی
 شفاعەتی تۆ بۆ تۆبە ئادەم
 قەلەم لە لەوحی نووسیوو ئەودەم
 خەودا ناخەودای کەشتی کردە نووح
 تۆ سەولت لێدا بە عالەمی رووح
 لە ئیبراھیمی ئاور بە گۆل بـوور
 نوورت لە پەنا پەرژینی گۆل بـوور
 میقاتی مووسا عەرزە و کیزی توور
 جیتی تۆ سیدرە یە و سەرپەر دەی نوور
 بە ئاوی دادا مووسا دەستە گۆل
 پێخوازی کردی عیسا یەک مەنزڵ
 مانگ تۆی دی حەق بوو بێژێ من نیمە
 نە ی گوت جەزای بوو کردت دوو نیمە
 تۆ بووی پێ راگە ی سکالای خەرا ل
 لەسەر تۆ خەتە موعجیزە ی کەمال
 جێژنی مەولوودی فەخری عالەمە
 رووناکی چاوی حەووا و ئادەمە
 رەحمەت بنێرن بۆ نووری هەودا
 صلوا علیە فەرمووێ خەودا

كۆلى بۇن خۇشى ساغى كىبرىيا !
 رووناكى شەمى جەمى شەنبىيا !
 شای تاجداران سەتەخت و شەۋرەنگ !
 نەختى تايىبەتى نەققاشى پەكرەنگ !
 شىرەى شىرىنى شراسا " طهور
 سوورەت رۆزى روون نوورى عدلانور
 مەزە و تام و بۆى جۆى شىروھەنگوين !
 ساقى كەسەر و تەنىم و مەعین !
 تەنیا گەۋھەرى دەرەبای گەرامەت !
 ئالەھلگىرى رۆزى قىامەت !
 جىراى "بیت اللہ" نوورى مەدىنە !
 پەيكى رەھمەت رووح الامینە
 لەبەر تۆفەرموۋى خودای پاك و تاك
 "لولاك لما خلقت الافلاك"
 خولقت عەزىمە ، لوتفت عەمىمە
 تەبىئەت كەرىمە من خەمى چىمە
 ترسى مە شەرمە لەرۆزى شەژمار
 خودا بەرەھمە و شەتۇش تىكاكار
 بەلام زۆر خىرە چاكەى نەپەسى
 تۇخوا لای چاكان نىوم نەھەنى
 خاكى دەرگاكتەلەلە و پىرۆزە
 رووھم فېدات بىق جىۋنە پىرۆزە
 جىۋنى مەولوۋدى نەخرى عالمە
 رووناكى چاۋى ھەۋۋار ئادەمە
 رەھمەت بىتىرن بۆ نوورى ھودا
 صلواعليه فەرموۋە خودا

نه ومانگه مانگي "رحمت الله به
 مانگي معراجي رسول الله به
 بسبب وجهه بهم نوو حه بېلې ته به
 هېښاي فه رمانې "رب العالمين"
 عه رري كرد سلام يا "رسول الله"
 ده عوه كراوي نو خزمهت "الله"
 مرموو خو سار كه به وه جهې لازم
 سوړاڼي حازره و منيش مـولـاـزم
 له حرمه تـدـام تا خټكې موجار
 هـتـا نـښـكي سـه راپـه ردهـي راز
 كړدي حه ركه تـر هـسـولي كـه ريم
 سئ چوون و چا نو عرشى عه زيم
 نه وي ميعراج و شاهواري سوراڼي
 ريمواري ريگاي به رزترين تـاق
 روښي نو خزمهت حه زره تي باري
 له عرش و كورسي ره حمت ده باري
 به شه وقي لالهـي "ليله الاسرا"
 بوو به چراغان سـه راو سـه رـه را
 تا حايـل نه بئ نو حوزووري حـه ق
 په رده لادران ته به ق دواي ته به ق
 روحي نه نيا و ځاگان و پاكان
 به ديني شادبوون سلاو له پاكان
 سهـني مه لايك چوونه پيشوازي
 باثيان راده خست نو پايه نـدازي
 هاواري كړدئ هاوړئ حه بره ښل
 يا "رسول الله" ده خيل سهـد ده خيل
 نه گهر به ولاتر به موو تي پـهـرم
 به نووري به زدان ده سووتـي پـهـرم

شەوو شەو پەوی شیاون لـهـوی
 جوانی نەرموو مەولا مەولهوی:
 "چوو دبتی و کوتی و بیستی و گەریاوە
 حەلقە ی درگاکی هەر ئەلەریاوە"
 سەدو بیست و چوار هەزار پێنجە مەهر
 ئەتۆیان بوو یە ئیمام و رەهەبر
 خەلاتی هێنا جەبیریلی ئەمین
 لەقەب دوا ی لەقەب "طەویاسین"
 یارەب بە حەقیقی رەسوولی ئەکرم
 بە "غیرالبشر"، "شفیع الامم"
 یارەب بە حەقیقی حەبیبی باری
 بە ئال و بەیت و بە چوار یاری
 لە بەحری عەقوت نەتیک یە مێکە
 کەرەم کە، لای تۆ یە مێک نە مێکە
 دەریای رەحمەتت بێ سەروێنە
 تۆ بێ نیازی، بۆ ئی وەک منە
 بۆخۆت دەزانی خەجالتە تبارم
 بە لوتفی خەفیت ئوممیدەوارم
 گوناھم روژە دەزانی رازم
 تۆی کارسازم بەتۆ دەنازم
 حەکیم نەخۆشم دەردم گرانە
 چارە ی نەخۆشی دەوا و دەرمانە
 بە "لاتقنطو من رحمت اللـه"
 ئوممیدەوارم ناترسم لەولا
 نەبی شەفیعه و ئەتۆ شەفیقی
 یەقین دەبەخشی جورمی "حەقیقی"

بۆکان - ۱۳۶۴ی هەتاوی

• ئیشارە بەم شیعەرە ی سەعدی یە :

اگر یک سر موی برتر بزم فروغ تجلی بسوزد پـسـرم

خودايا خەلق و ئەمرى تۆ ھەوانىن
 لە خەلقى كايانتەتدا خەتائىن
 قەدىم و باقىيە زات و سىفاتت
 ھەي و بووى و دەبى بۆ تۆ ھەنانىن
 زەمىن و ئاسمان و مانىگ و رۆژت
 رىياز و راز و رەمىزى بۆ بەھا ئىن
 لە رېئى ناسىنى تۆ ۋەستان لە پايوھ
 ئەگەرچى ھەردوو ۋەستان عەقلى و زانىن
 سەنا مەخسوسى تۆيە ۋەھمدى بۆ ھەد
 كەسى دى لايىقى ھەمد و سەنا ئىن
 ھەور لەو رۆژەۋە ھەرموت بىارە
 ھەتا رۆژى ھەشر دايداتە بارىن
 ئەۋەندەي بەھر و باران دېنە خوارى
 ئەۋەندەي چۆم و چاۋە و جۆگە جارىن
 ھەمو بەھر، ئايەتن ئەمما بە ئايەت
 ئەۋەندەي ھەن ئەۋەندەش بېنە يارىن
 ئەگەر دونيا ھەموو تۆقانى نوۋحە
 چەم و بەھر و گەرئىز و بىروكانىن
 مورەككەب بىن بىنوسن گەرەبى تۆ
 لە شەئنتدا بە قەدرى بووشى كانىن
 بەشى رامان و دامانن لە نەخشەت
 ئەگەر زەرپراتى عالەم پاكى مانىن
 شەرىكتىن و پېۋىستى كەلەكەنى
 لەبۆ ملكەت سەۋر و ئىنتىھانىن
 دەلئىن ھوسنى تەبىئەت سەربە خۆيە
 بە ماھىيەت ئەۋانەي شارەزا ئىن
 لە بەفرانبار و رېبەندانى ئەۋسال
 نىشانەتدا خودا ناسى و خودا دىن

دەى و بەھەمەن كە وئەنى زەمبەر بىر
 بە دەستى قودرەتى تۆ بوونە ھاوېن
 لە كوستان تەبرى گەرمېنى نەچۆرە
 كەدى گەرمېن و كوستان لېك جىا نېن
 دەسى حوكت لەباتى رىسە بەفران
 روواندى نەركى و لالە و رىياچىن
 چەلان قەندىل مەلای مەندىل بەسەر بوو
 ئەو پىستا شېخى سەر سەوزە و كەوا شىن
 سەرى بە گولالە دەدرەوشى وەكووتاج
 ھەوراجى تەختە جىئى وەك شان و شانېن
 ھەلالە و سۆيسنە راو ەستاو ە سەفەف
 لە شان و باسكى چەشنى فەوج و تابىن
 نەرش ھەن رايەل و پۆ زىر و زىون
 بە نەخشە و وئەكەى باغ و جىا نېن
 لەخەبرى و خەتمىيە تارى كەش و تەوش
 كۆلى شەو بۆيە پۆى، ھەلز و كەما نېن
 نە شانەى دى نە خم شەو رەنگ و رىسە
 بە شەرت سوور و شىن و ئال و ئاوين
 كۆلى زالەن نە چەترى تاوسى مەست
 كۆل شەستېرەى شەوانن شەوچرا نېن
 بە رەنگى سووپەتى و زەرد و سېى و سوور
 شكوخان بوونە كۆل بولبول مونا دىن
 دەمى پشكووتنى خونچەى بەيانان
 نەسىم قامادە بۆ ەنەبەر فشانىن
 دەرو دەشت و چىا خەملى وەكووبوك
 ھەوا زاوا، گولاً وو ەترە كابىن
 نمونەى پىكە نىنى گول بە شەونم
 گرىنى بولبول و خەندەى بەيانن

به غه نری مېحه کی وسوسه ننه ر و باس
 که خوښو تر له وان میښکی خه تا نین
 که زوکڼو مه ست و بولبول مه ست و گول مه ست
 ده لیتی نه و ده شته هوښیاری تیانین
 خه تاپه نیسه تی بوئی هه لالان
 له گه ل میښکی خوته ن چین و خه تا چین
 له ته میری ښیره دا مووشکا فنان
 به نه مللی وا خه ریکی مووشکا فین
 له شیوان قاسه قاسی خاسه که و دی
 له ر شیوان چریکه ی باز و شاهین
 ده می سوبح و مه ا قازو قورینگان
 به رېژه و سه فچه پ و راست و موسا وین
 له ده م چومان قولاعی داوه ماسی
 به سیلاوی خراوان جوگه ماسین
 له چومان و له گومان قه لپه زه ی ښاو
 له هه لفری هه لفری قاز و مراوین
 خه زالان کاتی تیبه ردان و هاو پسر
 له نه خشی بیړیا خوړی وه هانین
 به دیننی ده س له نیو ده س نانی چوپی
 سه ماچی خه و ته وانه ی ښاسمانین
 له گه ل ره نگین که وانی لیکنه گورچ
 که وای ره نگینی وان ره نگین که وانی
 وه کووڼه ستیره دده ره وشن مه داری
 له ته ستیره ی مه داری ښوستو وانی
 هه وای تاریک و روونی په رچم وروون
 قه مهر که ووتو ته عه قه رپه بو رو وانی
 به چاوی موشته ری بېروانه زوه ره
 ښاراتی غوتارید نارپه وانی

لہر سہریاں دہ سوو پین پۆلی کوتر
 دہ لین فیٹہ شہ لاکہ ردانی وانیس
 کہوی دل سہیدی چاوی بازی ناره
 لہ کوکی چاوی بازان کہو رہانہس
 چ شیریں کزہی جہرگ و بزہی لئو
 لہ لایک خندہ بی لای دیکہ نالین
 گولان حرمانی گولیان سوورہ شہما
 بہ فکری مستہ حلق و بینہ وا نیس
 سہی شہوائہ تایہ تیہی بہ شہمی
 دہ نووسم بو شہوانی نعلی سا نیس
 ہزار و سئ سہد و پنجا و شہ سوو
 لہ حفتا تیہ پری بوو عومری فانین
 لہر دہردی گوناہان دل نہ خوشہ
 حکیم شامان چ دہردان بی دہوا نیس
 کہدایکم لہر دہرکی خودایک
 "فلاتنہر" کہ غیری تو خدا نیس
 بہ ہوی "لا تقنطو من رحمت اللہ"
 دلہ خوشہ کہ وہ عہدہ بی وہ فا نیس
 بہ "سبحان الذی اسرا بعبدہ"
 بہ شای مہ سہد نشین و ماسیوا بین
 بہ نووری سہیدی سہردار و سہروہر
 کہ شلقابی شہون "طہ ویاسین"
 موحمہد شہرہ فی شہولادی شادہم
 کہ لہو چاتر لہ لای تو شہنیا نیس
 شہوی شہرایہ دی و بیستی و گہراوہ
 بہ گشتی ہرجی شہرار و مہعانیس
 بہ شہلانی رہ سوولانی شولولعہ زم
 بہوانہی وا خوداناسان و نامیس

بہ شیمانم لہ تاوانم سیوورہ
 بہام ہیناؤ غیری تو بہ نانین
 لہ گہل بہ حری کہ پرم ناجوڑ نارت
 بہ کوردی تاوو تاور ٹائنا نیس
 بنترہ و یکہ دہرمانی "حقیقی"
 شنہی راحمت کہ لہو جاتر ٹفانین
 سیراتی موستہ قیم بی کہ پرم مکی
 نہ بیم گہی ہنی شہامت ٹامین

سہا سو "اللہ" خودای میہرہ بان
 لہ دین ودنیا رحیم و رحمان
 لہ حاندی حمدی زمانم لالہ
 باقی ہر تہوہ و باقی بہ تالہ
 خوی سہا و زہوی بہرزو نہوی یہ
 نہ دیو دیمہن پاکی سی وی یہ
 نہ لک و مہلک، مانگ و رۆژو نہو
 مہ خلوقاتی دی کئی خولقاندی نہو
 ہور و بارانہ ، تاو و خاک و پا
 چۆن خلق دہیون تہمری نہو نہ با
 لہ خلقی تادم عقل داماوہ
 تہندیشہ ماندوو، فیکر و ستاوہ
 دوو جاو و دوو گوئی، دوو دہست و دووی
 بہی تہ فاوت ، کئی و مک کئی دہ چئی
 نہ شکل و دہنگ و رہنگ و خولق و خو
 کیت دی وہ کوو یک، کیت دی وہ کئی چو
 بہ تہو دیمہنی مانگ و تہستیرہ
 بہ عہرزو تولی کانی و تہستیرہ
 کانی بچووکہ تہ گہر دہریا یہ
 قیاسی تہ ویش وہ کوو تہم وایہ
 بہ لام دہ بینی تہرزو تاسمان
 دہشتہ پانہ کان، کیتوہ بہرزہ کان
 ہرچی مہ وجودی دیارہ لیتہوہ
 لہ نیسکی جاودا جیسی دہ بیتہوہ
 شوکرانہی باری قہت نابئی تہواو
 تہواوئ بگرہ بہ فرمیسکی چاو
 نہ سلی بہ ہاری باغان دہ کا خوش
 گولت دہ داتی بہ باوہش و کوش

کارک ، کوپاده ، کنگر و ریواس
 قه یسی ، لالتوک ، هه لووچه ، کیلاس
 داروده وین و چیرد کهژ و کیسو
 بووکی رازاوین ، بزه له سر لیسو
 خونچه ده کاته نه نه و گه شه و گول
 بولبول ده کاته دلک و سد کول
 نه مال سافده کا هه وای دهره وه
 کانی روون ده کا ، ئاو روون کهره وه
 هاوینئ دینئ دواى فسلئ به هار
 پرن له نیمه ت ده شت و زه وی وزار
 هه رچی پیت بوئ خوا پیتئ داوه
 دینه به رده ست له و خاک و ئاوه
 نایه ته شه زمارشه و خیر و بیتره
 نه خومان دوو که نه بی شه ژمیره
 لیشاوی نیمه ت نه سه ره و نه بن
 چی نه فست بیوئ و "تلذالاعین"
 پاییزئ حاصل هه مووی ده گاتئ
 زه کات یه کیکه له واجباتئ
 بیده و خه رچی که ویتئ بچو مه که
 شه گهر هاتیه وه خراپه ی مه که
 هه ر له بهر خودای بچو زیاره ت
 ده خیل سد ده خیل نه که ی تجاره ت
 لیت پووچه ل ده بی وهک بنیشتی جوو
 ته ماشا ده که ی دین و دنیا ت چوو
 شه و جار زستان دئ دواى فسلئ پاییز
 سه رما و کرپوه وبا ، به ویزه ویز
 ده کورسی بخزئ هه تا سه وروزی
 سه فهران مه که ، لئ مه ده پوژی

له چه خانان درو به تیـر
 گوئی بوشل مه که ، نویزان وه کتـیر
 نه گهر نازا بی هلی شه و نویـزه
 له دهستی مده شه و گار در یـزه

بوکان - ۱۳۶۱ی هه تا وی

سحر لہ تہرفی بوستان لہ سحنی لالہ زارہ وہ
 نسیمی جانغزا وہ زی بہ موزدہ بی بہ ہارہ وہ
 زہوی زومورودی ہووہ بہ فہرشی زہرنیکارہ وہ
 وہ کوو دور و عقیقہ چن شکوفہ کان بہ دارہ وہ
 نہوا دہ چنتہ گول جنین گولٹی بہ لہنج و لارہ وہ
 نیکاری ماہرووی من بہ شو دہ من کہ دیتہ دہر
 لہدہوری کولمہ پەرچی دہ لٹی لہ عقرہ باقمہر
 لہبونی میٹک و عنبہری جیہان بہ ہشتہ سہ ربہ سہر
 دہمی مہ سبہ وا کہ دئی لہ بہر دہم دہمی سحر
 وہ یا شہیمی میٹک بو لہ نافہ بی تہ تارہ وہ
 شکوفہ بوون گول و سہ من بہ شہری "حی ذوالمنن"
 بہ کئی عہرہق بہ کولمہ وہ کوو نیکاری سیم تہ ن
 بہ کئی شہی موعہ تہری میسالی عہتری یاسہ مہ ن
 بہ بی قیامت تہو دووہ دہ کھن قیامی تہ بہ تہ ن
 لہ سحنی گولشن و چہ من لہ لیوی جویبارہ وہ
 عہروسی مانگی بانہ مہر وہدہرکہوت وہ کوو پہری
 بہ عیشوہ و بہ نازہ وہ بہ خفل و زیرو زیوہری
 چیا وہ کوو بہ ہشتہ چئی لہبونی میٹک و عنبہری
 لہ قہقہمی کہوی دہری کہ دینہ دہر لہ دوو دہری
 چ زوہرہ بی چ موشتہری دہ کھونہ شیزتیرارہ وہ
 نہ مامی داری سہروہ یاقہدی نہ مامی دلہ سہرہ
 شہیمی عہتری یاسہ یا بخووری عوود و عنبہرہ
 لہبونی یاسو یاسہ من چرو چیا موعہ تہرہ
 دہ من بہ داری سیوہ وہ شکوفہ میٹکی شہ زفہرہ
 دہ من عہ قیقی خالیسہ بہ دہم لقی ہہ نارہ وہ
 فریدہ غم کہ مووسی نیشات و شادی پہ و سروور
 دوبارہ غملی کیووکہ زہرہنگی زہردوسہ وزو سور

بہرہ غمی شاہوی خوتن ہلالہ بیونی دئی لہ دوور
 گول تاتہشی بہرہنگی سوور و کوو قہ بہ سہ کیوی توور
 بہ سانی خشتی کپوی نوور بہ سینہ یی نیگارہ وہ
 دلہن لہ پیردہ یی خفا شیرہم چلیکی ہاتہ دہر
 بہ سد ہزار رنگ وبو بہ زیورہری دورو گوہر
 ولئی گولئی بہ ہاری من وہرای تہ سہ ووری بہ شہر
 دہسی مہ شاتہ یی قہ دہر کراسی نازی کردہ سہر
 کلاوی زبیری نابہ سہر بہ تۆق و گوشتوارہ وہ
 گہلی کچانی چاوبہ کل فریشتہ کانی شاوو گل
 دہمی کہ دہ چنہ گول چنن بہ عینی ہی خہ زالی سل
 دہمی لہ گول دہ دہن دہمی، دہ میکی پہنجہ یی لہ دل
 ہلالہ کان چہ پک چہ پک دہ بہن وہ نہوشہ چل بہ چل
 بہری بہیان و تاوپہ پان بہ بہر قہ دو نساہرہ وہ
 نہ ہر لہ خہ لہ و تا بہشو خہریکی زیکرہ مورغی حق
 نہ ٹینس و جنن و جانہ وہ نہ ہر سہ لک تہ بہق تہ بہق
 وہرہ بیینہ بی خہ بہر دہمی بہیان تہ دا شہ بہق
 چیا، چہ من، گول و سہ من، گہ لاگہ لا، وہرہق وہرہق
 بہیانی کیبریایی حق بہ کیوو چیوو دارہ وہ
 بہشو کہ دہنگ تہ دا تہ وہ لہ کیوی قاسبہ قاسبی کہ و
 تروسکہ یی بہ گول دہ دا نہ سیم و نووری مانگہ شو
 من و نیگاری نازہ نین بہ مہ زہ ہم حرامہ خہ و
 دہمی نیاز و رازی من دہ میکی غمز و نازی شو
 "حقیقی" فرستہ تی وہا قسہی دل تہ مہ شارہ وہ
 "گوندی قہرہ داغ، ناوچہی مہا باد
 بہہاری ۱۳۰۰ ی مہ تاوی"

چەزە یەرزانى جەرگەم بوونە بۆسۆ
 قەلئى بەفرى پىی کردن فەلاجۆ
 نە یار تکی دژە زستانی نامۆ
 شوکر دەرجوو لەناغی دل کول و کۆ
 ئەوا باى وەعدە هێنای بۆنى ئەوسۆ
 بەهارە و سەردەمی سەیران و گەشتە
 دەروودەشت و چیا و تێنى بەهەشتە
 لە بزوینى زەمەندى کۆ و دەشتە
 تەبەق چاران حەوت بووشتە هەشتە
 زەوى هەروا لەشکدا هەشتە یا نۆ
 پەلەى هەوران کران ديسان هەوالە
 لە کێوان گرمە گرم و نالە نالە
 لە حاندى بۆنى بەیبوون و هەلالە
 عەبیر و میشکی چين مەشکەى هەلالە
 لە مەولا عەترى قەسەر کەم دەکەن بۆ
 لەنێو باغى گولان شەونم دەبارئ
 سەفادئ خەو دەتۆرئ خەم دەتارئ
 لە رازان قاز و قومرى دینە خوارئ
 قەلى روورەش بلق با خۆى وەشارئ
 لە بەر چنگ و پلى بازان و شاھۆ
 شەگەر بەرز و نەوى دیو و نەدیو
 ئیرەم دیو دیمەنى ئاواى نەدیو
 رەقیبى کاخ و قەسران کۆخ و دیو
 نمونەى جەننەتى کە یوان خەدیو
 هومای شەندیشە ماون دەستە و شەژنۆ

لەدەشت و جىمەن و يال و قەدوشان
 سەف ئارايى دەكەن پۆلى و نەوشان
 ئلئىرو سۆيىنە ھەم سولتان ھەم شان
 رەفېقان خەو بەسە وەختى تەماشان
 بەيان بەربوو گزنگى دا لە فاسۆ
 لەسەر سىنەى چىا لئزگەى گولتى ياس
 بە عەينى خىل و گەردنبەندى ئەلتاس
 گول و بولبول لەگەل يەك لى دەدەن لاس
 دەخوئىن. ان يکادە و سوورەيى. ناس.
 ھەتا دوور بن لەچاوى پيس و شانسۆ
 شەوى مەھتابە شەونم شوعلە رادئىر
 دوورى وردن پىرىشكى ئاوى ھەلدئىر
 رەفئىق و ھەمدەم لەودەشتى زەنوئىر
 ھىکايەت خوانى مەولانايە بلوئىر
 کەوى کئوى دەفە و چەنگە و پىيانسۆ
 گزنگ ئەنگووت و گول پشکووت و بىارى
 لەسەر فەپشى زومورپود رەنگى بىارى
 بەھارا ئەى بووکى بئ وئىنەى لەبىارى
 قەتارى بارەشايى زىرە بىارى
 کەمە بۆ زىرەشان سەرباشە کۆکۆ
 بەيارى رۆژى رووت و پەرچەمى شەو
 بە رۆژى روون دالت بردم بىە شەو خەو
 قەن پەيمانى ئاتلانتىک و وەرشەو
 ئەوان با ھەر لەفئلى بن لەم ولەو
 ئەمن پەيمانى تۆنادەم بە ناتۆ

بە خۇنچەي يېڭى كەنى گۈل سۆيە سەل بىڭ
 نەلنى وېنەي دەم بەرزىنى گۈل بىڭ
 لەدوورى تۆ شەگەر زېنم بەدل بىڭ
 شەگەر دل غەيرى تۆ سۆكەس لە گۈل بىڭ
 لەپىيى مەخشەر وەبالتى تۆم بەئەستۇ
 پەيامى دا جەوانىكى ھەوەسىياز
 بە پىرىكى كەھىنا بووى لە زىنن واز
 كە تۆش بووتە وەكۈۈ مەن يارى مومتاز
 شەتۆش دېوتە لەياران عىشۋەۋو ناز
 چ ماۋن خاتىرەي شەۋدەم لە لاي تۆ
 ولامى داۋە ئىستە ھەر مەنالى
 شەتۆ عىشقى مەجازىت دىيۋە كالتى
 لە شېخى مەسنەۋى جۇيا بە ھالى
 كە دل بىڭ عىشق سەندۇۋىكى ھالى
 دلنىكى واكەتۆ نەت دىيۋە شەۋتۆ
 لە شەۋقى روۋمەتى ۋەك شەم دياران
 شەۋارەن كەۋ لە كۆيستان ۋە ھەۋاران
 بەياران بوۋنە باغى گۈل بەياران
 ھەقىقى تۆ بلپىيى كاتى بەھاران
 رەفيقانم بىكەن يادىكم شاخۇ

بۆكان - بەھارى ۱۳۶۳

ۋە ئىشارە بەم شىعەرەي مەۋلەۋى يە كە دەلنى :
 سېنە كۈ خالى ز معشوق بسود

سېنە نېۋد كېنە ھىندۇقى بۇد

ديوان شدي به سيمى بهاره و كزهى شهمال
 ديوان به بهرگى تازه يهوه تازه بټوه سال
 توفى سيراوى كاشى له بهر گرمه گرمى ره عبد
 شين بوو زهوى بهنمى هه وري كه وال كه وال
 خه ملتي چيا وجه من به سبي وسه وزو زهرد وسور
 دارو ده وهن بووه به هزار رهنگى فال و وال
 لاجو به خاږ پهرده لهرووى جهننه تي ثيرم
 رازاوه تاقى شهلئس و كيمخواوو هه ريرووال
 كوستان له سټوه لاله وبه بيون عبيري خاو
 رهنگاوه باغه كاشى وهكوو بووكى چارده سال
 شهكوت وكيو كه ز به خري قاسيه قاسي كهو
 كوڅ كه پ ده بئ له قاره بي قازو تورينگ و دال
 يا باره بارى سټووه يا كاره كاري مهري
 يا فاره قاري قومري به يا هاره هاري بال
 دين وده چن به دوندو قهډى زهردو ماهه وه
 كا كيتوي تاق وجووت وبه گهل ميگهلي مهريال
 پټش شه وده مهى گزنگ له سهران دابهري بهيان
 يا شه وده مهى كه زهرده له كيتوان ده دابه حال
 بپوانه عيني قهوس وقه زهح دينه بهرنه زه
 خاشاڅكي سوورو سهوزه بي سهوزى بنارو يال
 كيزان به پټل به ياني ده مي ده چنه گولچنين
 وهك حوريان ده چن هه موو ليوتال وچاوكه زال
 قهديان وهكوو بلووره بپويان وهكوو هيلال
 چاويان ميسالي نه رگه مهست وخومارو كال
 دم چه شني غونچه بي گولته باغي بهري بهيان
 روومهت ده لټي شه هیده له خوئين دابووه شهلال
 عهينهن ده لټي به ميخه كي نه خشاوه سټوي سوور
 وهختي كه دين ده بيني له سر كوله ورده خال

جووتەى مەمک بە راست و جەبى سەنەو دەتتى
 پەيوەندى دارى عەرەپرە سارح و ھەسەل
 شىوەى شەمەمەيىکە دەسى وئ نەكەوتەي
 وئىنەكە سئوى نۆبەرە عەكە ھەسارى كان
 بۆياس و خواسى زەرپرەك ئاسارى کردگار
 فیکرى بەشەر دەووەستى زماى لە وەسلى لان
 شەو سۆستە و وەنەوشە و نەسرىنە بۆ جەبە
 شەو رەنگ رەنگى سوور و سى و زەر دوشىن و ئال
 بۆيەن ھەتا لەبەرچى خەمى بەفرى نەگەتەي
 بۆيەن ھەتەنەمىنى نیشانى لە دەرک و دان
 بۆيەت شەواوى باغى دەدا شەونەمى کەرەم
 تا گەش بێتەو گولتى عومرت لە ژينى تال
 ھەستە لەخەو بەیانە حەقیقى زەمانى گول
 سەيران دەکا لەباغى گولان بولبولى خەيال

بۆکان ۱۳۲۳ی ھەتارى

خاڪه ليوه سهره تاي سالتى سهوم
 دلرفين دلبره كهى چاو به غهوم
 هانت هاته له پو باري زيان
 گيان له بهر سهله گيا ده گري گيان
 به هه واي هاتنى تو به يكي شه مال
 پيشه گي موزده ده با مال و مال
 هاوده سي تون له هره س هه ورو هه تاو
 تا له جي مالتى ده رينن چالاو
 زين هه چاوه به شمري باري
 ناوى هه لدير و چه و جو باري
 ده مي زيند و كه ره وى به حرو به ري
 قاسيدى خوش خه به ري بانه به ري
 بانه به ري ده فته ري خوشى به شه ره
 لاپه ري دوو هه مي گيسنا عه شه ره
 كلي چاوه گلي ده شت و چه نه ني
 جه نه نه ديمه ني دارو ده وه نه ني
 باغ و باغات و چيا ره نگينه
 كاتي خه رمانى گول و نه سرينه
 مه خه ري سهوزه بنارى كه ژو كي و
 گولتى سووره لق و پوي پهل و چيو
 نه و چراخانه له داوڻنى چيا
 گوله خاشاڅكه له نيو سهوزه گيا
 خيوه تى سوور و سبي هه لدا باغ
 گول له پشكووتنه بولبول به ده ماغ
 باغ و بهر كرديه بهر غسل و كراس
 گيان له بهر مه سته له بهر بوي گولتى ياس
 بهر قه دي كيوي به ناوى هه لدير
 بهر گيا و سيوه په مه زرا زه نو پير

سوسول و سوتسه مـهـزرا مـهـزرا
 لهـسـهـرا و لهـدهـرا دـاـمـهـزرا
 زاله مهی لاله بهالتهی هـمـا
 سای نه مال سوئی هـهـلـتهی هـمـا
 کزهـما سوئی هـهـلـالـن دینـی
 عهـتری گول موفت و بهـتـالـن دینـی
 زهـپـروه شانی تهـدهـمی سووکی گولـه
 پهـله هـهـورا دلـی پـریا لهـکولـه
 دواي شـهـوی شـهـونـم و روژی سارا
 وهـره پـروانه دـهـمی شـیـواران
 دبهـمی قهـوس و قهـزهـج سـهـر بهـره ژیر
 چهـتری هـهـلـداوه دهـلـتی تاوسی نـیر
 قهـد و یال و خـپـو شیوو دهـرو دهـشت
 بوونه یهـک نوسخه لهـباغـتی بهـهـشت
 نهـژمارتیکی هـدیـه نهـخش و نیگار
 نهـهـوالـتهی کهـرهـمی دینـه ژمار
 لهـسـهـرا مانگهـشـهـوه وشوان شـهـو
 لهـدهـران یهـک بهـدووه قاسپهـی کهـو
 دئ ودهـچن قازو قورینگان پؤل پؤل
 لهـسـهـراوان و لهـدهـوری چهـم و گؤل
 کهـیف و خـوشتی و نهـشهـیه ورهـقس و سهـما
 بهـزم وشادی لهـزهـمین و لهـسهـما
 دهـشت و سهـحرا بهـگولـنی شال ووال
 جیـی فیکر کردنه سو شـهـلی حال
 گولـه خاشخاشکی تهـماشا که لهـدوور
 خالی رهش جوانه لهـسـهـرکولـهـیی سوور
 خوـنجه پشکووتوده هـهـر وهـک دـهـمی یار
 سیو وهـکوو کولـه هـهـنار وهـک مـهـمی یار

گۆلی سووروو حەتی کەدی روومەتی سوور
 عەرەقی شەرمی رزا رووسەرە ژوور
 شۆرەبی پرچی پەریشانی گەرت
 دی وەکوو زولفی نەچوو مانی گەرت
 عەرەرو قامەت و سالی بەرزی
 کە نە مانی قەدی تۆی دی لـەرزی
 بەرگس ئەو ساتە کە یاری دیو
 مەستی و چاوی حوماری دیو
 داری سەر و بەری هینا قەدی یار
 فەندق و پستە وو بادام و هەنار
 دوئ شوئ بولبولی عاشق نالی
 حالییه هەر کەسێ وابێت حالی
 بەهەوای خوێندنی سەر پەلکی گۆل
 تێ گەیشتم وتی ئە ی ساعەب دڵ
 گۆلە سوورێ دلی پەر پەر کردم
 بە مرادم نە گەیشتم مردم

"بۆکان - ۱۳۳۵"

بہ ہارہ و مانگی خوشی بانہ مہر بہیریکہ بی بینہ
 دہرو دہشت و جیا و کتو و کہڑی دنیا ہم مو شبنہ
 چیا غم ملی، گیائیں بو، چہ من رازا وہ، گول پشکووت
 لہہر لا تی دہ فکری سوئسنہ و بہ پیوون ونہ سرینہ
 وہا نہ خشاوہ کوستان، عقلی تیدا مات وحہیرانہ
 بہ خعت و خالی ٹال و والی خان و یالی رہنکینہ
 شریقی ہورہ، گرمی رہعدہ، ہارہی ثاوہ، ہازہی با
 ہو جوومی لہ شگری سیلاوہ، چہنگی کانی توئینہ
 گولی زالہ بہ عینی تاو سیکہ چہتری ہلداوہ
 سو پای لالہ لہ شانی کٹوہ کان بہرگرمی تہ مرینہ
 لہہر چڑم و چیا قاز و تورینگ و قومری پؤل پؤلن
 گول ولالہی بناری کٹو و کہڑی تیپ تیپ و چین چینہ
 چہ من فہر شیکی سوزہ نہ خشہ کی لالہ و گول و سونبول
 لہ دہشتی راخرا و ہک شہ تلہس و خارا و پہ شمینہ
 لہ پاش بارانہ بروانہ شلیرو شہبہرو شہ و بـ
 لہ وینہی وانہ وا شہلوانہ رہنگی کولکہ زیرینہ
 گول شہستیرہی شہوی نیسانہ خاشا شکی بہ یانانہ
 ترووسکہی ثاوری شوانہ لہ نیو شہ و میرگہ نہ خشینہ
 کزہی بایہک گہ لای داران دہ بزوتین و بریقہی دی
 دہ لپی ثاہی منہ و گوئی دل بہرہ و گوارہی تہ لآیینہ
 دل تو بہی شہ و نمی پہلکی گول و بوئی شہی شہ و بـ
 ہناسہی ساردی فہرہادہ و تکہی فرمیسکی شیرینہ
 عزیزم پایزہ، کاتی زہکاتہ، وختی خہرمانہ
 بہ ہاری مہیلہ کت زستانہ شہمما لیرہ ہاوینہ
 رہ قیبی وردہ گر بیستوومہ باسی و ہردی پی و ہردہ !
 دہ لچ شہ و شتوہ شتوہی کونہیہ و دووبارہ جاوینہ

به لنی پوهه ډلې دل ته وسيفی گول وهک سوونه وهی ميشکه
 بللی هر تازه به لای سولولان شه و رسم و تابینه
 "حقيقي" شه به هاری سوور و شین په نديکه پوهیښه
 به هاری عومری ښه شې وا ده من سووره وده من شینه

به هه شته نیشتمان فملتی به هاران
 له کتوو که ژ له نیتو خیل و هه وار ان
 به بونه ی سونبول و نه مرین وشه و بڼو
 چي و چتوو چیا هستن له هر بڼو
 له نیتو باغان ده مټکی با گزه ی دڼ
 به شووی مووسا و به فووی عیسا بزه ی دڼ
 دوکانی عه تره بازار ی قوماشه
 بخوازه چي دلت گرتی به لاشه
 له شاخ و بنده نان هر چي رواوه
 ده لټی به گولاوڼ ټا و پرژین کراوه
 وه های لیکداوه کوستان رهنگی تلوان
 بیازو سیری ومک گول وان له گه ل وان
 چکوله وگوره نین له و مټرگ و حه وشه
 له گه ل هه وشانی ها وشانن وه نه وشه
 هه موو دوو دوون گولتی سووروسی و ټال
 له ده وری ټا وه کان ومک چاوی قرزال
 به عینی بووکی رازاوه ن پهل و چتو
 جلی حه وره نگیان پښی کهل و کیتو
 به زه ینی من له شهرمی نه خشی جوانی
 نه مانی چاتره "مانی" له مانی
 پری چتو وچری دهنگی که وانه
 له گوین رهنگی که ون رهنگین که وانه
 له لایهک زاوو ماکه ولایه ها و ټیر
 له لایهک ها په هاړی ټاوی هه ل ټیر
 به نه و رامینه هه ستیر وشه ټاوان
 جم و جۆل ټانه هه ستیران له ټاوان
 ده لټن داخوچ قهوماوه له شه رزی
 نه ها توو زه لزه له ی ساعت شه له رزی

فەسلێ بەهاری شینن کەژ و کێژ
 سوورن گولالان سەوزن بەل و چێژ
 جوانی تەبیەت باغ و دەرو دەشت
 پێشانت دەدا مەستووری بەهەشت
 خوناو کە باری چیمەن ئاو درا
 چلێ گولێ سوور بوو بە چلچرا
 گولێ سوور کردن بولبولی نالاند
 نە مری تەبیەت ، گولێ لێک هالاند
 گولان پشکووتن لە شاخ و داخان
 خوش بێ نیشتمان بۆتە چراخان
 دەشت و تەلانی وەک عاسمانی شین
 باغی گولانی دەم بە پێ کەنێن
 گول بووک و بولبول ، زاوا و بالداران
 لە سەیر و سەمان سوێج و ئێواران
 تەرا زووی خەیاڵ دەکاسەنگ و سووک
 بۆ زیرۆه شانی شانی زاوا و بووک
 دەنگی قەلپەزە ی ئاوی هەلدێرە
 تووڕە ی تووزە لە و دەنگی بلوێرە
 بەهار جامیکی جیهان نومایە
 نانا نمونە ی بەهەشتی خوایە

هاوین ! گەرمی تۆ گەرمی ئەوینە
 دووری بەهاری ئەو تاو و تینە
 سۆت دەگات ئۆینە می یار
 بادام لەدووی ئەو چەشنی چەمی یار
 بی مەجنوون گەرچی پەرچی پەخشانە
 وەگ زولفی لەیلم نەکراوە شانە
 بەلام بەروی ناز لە دەم جۆباران
 تەنیا وێنکە لە بالای یاران
 بۆ تێدار چاکە سایە داری بی
 ئەمما ئەویندار سایە یاری بی !
 ئەمکەندەر تینووی شاوی حەیاتە
 حەیات ئەو کاتە دلّ و لە لاتە
 لەرزی دووری یار زۆر دلّ تەزینە
 تینی ئەوینی ئاور بەزینە !
 بێنەسی گەرمات میوێ گەیانە
 یەکیان دەگات ئۆینە دەیان دئ
 میوێ فەلّی تۆ وا شاد و شیرین
 دینیتە بیرم فەرهادو شیرین !
 لە گەرمی تۆیە تینی ئەوینم
 لە تۆرا پێگە دئ ئاواتی زینم

"سەقز- پوو شپەری ١٣٦٥"

گەڵاڤێزانە فەسلی خەزانە
 کەوای خەزالان کەوتی خەزانە
 قازوقورینگان لە دەم شە تاوان
 بە شین و رۆ رۆ روۆین لە تاوان
 سەر سەوز و پۆرچین لە دەرد و داخان
 خەزین خزانە بن بەرد و شاخان
 نە ما لە باغان نە گۆل نە بۆلبول
 چریوە نایە چما کۆلای دڵ
 نایە و نابیس لە مەل جریووە
 لە شیوو دۆلان قارە و قریووە
 نە گمە کۆتر نە قاسیە کەودێ
 نە لەم سەریووە، نە دەنگی شەودێ
 کوانی گۆلای دیوو نە دیوان
 سوێسنە و هەڵای بەرقە دوشیوان
 کوا هاری هاری هەڵدێری
 کوا بلوێری شوان کوا شەنگە بێری
 گۆلی یا قووتی و گەلای پیرۆزە
 لە کوێن لێک بکەن جێژنە پێروزە
 گەڵا وەریون زەرد و نارنجی
 بۆ وا زوو رووی زەمانی گەنجی

ديوانى حقيقي	زستان	۶۲
--------------	-------	----

ديسان به فرانسار دای دا کرپتوه
 دسان رپنه داس سوپای به رپتوه
 شکست وبه سنی خاتوو زه مهه ریر
 که ی که م شسته ی که م له هوزی نه قیر
 پای توپ و بارن به مون و مرجی
 سمکولتی ده که له غاری ورچی
 به زه بروزه نگی به بهل ما نه مهل
 به غوولی جه نگی کئی یی ولتی له ل
 سووزی گرتدار چند سفت و به حقه
 به ستی به شخته ده ستی له ته خسته
 ده شت وبه مده نی کرده به سته لکه
 یاسی که ولتی! سوپپوی و ده لکه
 جه قه ل قووپه قووپ گورگ لووره لوور
 سموره ی برسی نووزی دئی له دوور
 هاوار هاوارنئ کالان وه پچن!
 ده ستی کار وانی کرپتوه پچن
 گۆمی ته بیعت گئیژاوی زۆرن
 به لام زستانان سه د رهنگ و جۆرن
 چه رخ ده سووپئ وه کوو ده بینسی
 له بو من وتۆن تالئی وشیرینی

بوکان - زستانی ۱۳۵۷ هه تارێ

دە، پاک و پاک و تەنیا شە خێوی مەندو جاری
 شە شە و گەشە کە هەرتۆ عاری لە عەید و عاری
 باری بیا مەبەدی نیتە نیازی یاری
 شە سێ بەزر و هەمەتا هەرتۆی کە بەرقەراری
 سێ دارو سێ دیاری بێدار و پایەداری
 موای شەرز و شامانی رازی دلان دەزانی
 شاوی گولان دەدێری مایە بەری رەزانی
 مەخۆش و مەز و شیرین تام و مەزە ی مەزانی
 سۆ باغی مەردی باغی سەرمایە کە ی غەزانی
 سۆ مەزە عە ی فەقیران سەرمایە کە ی بەهاری
 شانی تۆیە شایان سۆ سوجدە بەردە کەن خەم
 شانی شەوای تۆیە ، تۆ یەم شەوان لە نەم کەم
 تۆ نازمی گەڕانی رۆژ و شەوی مۆنەزەم
 تۆ پادشا نیسانی سۆ هەر سەوادی شەعزەم
 بێ بەدر و شانشینی، بێ سۆ بەردە بەردەداری
 بینای نزیک و دووری بەخشنە و غەفووری
 عیسان بەوئ و فووری هەرتۆی کە لێ دەبووری
 تۆ " مالک الرقاب " ملک تەنێ سەبووری
 جەباری بێ فتووری سولتانی بێ قسووری
 رەزاقی مار و مووری شاد دێری دیمەکاری
 شەو شامان و شەرزە ی پێ تەنەنە و شکۆیە
 شەو شەمی عالەم شارا شەو کە هەکشان و کۆیە
 شەو دەشتی وەک بەهەشتی بەو شەکل و رەنگ و بۆیە
 فیرووزە تەختی گەردوون مەسنووعی نەختی تۆیە
 یاقووت و لەعل رۆژە شەستێرەکان دوراری
 نەرمووتە لەن تەرانی بەلام بەو ی عەیانێ
 هەرچی لە ماسیوادا تۆ خالقی هەمانێ

وەحەد و زەمانی تۆیە بێ وەخت و بێ زەمانی
 جێ و وەکانی تۆیە بێ جێ و بێ مەکانی
 لەیل و نەهاری تۆیە بێ لەیل و بێ نەهاری
 لەو رۆژەدا دەنەرموی ئی کئی یە ملک و بەرھەم
 ئی تۆیە قەھر و قودرەت باکت نیە لەو و لەم
 بێ نایب و وەزیری ناکی پەرس بەو و بەم
 ھەر ئەمری تۆمەدارە بۆ کاروباری عەلەم
 ھەرچەندە بێ وەزیر و بێ سەدر و کاروباری
 عەقل بەری دەمانی لە پەردەو و حجابان
 باز و ھەلۆی تەنە ککۆر مێشوو لە یێکی بەربان
 فەرمانبەر و موتیم بەھر و بەر و بیابان
 سەحرانە و ھەردە شەوقی خورشید و ماھی تابان
 دوو جاریەن شەو و رۆژ بێ مەحمەل و عیماری
 مەخلووقی زاتی تۆیە عەلەم درشت و وردی
 زەرپراتی کایناتی ئەللائیە زیکر و وردی
 تەنیا ھەر "حەقیقی" حەمدی سێفاتێ کوردی
 مەعلوومە بۆچی "حاجی" مەدحت دەکا بە کوردی
 تا کەس نەئێ بە کوردی نەکرا وە مەدحتی باری

"بۆکان - رەزبەری ١٣٦٣"

بە ئینعامی تەکا ئاواتەخوارم یا رسول اللە
 خەسارەت مەند و سەرتا پانیازم یا رسول اللە
 غولام گەر حەقیقەت گەر مەجازم یا رسول اللە
 ئەگەر شاھم ئەگەر شاھین و بایم یا رسول اللە
 وەتەن ئاوارە و وەیلانە وازم یا رسول اللە
 لە تەوسیفی گۆلی باغی کە مائت بولبولی لائەم
 فیدای خاکی بەری پێی خادیمانەت بێ سەروا ئەم
 لە رووی مسکین نەوازی گەر بفرمووی چۆنە ئەحوالەم
 بە رۆژ پەرمانە یەکی دڵ شکا و بێ پەر و با ئەم
 بە ئەو شەمعیکی پێ سۆز و گودازم یا رسول اللە
 چرای دینی موبین رۆشن لە زاتی تۆوە یە قوربان
 ئەوی ئەسرا لە وێنەی موعیزاتی تۆوە یە قوربان
 سەفای جەننەت بە هۆی نووری سیفاتی تۆوە یە قوربان
 لە تیغی قەھر و روتبە یی شەلەتیفاتی تۆوە یە قوربان
 ئەگەر گەردن کەجم گەر سەرفەرەزم یا رسول اللە
 پەنام هێنا بە قاپی رەحمەت ئەو خاوەنی ئیجەاز
 کە تەنیا تۆی بە روتبە یی "رحمة للعالمین" مومتاز
 بە ئاوردانە و یەکی مەیلی تۆ دێنم لە دنیا واز
 بەروو چەر خاندنیکی رووت لە عەلەم کە و تووم بێ ناز
 بە لوتفیکت لە عەلەم سەرفەرەزم یا رسول اللە
 شە ی بای خاک و خۆلی دەرگ و بان تەن بەری خا و ن
 لە بۆ دینی حەقیقەت تۆزی سۆلی پێت کەلی چا و ن
 ئەگەر روحمی نەفرمووی نەفس و شەیتان دانە و دا و ن
 لە تێ کۆشانی رزگاری منی ئاوارە دا ما و ن
 هەموو بابیرەکانی دلتە وازم یا رسول اللە
 رەزام گەر تەخت و سێدارەم بفرمووی چونکە هەر خۆتی
 ئەگەر بەندی گەر ئاوارەم بفرمووی چونکە هەر خۆتی

بەلām لوتفیککی جار جارەم بفرمووی چونکە هەر خۆتی
 شێتر هەر خۆت دەبێ جارەم بفرمووی چونکە هەر خۆتی
 تەکا کارم، موعینم، چارە سازم یا رسول اللە
 سووتی پەر و باڵم نەلێن پەر و انە بێ شەم ما
 غەریبی دوور ولاتی خێلتی تۆ بێ یار و هەمدەم ما
 لە تیری دوژمنان باکم نیە تانە ی شەو و شەم ما
 دە زانم خۆ خێلانی شەمری تۆم زۆر کردووە شەمما
 کۆری خۆتم بە لوتفی تۆ دە نازم یا رسول اللە
 لە بە حەری مەعسەت کە و توومە گێزی جەهل و نادانی
 بە هاوارم بگە ی تۆبی و سیفاتی زاتی یەزدانی
 غەلام کە ی لە چنگی مەکرو حیلە ی نەفس و شەیتانی
 نەجاتم گەربدە ی روو بۆتە وافت هازرم یانی
 بە کەعبە ی رووت روو وە خاککی حیا زرم یا رسول اللە
 لە تەخمیمی مونا جاتی "مەلیک" دا خۆم لە بیر چۆوە
 بە یانی تیشکی نووری روژی رووتم دی لە ئاسۆوە
 کە چی دیتم "حەقیقی" شەرمە سارم دەس بە ئەزەنۆوە
 غولامیکم ئەوا خۆم خستە قاپی غیڕەتیی تـۆـوـو
 بە ناو "مەحمودم" شەمما هەر شە یازم یا رسول اللە

"بۆکان - رەزبەری ۱۳۶۴"

■ بێخو دە لە زمان شێخ مەحمودی نە مەرەو
 گوتوو یە :

له شوعله ی رووی که مهرچین زَیَر و زَیوان
 چ زه هره زوهره وو که یوان که بی وان
 شوعاعی میهر و مه لاجوو له نیوان
 له دوکمه ی سوخمه دوینئی نویژی شیوان
 به یانی دا سبیده ی باغی سیوان
 له بهر شه روئی که وان و تیری بهر زیت
 هلال شه وشو به خوئی گوت تهنگ شه بی جیت
 خزی رووبه ند و کاتی که وته بهر پیست
 له خه ونی ته لعمه تروژ هر وه کوو شیت
 به روو زه ردی هه لات و که وته کیتوان
 شه میمی عه تری زولفت عه ینی شه و بو
 شکاندی پشی گول خونجه ی ده می تو
 نیگارم وه ک گول هه هم رهنگه هه هم بو
 مه که مه نمی په شیوی دل که شه مشو
 په شیواوه له بهر بهرجه هم په شیوان
 دوو زولفی عه نبه رینی نافه میشکن
 دوو چاوی مهستی بیمار و پزیشکن
 له چاو من جو بیار و جوگه ویشکن
 دوو چاوی من کهوا که یلی سریشکن
 ده پیون ناوی به حری خوئی به پیوان
 به شومئدی قه دی نه وره س نیهالی
 قه سه م خو ره "حقیقی" بو ویمالی
 که به دوو نه رگیسی چاوی خه زالی
 شه رابی له علی رومانی له "نالی"
 هه رامه بی مه زه ی ما چیکلی لیوان

تەعالی اللە "کەدوڤ" شو و چاوی فەکرم جەمەدە دوورەس بوو
 لەسەر سەفەحە حەمالت کاشفی ناها و ناسەس بوو
 خەباتی هەر لەسەر تەفسیری ئەرووستوی سەمەس بوو
 هەموو ئەشعارێ دۆشەم لە وەسفی لێوی نۆنەس بوو
 دەچەسپا لێو بەسەر لێودا هیکابەت ئەس کەشەرس بوو
 لەوێنە روومەتی سێوت لەنێو ناغان دەپشکەوون گواڵ
 لەفاقای پێکەنین و رەوتی تۆ کە و مات و قاهوو سڵ
 لەبەر خۆنچە نەپشکەوتووێ دەمت حەیران دەتێ بۆلۆ
 گران موهری دەهانی تۆپری بەندی تەرازووی دڵ
 دەلێن یەک نوقته وەزنی هێجە بۆ ئەم نوقته سەنگیس بوو
 بە شەوێ دێ بەشیوان دالە شوێنی خەبە و خەلی
 دەبەن خاری موغیلان شین بە فرمێکی وەکوو سەیلی
 دەلێ کاسی گەدایی بۆ نکاندم گەر نەبوو سەیلی
 مەلێ مەجنوون شکانی لەبۆسینی سەگی لەیلی
 لە لای عاشق خیلانی عاقلێ ئەم هەتکە تەمکین بوو
 شەهێ توپرەهێ عەبیرت رەشکی میشکی چیس و تاتارە
 نیگای چاوی خومارت تورکی مەست و شوخ و عەییارە
 سکوونی گیان لە پێچی پەرچەما بۆ وەسلی دیدارە
 عیووری دڵ بە چینی زولفتا بۆ ماچی روخسارە
 قەلەندەر راستە بۆچین چوو وەلێ مەیلی بەماچین بوو
 فیدای بالای نەماتەم کە خۆینی تورک و تاجیکە
 حەلالت بێ ئەگەر خۆنم برپێزی چی دەکەهێ بیکە
 بەلام سۆنەت دەدەم بەو چاوە مەستە و لێو بەریکە
 لە کۆلەت هەرچی خارج بوو سەری ئەگریخە قەیحی کە
 بێلێن با سەربرپینی خاریجی بۆ رەو نەقی دین بوو
 کۆلێ یا ئەم کەوێک یەک بۆلبول و پەروانە شەیداتەن
 بریندارن بەتیرت هەر دوو موحتاجی موداواتەن

لە ئەسراری تەبابەت عارف و عامی هەموو مەساتن
 قەراری عاشق و قانوونی حیکمەت زیددی یەک هاتن
 کە تەسکینی برینی دڵ لە نەفخەی زولفی میشکین بوو
 " حەقیقی" ئەو بوتهی وا رووی وەکوو ئاوپنە دەنوێنئ
 خەراجی چاوی مەخمووری لە نووری دیدە دەستێنئ
 سەری تەسلیمە بۆتۆش گیان سپاردن چارە نامێنئ
 بە ئیمای دیدەیی مەعشوقە عاشق کێو لە بن دێنئ
 لەلای سەلم "کەنەندە"ی بێستوون ئەبرۆیی شیرین بوو

" قۆڵقۆڵە - ١٣١١ "

سەجاۋى توركى تەۋرېزى دەبەخشم كىشۋەرى دارا
 بەخال ھىندوش بېخشم سىرقىند و بخارا را
 شەمن كوستانى كوردوستانى خۆم پى خۆشە بۆچىمە
 كىنار آب ركن آباد و گلگىشت مېلى را
 خودا ئامان لەمەر نازى پەرىرويانى پى ئامان
 چىن بىردىن بىر از دل كە تركان خوان بىمارا
 لەۋەسفى دلبەرى مەدا كوتۋويە ھافىزى شىراز
 بە آب و رنگ و خال و خط چە حاجت روى زىمارا
 شەگەر جارى جە مالى يۇسفى دىبايە دەتزانى
 كە عشق از پرده عصمت برون آرد زلىخا را
 "تعالى الله" لەبەرخوچەى نەپشكووتۋوي دەم ولېت
 كە كىس نەگشود و نەگشايد بە ھىكمتاين مەمارا
 دەزانن كە ۋەھرىكى زۆرگرا نەقەدرە لەگوپى دەگرن
 جوانان سەادتەن پىند پىر دانى را
 لەلېت گول دەبارى خۇنچە پىشكووتن جىنېت دا
 جواب تلخ مى زىبىد لىل لعل شىكر خار را
 "ھەقىقى" ھافىزى ئوستادە شەمما پىمىلېت چىت كوت
 كە بىر نەزم تو افشانەد فلەك عەقد ئىرىا را

"مەھاباد - ۱۳۲۴".

سۆزە ی بە یان بنێرە بۆ سارم ئەو پەیامە
 " انی رأیت دهرامن هجرک القیامه "
 دڵ ئیمتیحانی داوه سووتا بە ناری عیشت
 من جرب المجرب خلت به الندامه
 چاوم لە دەردی دووری چا و پرله ئەشکم ئەمما
 ليس الدموع عینی هذا لنا العلامه
 نووکی سوژهی بەخوینم نووسی لە لاپەرە ی دڵ
 فی بعدها عذاب فی قریبها الندامه
 نەم بیستوو بە عومرم عیشتی بە بێ نەدامەت
 والله ما رأینا حباً بلا ملامه
 یارم لە نیووەشە و دارووبەندی رووی وەلادا
 کا الشمس فی ضاها تطلع من الغمامه
 وەک حەقزی حەقیقی تینووی قومی شەرابە
 حتی یذوق منه کاساً من الکرامه

"مەها یاد- ١٣٢٤"

مرگبندی سۆ هات سالتی نوؤ !
 خۆشی دواي خۆشی حوؤ به حوؤ
 بلتین بهخت چیسدی نه نوؤ
 نه ستیره می سه ری ناسوؤ
 وه بیروو دئ چمان دی دؤ ؟
 زوو راهه ین مه بی خلوؤ !
 نه واهات په یکی ئازادی
 به روو خۆشی و کهیف و شادی
 کۆشی گولتی گه شی پتیه
 مه علووم به شی مه شی پتیه
 سه ری قه ندیلی خال خاله
 لئی نین بوو سویننه و هه لاله
 چی دی مه کن شاه و ناله
 ئیستیعمار سحری به تاله
 هه وای دهنگی نه و شماله
 هاوار ده کا هوؤ خاله
 نه واهات په یکی ئازادی
 به روو خۆشی و کهیف و شادی
 کۆشی گولتی گه شی پتیه
 مه علووم به شی مه شی پتیه
 له سه را دئ ئاوی هه لدیر
 سه حرا شینه و مه زرا زه نویر
 حاها ی شوانه و دهنگی بلویر
 زورمان دی ده وری تال و سویر
 کوردینه راهه ین وه ک شتیر
 وه خته هه له تا نه بوه دیر

ئەوا ھات پەيكى ئازادى
 بە روو خۆشى و كەيف و شادى
 كۆشئ گولئى گەشى پتيە
 مەعلووم بەشى مەشى پتيە
 بە حوكمى پادشاي حەبىبار
 بە ئىمھازى نەبى موختار
 تېك رووخا كاغى ئىستىعمار
 خەم رۆيى لەگەل بەفرى پار
 دنيا تۆلەيە و دار بە دار
 رېك و پېك و يەك بىن ئەوجار
 ئەوا ھات پەيكى ئازادى
 بە روو خۆشى و كەيف و شادى
 كۆشئ گولئى گەشى پتيە
 مەعلووم بەشى مەشى پتيە
 شىنى خويئى لاوى كوردن
 ھەرچى گولئى سوور و لالەن
 لە ھەر مەزاري شەھيدان
 ئليران مەردەنگى و لالەن
 شارى كورد و كوردستانى
 يەك يەك ۋەك مەيدانى ژالەن
 ئەوا ھات پەيكى ئازادى
 بە روو خۆشى و كەيف و شادى
 كۆشئ گولئى گەشى پتيە
 مەعلووم بەشى مەشى پتيە

قەدەلە وادارە نەملە ی سەری
 ساخۆ سەرانی سەوزە کەوای سەفرە مێزەری
 کوستانە مانگی سەمەرە دێ لەبەر دەمم
 بۆی سۆتسە وەلالتە وەکوو مێشک وەنەری
 خەندە ی شکۆفە بۆنی هەوای کردە عەتەری ناب
 باسو وەنەوشە بوونە هەوادارو یاوەری
 بازاری گەرمی پارچەفرۆشی لە ساردی پە
 کەریاری عەتر و بۆی گول و گولزارە موشتەری
 رەنگین کەوانە رێژنە پەکی وردی لێ درا
 پەروین دەلتی رۆا سەگول و لالەدا وەری
 سێ بۆن لەخاندی تو گولە سەببوونە خەمەخۆ
 بێستوومە خۆی نواند وەلات عەتری قەسەری
 چۆر چۆرە شاوی سەفری ساری سەران ولەند
 بێ شک نموونە پێکە لە جۆباری کەوسەری
 قارە ی قوربەنگ وقازە لە دەشت و شەتا وەکان
 نەغمە و نەوای بولبولە قاقای کەوی دەری
 زبیرە ی هەلۆپە بالەفرە ی کۆتری تەقلە باز
 رەبازی سەقر و بازە گەل و کێوی مەخمەری
 لەم بەر خەلی قەتارە یە خەمە ی پەخەوبەرۆک
 لێ لێ وقەتارو نالەیی شەمالە لەوبەری
 رووبەندی هەوری شەوشە وە لادا نیکاری من
 مانگی فەلەک هەلالتە وە بن هەورو سێبەری
 دل بی قەرارە تاقەتی تاقی برۆی نییە
 چاوی خوماری جووتن و تاقن بە دلپەری
 سەروی سەوبەری سەمەنی یاسەمەن گوتەم
 فەرموی نموونە کەم لە هەموو لاو و داوەری
 پێم گوت میسالی یاسەمەن و مانگی چارە چین
 زولفی ئیشارە کرد و جەمالی مۆنە و وەری

بولبول ئەھىدە شاھىدە نىركەس كۆتم، كۆتى
 رەددەن كەواھى مەست لە ديوانسى داوەرى
 فرمىسكى سوپىرى چاۋى كەدە پۇڭى لە عىشقى بار
 ناي گۆرپەو ئە تۆش بى بەسەدشە ھەدوشە ككەرى
 سەپرى كە باغى تەبەقى حەقىقى چ دۆڭگرە
 سۆۋ ھەنارى پىۋەيە سەروو سەۋبەرى

"بەار ۱۳۴۶"

ساغی بهماری زهوقی جواسی نهما بهری
 تبعم که نهخلی تهر بوو ویشک بوو گهلائی وهری
 بو فهرقی گنج و پیری میسالم دوو دینه بیر
 کهوش وکهلاش و حار و قوماش و بهرابهری
 دنیا بهرای فانی به فانی وهفای نیسه
 هدر دهر د و داخ وزانه زیانی بهرابهری
 دوینئی دهم وخلتنه لهقینی زهمان لهقین
 شهوړډ دهمی وهربنی ددانه و لهقعی بهری
 حش و بهری دوو حالتی پیری و جوانی یسه
 نوښی گهمی جنوکه به ، شهرتی بهری بهری
 قوری شکاوه ، چایی رزاوه ، شوواوه قهند
 بی کلهکه تازه جوش و خرؤشی سهماوهری
 ههوری خهمان له بهر بهری کردم کرپوه پیچ
 بهرزی بهری بهرگره ، مهروانه بهر بهری
 نهمدی بهری له بهردی نه دابی خولی زهمان
 تپی دابی هدر بهری بهرو سودای بهروهری
 دهفتهر بهدهستی خوښتی ، نووسیویه روژی خوئی
 خوئی چاره نووه ، ههرچی بنووسی له دهفتهری
 مووسا بی بیلا بهرن بهر هزار هزار
 بو عیشقی شا دهبا بهر بی خوینی زهرگره
 گهر دوون بهمهیلی تو نیه بهیهوده خهم مهخو
 ناگورپی خوت بکووژی چلون بی موقه ددهری
 شهکه ندهریش بهدان دهسلاتی هدی ده بی
 لهو ریگه چوته تووشی هزاران سکه ندهری
 گنج شهر گدایه شایه که بی تهخت وتاج وگنج
 پیری وهزار عیب بهگهر شای قهله ندهری

" زه بهری ۱۳۴۶ هه تاوی "

دڵم ماتی غەمی هێجرانی تۆیە
 نەخۆشی دەردی بێ دەمانی تۆیە
 ئەوا عومرتیکە چاوم چاوه‌کانەم
 خەریکی ئیوه‌ن و گریسانی تۆیە
 برینم کاری به‌ خەرگم بـراوه
 ئەویش کاری برۆ و موزگانی تۆیە
 دڵی بردم نیگای چاوی خومبارت
 بە‌قانون هورمەتی میوانی فەرزه
 مەرەنجینه‌ دڵم میوانی تۆیە
 ئەوافی خالی تۆ بۆ من حەلالە
 دڵم فیدیە و سەرم قوربانی تۆیە
 قیامی قامەت قاسی قیامت
 تەرازووی چاوه‌که‌م میزانی تۆیە
 هەوائی رۆژی مەحشر گەر دەپرسی
 خەبەر دەستی من و دامانی تۆیە
 ئەگەر بە‌یمانە‌که‌ی دەست‌شکانە‌م
 دڵم مەشکینه‌ هاوبە‌یمانی تۆیە
 ئەتۆ سووچت نە‌بوو چاوت منی گوشت
 مە‌فرموو چاوه‌که‌م تاوانی تۆیە
 بە‌ ئیمانم هەتا مردن "حەقیقی"
 بە‌هێوای دینی چاوی جوانی تۆیە

دەردى دوورى زۆر گرانە دلئەرا ھىجران بەسە
 دل ۋەكۈۋ پەرۋانە سوۋتا چاۋەكەم سوۋتان بەسە
 عاقلان شەيدا دەبن روۋبەندى بەر روۋ لامىدە
 عاشقان كۈشتەي جەفاتن قەتلى مەزلۇومان بەسە
 مورغى دل پابەندى دانەوداۋى خالەۋزولغى خاۋ
 گىرى بەندىخانە تاكەي بەندى بىن ئامان بەسە
 ھەرچى بووم بردى بەتالان توركى مەستى چاۋەكەت
 تاقەت ۋەسەر ۋە قەرارم بىن نەما تالان بەسە
 شاھىد فرمىسكى خوينىنە كەتۈ جەرگەت بىرىم
 عاشقى روۋتم شەگەر تەقسىرە گەر تاۋان بەسە
 ئىستەكەش مەجنۇن ۋە يىلئ ھەن لەئەسرى تازەدا
 شىت ۋە رەگەردانى تۆم ، ھەيرانى تۆم ، ھىرمان بەسە
 گەنجى عىشقت پىرە ۋەيرانەى دلە ۋەن پىم كەمە
 تا زىيادىن چاۋەپى دىشم مەلئ ئىحسان بەسە
 گەر قەسە عىشقى گول ۋە بولبول لەلات شەفسانەيە
 تۆ گولتى غەندەن ۋە مەنىش بولبولى گىريان بەسە
 ئاورت بەردا دل ۋە گىيالى ھەقىقى چاۋەكەم
 دەردى بىن دەرمانە عىشقت دەردى بىن دەرمان بەسە

بالآ نه مامی خونچه ده می چار که ژالتی من
 ناگای له ده ردی دلته ده زانی به حالتی من
 شه ورژه هات وهرسی له حالت به دل کوتسم
 بریا نه خوئی بابه هه موو مانگ و سالی من
 خهرمانی گول به نازو بزه و غه مزه هاتنه ژوور
 خوش بی نه خوئی بوویه شیفای حال و بالی من
 ناچیته دهر نه خوئی له گیانم که تی بگا
 رژی چهلکی دی وده پرسی هه والی من
 بیماری عیشقی توّم و نه خوئی به هانه یه
 دهرمان و سالی توّیه به فیکری محالتی من
 بو حالتی خسته ، خسته مه ژین بی مژینی لیو
 نوّشداروو پاشی مردنه ئاواتی کالتی من
 چاوم له ریخته ، چومه که فرمیسکه ، دل بووار
 سهر به رده بازه فدرموو شه گهر دپیه مالتی من
 بو سورمه چاکه توّزی بهری پیت و چاوه ریتم
 رهحمی بکا به حالتی دلّم بای شه مالتی من
 مهستم به بی شه پاب و ته ماشای جه مالتی تو
 وهختاو وهخت ده بیته شه پابی حالالتی من
 گیان و دلّم به جووته شه و ورژه به لاتنه و نه
 دهرناکه وی ده مکی له فیکرو خه یالتی من
 په نجهی به خوینی ئالتی دلّم رهنگی گرتووه
 کاتی رفاندی شه و شه و دل په نجه ئالتی من
 هه سویره ئاوی چاوم وهه لیلّه ئاوی چه
 ته نیا خوناوکی رووی گولته ئاوی زولالتی من
 دامی گولتیکی سوور ووه ری گرت و پی که نی
 زانیم که پی که نیوه به عه قل و که مالتی من
 یانی که گول چ حاجه تی گول پیوه بردنه
 خۆم گولم و زولف و بهر چه مه سوینسه و هه لالتی من

ۋەختى كە زولفى ئالتى لەسەر كۆلتمە لادەدا
 ۋەك مانگى چار دەشوعلە دەدا رووبە خالى من
 تاليم ئەۋەندە ديوە لەۋەعدەى بەتالى تو
 ترسم ھەيە بېيەتە قىامت ۋە بالى من
 كەردوون گەرانى نەبوۋە حەقىقى بەمەيلى كەس
 كى بى ئەللى بەداخەۋە كاغر بە خالى من

"بۇكان - ۱۳۳۴"

خست و خالت بہ خودا فیتنہ یی ہیند و جہ بہ شہ
 شافہتی دین و دلہ رہ ونہ قی شہ و کولمہ گہ شہ
 خہ لہ لی چین و چہ گول شۆرشی رۆم و عہ جہ می
 لہ سہر شاشوویی زولفت لہ ہہ مووی کہ شہ کہ شہ
 چاوت شہر نیڑگی شہ ہلا نیہ بۆ ہیندہ خومار
 بہرچہ مت گہر شہ وی یہ لدا نیہ بۆہیندہ رہ شہ
 زینہ تی کولمہ تہ لہرزینی گولینگی شہ دہ کہت
 گہرچی شہ گریجہ کہ تہزینی شہ ویش و شہ وہ شہ
 شہ شدہ ری خالی سہری کولمہ تہ دل نایہ تہ دہر
 سہری سہودازہ دہ بی خود بہ تہ مای پینج وشہ شہ
 بہو دووسی شیعہ حقیقی کہ لہ مہیدان دہرچو و
 تہنگہ جہ ولانی قسہ و تہوسہنی تہبعی ہلہ شہ

"مہاباد - ۱۳۱۴"

له باغچه‌ي خيال رو و مت گول دهم گول
 وهك بولبول دهم مريم له وچل بۆشم چل
 بهرگه به عهني دووچاوي كالت
 كولمت وهك سئوه گول لبوي شات
 لهه ر چا ووزار ده‌ي لئيم به سروه
 به مكنه ناره به بوهندي سهروه

گولتكم دى گوللار لىق ئازاۋىق
 گوللارنىكى لەشوتىن ئەسلى گەراۋىق
 ۋەكۈۋ بولسول گوللى گرتۈتە ئامتىز
 تەداعى بوۋ وتارى پىرى تەۋرىتىز
 گوللار گول كە ئەۋلەم ، ئەمەلى بوۋ
 ئىشارەت بۇ كەلامى مەۋلەۋى بوۋ
 گوللى ئەينىكى دوور مابووم لەئەللىم
 گەللىكى بۇگەرام تا گەيمە ۋەللىم
 غەزىم خۇشەۋىستىم نوۋرى چاۋم
 گولم ھىزى دىل جەرگە ۋەنەۋم
 چىرۋى دەر كىردوۋە دارى مرادم
 بەۋەلى شادم كە دايم ھەلى لەيام
 قىيامەت رابوۋ پىمۋابوۋ شەۋىدى
 كە رۆزى رۆشنى روۋىم شەۋىدى
 شەۋى دوۋرى بەقەد دىنلە ئەمىزە
 دەجا كەلى رۆزى خەشەق ۋە دىرەزە
 حەقىقى ھەركەتلىكى ئەھلى دىل بىلى
 دەزانى حەقىقەتلى بولسول لەكول بىلى

مە فریزوو نیم و ناکەم نووزە نووز
 مەختە دارێکم بە نێوی دارە بووز
 مە فریزوو نیم بە کێلان و بزار
 هەڵکەنیم و بە فرێم دا ژوورو خوار
 مە دژیکێ مەحکەم لێر و لەوێ
 چەرخێ چەپ هەرگیز مەنی پێ نەوێ
 مەسورێکم بیور و تەشوێ و تەوورداس
 کۆل و کول بوون و لەسەختی مە هەراس
 تەختی خۆنکاری لەسەر تەختە مە
 نەرد و شەترەنجی لەسەر مەختە مە
 مە نێوبانگم لەنیزیک و لە دوور
 نەگ فریزووی دەستەچیلەم بۆ تەنوور
 بەل برێم دادەڕێژێ هۆیەکم
 چون پەرە داوێتە ریشاژۆیەکم
 بەو رەگ ئازۆیە لێ هەوراز و نەوی
 بوومە سینگێ سینگێ چوارگۆشە زەوی
 هەر پەلێکم وای لێ کێو و بەندەنێ
 پێم نەوێستا بەندو شەختە بەهەنێ
 باش تەنیومە هەرد و بەرد و دەشت و کێو
 رۆستەم هەرگیز دەروستم نایە دیو
 سەخت و سەربەرز و ئازادە ژێو
 سەر نەوی ناکەم بە عومرم بۆ بژیو

بۆکان ۶۵/۱۲/۱۷

لەختى فرمىسكى سۆيىر شەۋىتۇ دەمارى خوتىن لە جاوانىم
 لەدوورى ئارە بالا بەرزەكەى شۇخى موكرىيانم
 بىرسكەى دا لە مەغرىب تەلەتتى رۆزى بەرە ۋە مەشەرىق
 قىيامەت رابوۋە شەۋرۆ خۇدا تۆبە پەنىممانم
 بەھەتتائى لەخەۋ تارىكەشەۋ لاجوۋە ئىيان بەرىۋو
 دەلتىن زولفى پەرىشانى ۋەلا دا ماھى تابانم
 سىيا پەردەى شەۋى لا دا تەلىعەى سوۋرەتتى شەمى
 قەمەر دەرچوۋ لە غەقرب پەرجەمى ئاداۋە جانانم
 نىگای چاۋى خۇمارى كوشتى كوا شاھىدى عادىل
 ئىشارەى چاۋى مەستى پىم دەلتى بى سوۋچ و تاوانم
 شەۋى ھىجرى كەسامانى نەبوۋ رۆزى قىيامەت بوۋ
 بەيائى دىم نە دل مابوۋ نە سەر مابوۋ نە سامانم
 نەسىم شەنگوۋت و كۆل پىشكوۋت و بولبول ھەر چرىكەى دى
 زەكاتى خوسە ئاۋاتى دەزانى سوۋرە خىرمانم
 لە لای باغى گولان شەۋرۆ نەسىمى عوود و غەنەبەر دى
 خەرىكى گول چىنن بىن رەنگە دەستەى گول عوزارانم
 گول ۋەسەروۋ سەمەن ۋەك شۆرەبى بى بۆن و سەر شۆرن
 لە خاندى نەۋگولم ھىزى دل سەروى خەرامانم
 قەدى سەروۋە مەمى ئارە چەمى نەركىس دەمى خونچە
 لەبن لىۋانەۋە لىۋى دەلتى لەعلى بەدەخشانم
 تەكەى عارەق لەسەر كۆلمى بە عەينى شەۋنىم سەر گول
 دەم ولىۋى دەلتى بىروانە من خونچىكى خەندانم
 دەپرسى چاۋى مەخمورى "ھەقىقى" چۆنە شەحوالت؟
 بە نەشەى چاۋەكانت چاۋەكەم سەرمەستى مەستاتم

"بۆكان - ۱۳۳۱"

دەزانی چۆنە واماوم ؟ لە عیشقی دلبەرە مانم
 دەپرسی بۆچی داماوێ لە دەستی یارە دامانم
 دلەێ پەروانەکم تینی شەمی رووتی نیە بۆیە
 وەکوو پەروانە سووتاوم وەکوو شەم دیدەگریانم
 بە شمشیری برۆ و تیری موزەتکاری کرا جەرگم
 شەهیدی مەعرەکی شمشیری شەبرۆ و تیری موزگانم
 لە دووری چاوەکانت چاوەکم حوکمی نەما چاوم
 کراسی بۆنە دەرمانی چاوی پیری کەنعانم
 لەبەر خەم چەم دەبارینێ لەسەر مەزرای دلم ئەسڕین
 مرادم شین نەبوو گەرچی پەلەێ دا هەوری بارانم
 تەمومتن بۆ جەرگۆشت گەلێ پتویستە نوشارپوو
 بە نووکی خەنجەرت جەرگم بێرا داماوێ دەرمانم
 شەگەرتۆلەیلەکی بۆ مەیلەکی سەرخیلەکی نازی
 منیش مەجنوونەکی ئاوارەکی دەشت و بیابانم
 بەهاری و کاتی گۆل پشکووتن و دەرکەوتنی خێلە
 بە هیوای دیتنی بالā نەمامی کیژی کویستانم
 دلم سووتا وەکوو پەروانە فرمیسکی شەمە ئاوم
 وەکوو بولبول لەعیشقی خۆنچەجەرگی لەتەتە دانم
 "لسان الغیب" شیرازی مەیی باقی دەوێ ساقی
 منیش موحتاجی تۆم و چاوە دەستی خێروئیحسانم
 لەبەر چاوی حەقیقی باغی میراوا موسەللایە
 گەواراتر لە روکنابادە ئاوی حەوزی بۆکانم

" بۆکان - ۱۳۳۳ "

کورتە چیرۆکی سەرھاتی ژبان
 چاری ناکا دەفتەری حەفتا مەنی
 مەن گوتم حەوسەد مەنی پێ رادەگا
 ئەو سەری لێ راوێشاندم پێکەنی
 بەرھەمت چی بێ لەشیناوەردی ژبن
 کاتی شین با بردەلێ بەرباوەنی
 وێشکەلێ تاوسووتە ، شەمچێکی بەسە
 کۆنە کۆخێکی بە چرپیمان تەنی
 لای مەن وێژ رایجە دنیا ، دەنا ...
 رایحێکی نابێ دنیاى دەنی
 غەیری مەلەندى ژبانم چونکە ئەو
 وەک بەھەشتە دەشت و کێو بەندەنی
 (تەتھا الانھارە) جۆبار و جەمی
 رەوزەیی رزوانە باغ و جیمەنی
 کاتی خەرمانی گولانی کێو کەژ
 بەرزو نزم و شیوو دۆل و چرگەنی
 نەخشی بێ پەرگاری سەرسینە زەوین
 مۆستەقیم و مۆستەتیل و مۆنەنی
 وردە ئەلماسی پڕیشکی قەلەبەزە
 قاوی هەلەدێران کەزی کردن خەنی
 سوورە لەم مەستوورەبە باغی شیرەم
 کوا خەوەرەق کۆخی ئەنگەن ئەنگەنی
 ئەی گولێ ئاواتم ئەی سەروە ئومێد
 بۆنی تۆ دێ بۆیە بۆلبول راجەنی
 گەرچی نەویووی بەھاری نیشتمان
 دل رفینە بەژن و بالآ و دیمەنی
 تۆی لەسەرچاوی خەوالتوو تەم رەوتن
 تۆ لە قوولایی دلان خەم هەلکەنی

خه مره ويني گيانه كه م زوو زوو وهره
وا "حقيقي" چاوه پيتسه نه زبهنسي

"زستاني - ۱۳۶۴"

دايە ئەي رووحى رەوانم بەفیدات
 ئەي سەرو مال و گیانم بەفیدات
 تۆ فریشتەى، مەلەکی، ئینسانى
 یا پەریزادەى و خۆت نازانى ؟
 شەرە کردووتە بەرۆژو بەشەوم ؟
 باى سەربى نەخەوى تا نەخەوم ؟
 تا دەجوولیمەوه هیئەتتى
 لە خەوئ رادەپەرى هەلدەستى
 مەم بە دەستیک و دەسى تر بێشک
 نیتە بۆو بێشکەیه نۆبە و کێشک
 رام دەژینى بەهەواى بەندى دڵت
 بۆ نەخەوتنە دلى پى لە کولت
 بە فروشتن بى ئەگەر شاوى ژيان
 بۆمى دەکرى بەدووسەد رووح و گیان
 دايە ئەو دەنگ و هەواى لای لایە
 هەوەلین دەنگە لە دنیا دايە
 جا لەبەر خاترى تۆیە مانم
 بەفیدات بى سەرومال و گیانم

مەزمەزەى شاوى حەیاتە مەمەکەى
 دەمى عیساى مەسیحە دەمەکەى
 مەمكى پى شیر و دلى پى شەفەقەت
 خواى مەزن خەلقى نەکردى وا قەت
 تا دەچم بۆ دەرو تا دیمەوه ژوور
 رووحى بە دوامەوه دى دوورا دوور
 چاوى دەیگوت گەلەى کردووه لیم
 بۆ لە من خافلە کاتى دەگلیم

نرخى دنيایه چلى مووى دايىه
 دلى من بهسته بهر هودايىه
 يا قهزاي وىم وه دلّ وجهرگى كه وئ
 گشكه سم مهرگى وه پيش مهرگى كه وئ

" سه قز - پووشپه رى ۱۳۶۵ "

ئەبى موعەللىم ئەبى غریشتەبى رووی زەبى

تۆ چرای رۆڭ لى گومانى بى گومان
ئەبى سروشت و رۆڭ ورە وشت مەعنى

تۆ قەرەبە ولى رۆز و كىشكى شەبى
دەبى زانین فەبى مندالان دەكەبى

ئاوئەبى ھەبى نەوئەبى ناكەبى
تۆ نەبى مندال خولن دەخولینەو

ئەو لەبى دەكوتى بەستان ئەمەبى
تۆبى وا دەگرى بەتۆبى ماریفەت

بازى وەھشى ئەھلى بە وکبى کەبى
بۆ بەیانى باشى دەرسى بىچوان

تا بەیانى بى وچان داناکەبى
دارى خۆشى کەبى بەبى تۆ دیتە بەر

سەروى نازى نەخلى بەرزى نانەبى
چالى نازانى لەسەر رەبى کۆرپەمە

دەلنەبى چۆن تۆ ترووسکە وپەرەبى
بۆ خەلە و خەرمانى زانین و ھونەر

ھەلەگى چۆن ورد و بۆزنگ و کەبى
دەنگى تۆنەغمەبى سرووشى غەببى بە

زەنگى تۆ خۆشتر لەسەدقاسەبى کەبى
ھەر ئەتۆ کردووتە ھەبى زانى گەل

ھەر ئەتۆ چىشتووتە چۆبى بى خەبى
تۆكە بەرپەرسى پەلەبى فەبى کردەبى

تەربىيەت کەمتر نەبەبى پەبى لەبى
چا و لەدەستى تۆبەبى دایکى نىشتەبى

رۆلەکانى تەربىيەت کەبى نەسەرەبى
چۆن لەسایەبى تەربىيەتدا زیندووە

دارى ئازادى و تەن ورووحى قەبى

خویندنه هۆی راپه‌پینی هۆزه‌کاس
 هه‌ربه‌وی خه‌لکی زه‌وی چوون به‌ۆحه‌وی
 باهه‌ر ئی تۆی کهلیمه‌ی کۆل نه‌ده‌ر
 راپه‌ره ، تیکۆشه ، باهه‌ر سه‌رکه‌وی
 گیانه‌که‌م په‌ندی حەقیقی بگره‌ گوئ
 تا به‌فریات پی خودای به‌رزونه‌وی

" سه‌قر - پووشپه‌ری ۱۳۶۵ "

نازا و به غیرت کورده و دیاری
 له عننت له شاهوی نه خوینده واری
 به وری به یانه و لئی وه رکه و ترووه
 پلینگى بیشه شیړی خه و ترووه
 تا خوا هز ده کا نازا و نه ترسن
 بو مهرد و رهندی لئی یان مه پرسن
 شیړی شکارن نازا و به کارن
 نه مهادا خه کم نه خوینده وارن
 هه ر بویمش نازا لیک ناموو سلن
 داوا یه کلکه و تیی دا دوو دلن
 نه وا روژ هه لات له و نیو هه ورانه
 کاکی من دنیا ده وران ده ورانه
 دیسان بای نه مال هات به ویزه ویز
 کوپالئی توژی هینا ده ر له خیز
 هه رات لئی ده کا هارهی بای وه عده
 ده توژ راده خوړن نه و بهرق و ره عده
 ئیستا رزگارن هه ست و ده ست و مست
 روژ روژی کاره سال سالی زانست
 زمانى کوردی چلیدانه ی رازه
 چاکى نیازه پرؤ بخوازه
 چت ده وئی تیی دا ورده والیه یه
 لیشی نابری بنه ماله یه
 گهنجى فهرهنگى نه عده و نه پنی
 نه گهنجیکى وا نیوی نه هینى
 قامووسى واژه ی ده ریا ده ریا یه
 دورر وگه وهه رى قهت دوا یی نایه
 پرؤن بخوینن گه وره و چکو له
 جه برى مافات وه ستینن تو له

مەكەن كێشه كێش بپۆن بەرەوبێش
 برا بڕایە ، برا و كێشه كێش ؟
 ئاخر هەتا كەى وابێ بەشى تـۆ ؟
 كەى ئاوا دەبێ رۆژى رەشى تـۆ ؟
 " بۆكان - ٣٥٨ "

بەرى باغى ژيان شىرىنە گەر زانىنە ئەو ژانىنە
 نەزان وەك ھەژگەللى بىئى كەلكە بۆسۈوتان و بەرزىنە
 ھونەر دارىكى بەرزە دورپ و مەرجانە لق و پۆلى
 ھونەر ھەر نامى چۈن باغدوانى عەلىم و زانىنە
 لە خويندن چا و مەچوققىنە مەبە مایە پەشىمانى
 نەسىبى دوژمنت بىئى جاھىلى بارىكى سەنگىنە
 نەزانىن عەببە ، نازان سووكە ، زىنى نەنگە ، پروانە
 وتەى زانا چ شىرىنە ، وشەى نازان چ نەنگىنە
 لەبابەت خويندننى پىغەمبەرى موختار فەرموۋىسە
 ۋە دوۋى خويندن كەون بچنى ئەگەر چوونولە بۆچىنە
 غەيالىكى نەكەن ۋەخت ۋەزە مانىكى ھەيە خويندن
 لە بىشكەى را زەمانى خويندننى تا كاتى تەلقىنە
 مەلئىن بۆ ئۆر و مى فەرقى ھەيە فەرموۋىتى فەرزە
 لەسەر كوللى موسولماننى چ مى بىت ۋە ئۆرىنە
 "ھەقىقى" ۋەك نەزانىن ئافەتە بۆ دىن و دىنایە
 ھەقىقەت عەلىم وزانىن زىبى دىنا و زىوہرى دىنە

"بۆكان - رەزبەرى - ۱۳۳۵"

بىر ئاي بەرپىزىم ئاغاي ئەفەندەسى
 بۆلۈپ ئاڭلىشىشقا بەكمەتەر خەمى
 ئەللى پايىزە و سەرى بۆرچى يە
 زەمەرداڭلىق ئەلچى بە
 بىر ئۆيىنىڭ ئاڭلىق
 لەڭلىق شىرىنە زىرى و كارايسى
 لىستى حقووقى نووسى كاك ئەنەر
 بانگىش ئەرموۋىە ئاڭلىق بە دەفتەر
 ئىدى گىر مەبە بىر ئۆي بانگى
 دوو رۆزى ماۋە بۆ سەرى مانگى
 جىرە و مەۋجەلەڭ ئىزافە
 شەش خەۋەتلىك دەپى بەپى گەزافە
 لەرپىۋە بىر ئۆي گەنمى باش
 بە داشقە دەستى بى ئىرە بۆلۈش
 يەك دوو بۆت لە پەۋدوۋى پووت بىزىچ
 بەلگۈۋە بەينىكى دابنىشم بىزىچ
 لە نىسك و لە ماش لە دانەۋىلە
 مەرجى توۋشى بۆۋى بەچى مەھىلە
 ئەۋجار خەلەبىك رۆنى ئەباتى
 بە پەلە بىرە تا ئەبۋە قاتى
 لە سىر لە پىۋاز لە يارەلماسى
 زەخىرە داخە بۆ كاكە باسى
 بە كابانم گوت بىللى بەش بىكا ؟
 ھىندە پى كەنى كەم ماغەش بىكا
 دوو كىلۇگۈشتى دەكېرە بۆ ئەھار
 پى يان رانگا دەپتە ھاۋار
 لە مەلام پىرسى بەۋ مەۋجە
 خەۋتوۋى جارلىكى پىلۋە ۋاجىبە ؟

بزيكى هاتى گوتى ناواه لالا!
 نه گەر له مالتى نه بېته هه لالا!
 كارى چه تىوون تر له پاش نه وانه
 خه رچى رۆزانى ورده نه وانه
 نه گەر به پيرى ده س ده مه تفهك!
 بجه رى گرى بو خه رچى پغهك
 شىتان پيم ده لى به و گرانيه
 دزى و رى گرى فيلى وا نيه
 نه و كوږه مووشه مالعوونه گيره
 هه ر به دوا موه ده لى نوږن گيره
 بللى بى گچهل به ردا ده وره مان؟
 كه وره دوژمنى بايه كه وره مان؟
 نه ورږ به رى چوون له سر كوږينه
 به لام چوونه سه فبرا توږينه
 به هاى بزيوى يهك و هه زاره
 حقوق نابزوئ ده لى بيماره
 مه سه له م شهور جوان و دزى موه
 ئاردي دايژه قوونى مه بزي موه
 له باز نه ته خراب ته و ماوه
 خوا ره هم بكا ته نيا ته و ماوه
 بوچى موچه يان ناكه ن ئيزافه
 نه وانيش تيرن مه گه ر خيلافه
 نه رى بو مه حرووم له گيژنانه بوون
 هيچيان ناده نى مه گه ر نه وان چوون
 ئيرادى مه گره قه رنى ته توّمه
 نه تو خه مى من نه من ئى توّمه
 قسم پى ماون به لام نه هاره
 ته بعم شيت بووه وهك داشه هاره

لەبەرئە سووسیدالە کایەرای جووتیار

" تشریف‌بیار و تەئەد بێسپار " ٢

شەمۆش سێرۆ بانگ ئینجا بۆنە‌ها

" تشریف‌بیار و اسکناس‌بشار " ١

" بۆگان - رەزبەری ١٣٦٤ "

كۆرۈڭ دەڭگەي دېڭ لىك دېڭىز ئاۋاتىسى
 دەلتەڭ ۋەكۆڭ مەن ئامبار ۋە ئاسى
 بۇ درۋىشەي خۇ ۋەزىشە ھەر ۋەز
 بۇيان سەر دەپىم كىمكىتىكى مەرەر
 سېرۋىن شەۋەكى پىتىن گۈرۈك ۋە ئىش
 مال ۋە بىاۋ ۋە كەر بۇ كۆڭۈل كىش
 لىكەل خۇ بىتىن ھەمىشە ساقى
 بەرەمەتكەي رۇن بۇ چەۋرە ساقى
 گۈلاۋى بىگىن بۇ ياقەتتىكى
 چاڭكى شىلەن ئا سەي دەلتەڭگى
 ئاراسى زۆرە توۋىتىن چەقاندەن
 ئان لىك دېمىدا ۋە دېمىلە چاندەن
 شەۋى بىمىنى چە ئۆك رىشى
 ئامان ۋە شەستى ۋە خەج ۋە خاتوۋزىس
 جىمان ھەلەكەت بۇ بەر شەستىران
 چى مان لىك خەلەكى چۈنە شەستىران
 "ياي تىشكوا" يا "ئارمىستىرانگ"
 بە تۇ ۋە مەن چى چۈنە كۈرەي مانگ
 بە ئارمىستىرانگ يا بە گاگارىسەن
 دىلۋو خۇش مەكەن ھەر دوۋ ۋەك مارىس
 مېۋ خەرىكى كەشقى شەتۈمە
 تۇ بىمى ئالتى مەن خەمى تۈمە
 ۋىكى مېستېرى پى بىلە ۋىكى
 خەلەكى بىاۋرا قىر بىلە ۋىكى
 مەي بىلە جىتى "ما" بادىرەي "مانش"
 خەلەك لىك تىنۋان دەخنىكىن جا چىش
 شەگەر بىمەننى كالىفۇرنيە
 ئامەۋى ئاچم بۇ بىنگى دىيا

ولّاتی کوردی ده لّی بی به هه شته
 چه مه ، چیا به ، باغات به ، ده شته
 قه دی کیوانی جه نگه لّی جوانی
 وهک پهری ده چّی و پرچی په خسانی
 ناوی هه لّی پری ، ده شتی زه نو پری
 دلّان ناو ده دا ، گولّان ده دی پری
 له بهر دهنگی نهی قاسپی خاسه که و
 نه دّیته دلّ خه ، نه دّیته چه خه و
 به هاره دیسان گه شن که ژ و کیو
 به رهنگی شه لوان کهل و بهل و چّیو
 له بهر چلّی گولّ چلووکی دارّی
 له باتی شه ونم عتر ده بارّی
 قازو قورینگان دین به قه تاره
 مزگینی دینن نه سلّی به هاره
 کوتره باریکه شای ته قله بازان
 قاسپی خاسه که و له چیا و رازان
 دینه هه لّی پرکی کیژان و لاوان
 وینهی هه لّی گرن کانی و گولّاوان
 کابان ساز ده بن ده چن بو هوار
 به جیم نه هیلّی هه وارچی هاوار
 حوړی به هه شتن ده چن بو خیلّی
 هاوار هه وارچی به جیم نه هیلّی
 ده چن بو کوستان بالا نه مامان
 مردم نه مامان بو مه شه مامان
 سیوه به هیلّی به هه تاره هه رمی
 قورغن له پیران چوّن ده ستی به رمی ؟

دسواڻي حەققى	ئەم و ئەو	۱۰۱
--------------	-----------	-----

سىراپەك پىرسى رۆژىكى لەمىس
 كام شاعىرتىن ھەزار و ھەمىس
 گوتىم "اەسود" لە شەرىرى ۋەسۋاس
 ھەر دوو پەككەن لە لاى كاكەس
 ھەر دوو ئەنگىۋەن لەپەك ھەدەف دا
 ھەر دوو ۋەك دورىن لەپەك سەدەف دا
 ھەر دوو ما مۆستاي لۆمە لەوانى
 لە بەحرى تانىان ۋەك مەلەوانى
 ئەو ۋەردەگىرپى ۋاژەى جىزىرى
 ئەم نەقلان دەكا لە شكىپىرى
 بۆ كوردوستانى ئەو سۆ ۋىنەيە
 تارىك و روىنى ئەم ئاۋىنەيە
 ئەوين بەزىنە بەيتى مەم و زىن
 لاى ھەۋارى ئەم لەيل ۋەجروم كىن
 خەييامى كوردى چەنگى لە دل دا
 نالەى جودايى گىرى بە كىل دا
 لە كوستانى ئەو گولان بە بۆكە
 سەمەن ۋەكۆكە لەو پاشەروكە
 خولاسەى كەلام ئەوان بىرامىن
 ناكەم فەرقىيان بەموو، بىرا، مىن
 منىش چاۋىكەم لە دىتىن ۋىستا
 ھەردوو بە چاۋىك دەبىنم ئىستا

بۆكان ۱۳۶۲

لەحەبى عومرى ھىچ و پوچ ونەفسى سەرکەش وياغى
 بەرەغمى غەم بەکوئرايى حەسوود و دەست و جۆماغى
 برايم ئاغا بېرۆ مېھمانىكى سازکە دەزانى چوون ؟
 وەکوو مېھمانىکەى حاجى سەيىل ئاغا لەنئوباغى
 لەبەر تاجين پلاوو گۆشتى بەرخى رېنى نەبى رېدار
 لەبەر دۆکلىوو سالادو لەبەر دۆى سارد و چاى داغى
 مەزەى دۆترشەکەى باوەر کە خوشتر بوو لە کاناادا
 لەزگدا چى نەما تېنى کەم حەيف بو مەشکە پاللاغى
 بە خۆرشتى فرپوچ و روبى رېواسى زگى ماسسى
 ئەوەى دەت دېت و دەتناسى لە خانەخوئ و لەقوئناغى
 لەبەر زۆرى دروشم و داغى کەللەى بەرخى بېم واپە
 نەماوە دانەپەک زستانەزى ئەوسال لەنئو شاغى
 لەرېنى بان ھۆبەتو ئەو رۆزە تووشى دەستەپەک مەپووم
 شوان دەپگوت ئەوا ھەردىن جەلەب دارانى گەلباغى
 دەلېن مېھمانىكى سازکردووہ حاجى سەيىل ئاغا
 کە تەنیا بۆنەھارىكى بەشى ناکا مەپى تاغى
 لەپيا و ماقوولتى شارو دى ئەوەى نەت ديوە دەى بېنى
 لە ئەعيان ولە ئەشراف ولە بۆکانى ولە سابللاغى
 رەفېقان جەمە وگەرمى قىل وقالن داخەکەم "قالە"
 بە تەنیا تۆ ديار نى ولېرە نى جېت خالى "دەبباغى"
 منىش دەعوەت کرام وچووم و دېم و ئافەرىنم گوت
 وتم بېھۆنەوہ خو تۆ لە شىمران گورج و قوچاغى
 لەداخى شىمرى نوئ کردووہ تەركى شاعىرى ئەمما
 وەکوو شير ھەلەدەچى تەبعم گەلئ وەختان بە قاچاغى
 دەمئ ئەو مەجلىسى سېدق و سەفايە و باسەفايەم دى
 وەبېرم ھاتەوہ دەورو زەمانى راستى و ساغى
 حەماميان سەردەمىكى مەركەزى عېلم و شەرىعەت بـوو
 قەللى سەردارى بۆکان ھەر بلېندە و بەرزە بەيداغى

شے توئی ہر روا نہ ہار ٲکمان دہیہ شے ممانہ شہرتکسی
 شتر نہی ہینہ کوڑی سوحہ تی بارکس و داشاعی
 زہمانی شستیشین و لہندہ و ٲر و جیب و پیکانہ
 نہ ماوہ شوینی راوہ شے بی بڑہ و زین و قہلتاعی
 نہ ہار ٲکی کہ بابی بہ رخ و تاجیں و شرو شالاب
 لہ گہل عہ سرائہ توراغ و لہ گہل سوبحانہ قہیماغی
 مہ س لہ و نہ زمہ شوخی بوودہ نا تیرم "بعمداللہ"
 ہمہ "خیر الامور اوسطی" واش نا بیم یماغی
 مہ رام مہ جلسیکی شونہ خالی بی لہ بیگانہ
 بہ قہولی سہ عدی نا حا و ٲتہ وہ توو تی لہ گہل زاغی
 لہ گو شہی شینزیو ادا ما و مہ وہ بی یار و بی ہمدہم
 رہ فیقی زو و نہ بان لیم وہ کوو و شتر لہ دہ یلاغی
 کہ دہ بینن دہ کن خہ ندیکی نا بہ دل و دہ پرسن لیم
 حہ فیقی چو نہ شہ حوالت؟ دہ لٲن بہ ینیکہ نا ساغی

ساقىل ئاغا سە ئەو حەممى كە تۆ جىۋى
 لە تاۋى مەنەرىك ۋەك مەرد دەدەم ئىش
 مەنەرىك ۋە جىۋى دەم دىۋان سە ئۆلدا...
 ئەكەم ھەر ئەكى ئەك بارچە ئۆ ئىش
 حەممى ئىش جىۋى ئىش را ئەكەم
 ۋەك ئەكەم كەۋتە كەۋلەم ئىش درۆ كىش
 دەكەل ئۆشەمە خەنەسە كاكە رەخمەت
 " كەردەك لارغان بىر شى مەنەرىك "

نهی خودا جهده خوښه گیار کښان
 نهو لهه ر کچ ورؤز لهه ر منځان
 مه عده نی نهو دووهن به قور کیرین
 قهردها و یاشلاڅ و ده رویشان
 نهوه نه قلی هزارو سینه دیه
 گهر به شمی نهی بدهم پښان
 زور وه ریز بووم گوتم ده پړم ده گهرم
 ده چمه نیو خزم و تایفه و خوښان
 جای به ییڼم نه خوارد و ری که و تم
 بو نه هاری که یستمه گام پښان
 هه لکه رام هیڼده به نده ناو به نده ن
 ریک قول و قاچ و به نده نم دښان
 خانه خوئ هاته وه نه ویش وهک من
 گفت و ماندوو بوو لاقی راکښان
 ته خته نه ردیکی کوئی بوو هیڼای
 ته قه تهق وه رگه را شهن و بښان
 خه لکی نا وایی ده وره یان لیدام
 هر له سوئی هه تاکوو ده رویشان
 جگهره م پیووه به سته یکه دهم وده ست
 لیم ته و او بوو له سایه لاکښان
 چوومه خزمه ت مه لاله مزگه وتی
 بردمیڼه ماله وه به راکښان
 گوئی پاره م نیه دهنه موفته
 پیاوی وهک تو به پاره هه لکښان
 له هه رای دا " حقیقی" میوانه
 به نه دهب بن مه کن هه راو کښان
 شیوی لی نیڼ نه ماوهری تی خه ن
 هوډه راخن به نه پشو لاکښان

دا مریشکوکئی سہر برن مردیـــــــــــــــــس
 بہ لہ پتہ و بہ چشتی پرویشان
 ہر کہ بُو شو سوہای گہہ و فوریو
 منک و دووہشک و کاکلہ میشان
 حملہ بان کردمنی سودا توئے
 باشکوری چوں لہ بہا و دہدا نیشان
 جووہہ بانی دہ گہل مہ ناسی مہ لا
 ہر دوو کہوتیہ فیکر و شہنیشان
 من و مشولہ شہ تہ بان دابوو
 ری نہ ما بُو ہناسہ ہلکیشان
 شہہ چہنگ و شہوان بہان لیدا
 سووت شہوان، شیمہ قہنہ مان کیشان
 ہری گوتم سو لہ وردہ مشولہ
 ہری جاوم لہ وردہ مووی جی شان
 پس بہ پیسی دہ چئی گوئی بینن
 دووگہلئ سازبکھن تہ پال کیشان
 قہمان کرد ہہ تاکوو تاوا بوون
 مانگ و شہستیرہ کانی کاکیشان
 قبل سی بوو دہ منی بہان بہرہو
 زہردہ سوخی ہومیڈی دا پیشان
 شو شہوی تاکوو روژ مہ لانہ خہوت
 خزمہتی کرد و زہحمہتی کیشان
 دہ سہلآتم بووایہ دہ مدایــــــــــــــــہ
 دانگ و نیونکی گوندی و رمیشان

"ہاوینی ۱۳۰۰"

الا لا تحزنس " قاله قەندە"
 ھەتا تۆبى ھەمام نادەن بەبەندە
 لە ھەمام و لە کاراژ و قەپانى
 ئەوى بۆى چووم سەرى تۆى پىۋەبەندە
 سەرىكتەوا لە تەورپىز و مەراغە
 سەرى دىكەت لە خەلخال و مەرەندە
 شەتۆ بازىگەرى قەرىنى شەتۆمى
 شەش و بېشت ھەيە ھەر تۆى سەرەندە
 نەماۋە ئىعتىبارى شەھلى دانىش
 دەنا كەمتر نىبە شەندە لە مەندە
 مەتاعى من قەس و ھەلبەست و شىعرە
 شەۋىشلەي خەلگى شەم ەسەرە چەرەندە
 نەما بەرگ و بەرى باغى مەھەبەت
 تەغەب ھالى ھازر ناپەسەندە
 شەۋىستا نان لە راستىدا نەماۋە
 ئەوى كەلكىكى بى ھەر فەيلى و فەندە
 بەسەر چوۋ داخەكەم دەۋرى كەرەزەنگ
 شەۋىستا كاتى رۆنى شاپەسەندە
 لە بىكارى سەرم ماسىۋە قوربان
 بەللى بىكارەيى كارىكى گەندە
 وتم واباشە گوپى كارىكى بىگرم
 كە پىاۋى تەنبەل و بىكارە پەندە
 معاشم بۆتە ماشەللأ فلأن كەس
 بوپزىكى بە نرخ و قورس و مەندە
 لە كاتى نوكتە سەنجى تەبەئى شىمرى
 بە وردى ەينى بېژىنگ و سەرەندە
 ۋەللى ۋاى كەردوۋە دەستى تەبىئەت
 كە شاعىر ھىمەت و تەبەئى بلەندە

فریشتی ره حمتی عیبی له ناکا و
 هدرای لی کردم و فەرمووی بە حەندە
 بەغەیری خوا "هەبایە" کەس مەنایە
 ئەوی من پێت دەڵێم ئەندەرزوبەندە
 مەرۆ لای ئەو کەسە ئینسانە وەک تۆ
 مەزیزم هەر یەکە روژی دەهەندە
 فەناوەت کە بەوێ خوا پێتی داوێ
 مەبە عەندو عەبیدی عەبد و بەندە
 بەدەوری مائی خەلکی دا لەمەولا
 مەبە چیدی بە یۆشقای پەرەندە
 حەقیقی مەندەتی خەلکی زەمانە
 بەتە ، زنجیرە ، زیندانە ، کەمەندە

" بۆکان - ۱۳۴۲ "

سدا سدا سدا مانگا بیوازی
 سالت سرتده سرت به حوققه بازی
 هندیو ده مانگا ده لیس تاوسی
 شستوور سووی ده لیتی مهنکی گاوسی
 رور دروزن و سگ و سگ باسی
 بوچی دی ناسی غیری قه سابی
 جی دیم توو په کی سالت لیتی ده برم
 شاخت ده شکیم کلک و گویت ده برم
 شو روزهی نه من چووم شتوم کری
 نه مزانی تاوا نان و دؤ بری
 سوو به زردایکی نوینگینه به لک
 نه مدیوه مانگای وهک تو به که لک
 ده تفروشمه وهده تدهم به بزن
 عومر و سلاخ به سئ شیر کزن
 سلاخ بی مه که عومر بی شیر
 داخی به چهرگم بو مانگا بیر
 مانگا زهردی خوم تهواو به شیر بو
 عیبی شه وه بوو به کجارزور پیریو
 رورئی هه دره رونی که ره ی بوو
 سده سگی وه کوو شه ماکه ره ی بوو
 جووتی گای دامی کردم قوربانسی
 هزاری وهک تو بی به قوربانسی
 هاته جواب کوتی من بی ته غیبرم
 قه ولت ده ده منی بش زیم کم شیرم
 کوتم چوزانی ؟ کوتی من دالم
 بوچی که شیر ی ؟ نوینگینی کالم
 قه تراوی ؟ به لئی پار به بیژوکی
 شه دی قه حبه باب بو ده لیتی لؤکی ؟

كۈتى مەن چىكەم مەندالەككەزەن
 لەسۈپى چۆرىك شىر مەسدى دەدىن
 ئەگەر دەتزانى سۆ شىر ۋا شىرى
 ھەتتە بۇ فرۇشت مەندە سۆ كىرى ؟
 كۈتم چووزانم توۋشى تۆ دەبەم
 بى شىر ۋ كەرە ۋ ماستودۇ دەم
 پىشىنان دەلەن كە ھىچ نەزانى
 لائەقەل پىرى سە نە ھۋاسى
 كۈتى ناۋەللا ئاغاي ھەقىقى
 لە سەۋدايەدا زۆر سادەقىقى
 تۆ سەۋدات نەكرد دىارى بوو بىردت
 سەندان لە خۇتدا بۆكارى كىرد

بۆكار ۱۲۳۳

سەھاری ئەوسال قەدەم بەغێرە
 شین بوو وەنەوشە و شەوبۆو نلێرە
 سۆیسە و هەلالە و سووسەنبەر و گول
 باغی ئێرە میان دانائە لێرە
 کۆلی دلی هەور شینی کرد زەوی
 باری سارانە و تەرزەو گلیـرە
 هەر رۆژە ئاوێ هەر شەو شەواوێ
 وەستای باغەوان قەدیم ئاودێرە
 شەونم لە باغان عەینی چراغان
 وەختیکی هەلدێ مانگ و شەتێرە
 رەنگی کویتسانی وێنە بەهەشتە
 جۆگە بەلەبیل ئاوی هەلدێرە
 قاقای قەتاری قاز و قورینگە
 کارە بەرخ و مەڕ دەنگی بلوێرە
 قاسپە خاسە کە دەنگی مورغی حەق
 بانگی سەینان گوێ رابەدێرە
 لەو نێو بۆلبول دەگری لەهەر گول
 دەرمانی عاشق فرمێمکی سۆتـرە
 ئەو زەرد و سوورە پۆڕی گولانن ؟
 یا پۆلی بیتری داویانە سێـرە
 مە ماتی نەخشی پەرورەدگـارم
 کوا رەنگ و شەلوان دێنە ژمێـرە
 ئەمما لە ناکاو خووداری کردم
 فیکری نەزانی گامبەشە کوێـرە
 زان و نەزانی لێم بۆتە دەم
 یاخۆ نەزێلە مام رێوی و شێـرە
 دامام ئێستا بۆ شەهلی حالـی
 مەعلوومی کا لێم مێ یە یا نێـرە

به کلک وبه گوئ به خسه و مشه
 وهک کامیش ده چی شه ممای پانییره
 روژی گویم لئبوو کا برایهک ده یگوت
 خودا دایناوه بو پانییر گتیره
 قهراری زانت مانگئی به هار بوو
 شه وای مانگ چوو تاخر سال دییره
 شه تو ومام شه همد بو پیتان وایه
 درو سه وابه و تهره دان ختیره
 عومری سهکت بوو له علیه بادی
 خراپه نه کرد هینامیه تیره
 جیگا که نه رمه تهویه تگهرمه
 تفاق خو شه مه زرات زه نویره
 خزمهت ده کهن پیاوی تاغاکان
 علی و تا رحمان ده لئین زور تیره
 تلتهی بو ناردی "ستر ترؤمه"
 ده لئین ده ستوری "قایزه نه اویره"
 پیم و ابو شه سال به شیروماست
 ده بچرئ مه شکه و ده قه لشی نیره
 تا خاوه نی توّم بی ماست و بی دوّم
 پارشیوو شیوم نانه وکولیره
 تیری وناپرسی له حالی برسی
 لوقت درپژه و ده نکت دلیره
 کاتی به یانان پاش دوو ره کات نویره
 ده ست وزمانم به وریک ره فییره
 داده ی ماموستا روّم بو بکیره
 توخوا مه لائن دوّم بو بنیره
 عهیه حیات بی بو قاپه دویره
 شه مال و شه مال چی دیم مه نیره

حوایی دامه وه ده زانی چی گوت ؟
 نهو شاخ زه لامه ی به دهن تاو پیره ؟
 ناغای حقیقی به س جاوه پئی به
 بهرفی نه زه رکه لهو خپرو بییره
 زینی به مننه ت مهرگی به نه نگه
 نینسانی قانع به به رزو مییره
 تا گامیش ده زئی حه و جار ساز ده بی
 حه مامیک له نوئی به نمره و شیر

" بوکان - ۱۳۳۵ "

ھەي دۆ لە دوور سەدوورم لە خۆشى
 گرتوومە ئى ئۆ دەردە ئەمەندە
 ھەي دۆ بە ئى ئۆ دەردەم گرانە
 گشت مۇراڭىڭم دەگەن سەدا
 ھەي دۆ بە ئى ئۆ ھەرگىم كەبە
 دلى پىر خوتىنم كاسەي ئەرا
 ھاۋى ھاياتى ھاۋاتى زېنى
 سوكاسى دلى گسانى شىرىمى
 تا تۆم ئەماۋى ئەمىش ئەماۋم
 سوتتا لە دوور سەدوورم ھەم
 ئۆ تا تىرشى لاي مەن شىرىمى
 روۋى رەۋانى ھاۋاتى زېنى
 مەزەي مەزى ئۆ شەرابەن تەھوور
 گول و قەزۋانت نوورى ئەلا سوور
 كاسەپك لە ئۆ پىر لە ئىوت و گول
 ھاۋى ھاياتە و دەۋاي رامى دال
 بە ھاۋى كەسەر دە ئۆ مەشكەي ئۆ
 پىسى و كانادا كەي دەگەن بە دۆ
 تەمام گەر بەكە و ئەگەر ھەزارە
 بى ئۆ خۇش نىيە وچى ئۆ ديارە
 ھاۋى كەسەرى يا ھاۋى زەمەزەم
 بۆ خواردنەۋەي ئۆ نىيە زەم و دەم
 پىشكى مەشكەت بارانى رەھمەت
 كەف و كۆلەكەت لافاۋى نىعمەت
 بە گرمەي مەشكە و بە گرمەي بازن
 نە ھەر مەن گش كەس ھاۋاتە خوازن
 دۆ يا بە كاتى يا بە كۆلىۋى
 ھەردوۋ نىعمەتە و ھەر دوۋ بىزىۋى

سادەم ھامىكى دۆكولتېۋى يەك جەم
سە سە تاجى كەي نە سە تەختى جەم

" بۆكەن - ۱۳۲۳ "

نا ئەمەن بێت و شەشە دا یە ئەبێ
 بە گەری ئاوری دادە پلۆخیس
 لە شەش و حەوتەوێ تا پازدە و بیست
 قیت و قۆزین و لە زەوق و شوخیس
 بێستوسی گۆلەزی ژن هێنانە
 بۆ دەرینانی منالی پلۆخیس
 ئەفسی ئەممارە بە شەیتانی دەلتی
 چل و پەنجە ئەمەیان پێ شوخیس
 تۆ بە مال لا یە لە پێ من بە مەقام
 ئێمە وێرانگەری کاخ و کۆخیس
 حاخەتی کۆنە یە شەست و حەفتا
 وەک چەلان دەوری نیە دار دۆخیس
 گەرمە بەزمی گەلی هەشتاد و نەو
 ساز و سەمتوورە ... یین و کۆخیس
 لە سەدی گەر لە سەدی یەک مابیی
 فاتیحە دادە سەد و یەک یۆخیس
 چ لە پاش مامە حەقیقی جێ ما
 نوشتە یەک وەک تەتەلە ی سەر جۆخیس

" بۆکان - ۱۳۶۰ "

نځوی مانگه گان به کوردی خو مان
 به هار و هاوین پاییز و زستان
 نه ووه لږی به هار خاکه لږویه
 دووهم بانه مری سږه م جوړه ردا
 هاوین پووشپه په دواي نه وگه لاوښ
 به څاخر مانگی ده لږن څه رمانان
 پاییز ره زبهره نه وچار څه ره لور
 سږه مین سیخوار هم موو به یانان
 زستان به فرانبار له گه ل رڼه ندان
 نه وچار ره شه مه څاخری هم مووان

ده لئین بازيکی تيزبال و توانا
 چهلکی بيچوه کوتریکی ره پی نسا
 فري چو نيو لق وپوږی چناري
 له سر بازی ده دی وراوچی له خواري
 نه مای سوو قووتی دا نه میان له سرچل
 نيشانه ی گرتبوو نه بیان به ره و دل
 له حق هاواری کرد وچاوی قووچاند
 خودا فهوری له هر دوکان حقی ساند
 تر از تیری راوچی بازی پیکر
 نه ویش مار گهستی ماسی وهک خه شه ی کا
 نه جاتی بوو له چنگی راوکه رو باز
 عیان بوو رازی شوکرانه ی له شاوز
 نه توش حالی ده بووی وهک نه هلی حالی
 له هازه ی بال و ناله و کاڅه کالسی
 ده پاریزی خودا خو ی پی سپیری
 له بازی کوتر و کهروپنک له شیری
 به سه رها تی ژیان هم خپرو هم شه ی
 به فرمانی خودان "الله اکبر"
 جمعه - ۵۵ ره شه می ۱۳۶۳، یوکان

* له شیعریکی فارسی وه رگیرا وه

جارێکی دەلێن زنی فەقیـری
 چۆ خزمەتی حاسمی وەزیری
 بێی گوت شوو، کەم گەلێ فەقیـرە
 پێی ویتێ بە کۆمەکی وەزیرە
 کارێکی مناسیی بداتـی
 بێچارە یە زۆری خێر دەگاتـی
 جوو پێی گوت و بێستی، ناردی هێنای
 دی موستەحەقە گوتی لە پێی خواي
 دەت نێرمە پەوێ بە نێوی بهیتار
 مەخولێوێ لەوانە چیدی بیکار
 گیا زۆر زری خاوەنی خەواسن
 گیا هەلکە نەکان ئەوان دەناسن
 لەو بەندەنە هەلکەنە لەمانە
 ویشکی کەوێ بیخە ناو هەمانە
 هەر ماین و ئەسپی دیت نەخۆشە
 واسی مەکە شین ورەش مەپۆشە
 نەختی لە گیا کەتی بـنـی دەم
 چاپوو ئەوێ چاک، نەبوو جەحەنـدەم
 دوای ماوێ بەکی فەقیـری تـایـین
 بۆ نەبوێ پزیشکی ئەسپ و مایین
 ئەجارە کە فیلی شا نەخۆش بوو
 شا خۆشی دەوێست و بۆی پەرۆش بوو
 گوتیان لە پەوێ هەیه پزیشکی
 عەقڵی بە هەموو شتێکی دەشکی
 شا گووتی وەزیر بـنـیـرە بابـی
 دەرمانی بداتـی بەلکە چا بـی
 سوارێکی هەنارد و پیادە یەکی هات
 ویستا بوو جەمات و فیل و شامات

كابر سەرى لەو حەماتە سوڧ ما
 قەت فەيلى نەدىيەو و اقى و پرمـا
 دەم دا چەقى لووتى فەش بوو، چا و زەق
 وەك خول خولەيەك لە دەورى مەزەق
 سووپا و خولى دا نە شەش نە حەو جار
 ترسى هەبوو بۆي بەرئ پەلامار
 شا برسى ئەرئ وەزىر چ باسە ؟
 ئەو دوكتوره بوچى وا هەراسە ؟
 تىڧ فېكرە قسەى وەزىرى دانـا
 چ جوان و عەقل پەندى دانـا ؛
 لىئى سوورە كە فېل هېلاكە قوربان !
 چارەى نىە خۆى دەكاتە قوربان
 شا رۆپەو و ژوور و ئەهلى دەربار
 رۆيشتن و ما وەزىر و سەيتار
 پىئى گوت ئەرئ ئەى پزىشكى نادان
 پىم نەگوتى دەوا بە چارەوا دان
 فېتر خول و سووپە كەت لەچى بوو ؟
 قوربان بەسەرت خەتا لەوى بوو
 خۆ من قسەكانى تۆم لەبىر بوون
 بۆم لىك نەدە بوو لەى سەر وقوون
 دەخولامەو لەى سەرى پەيا كەم
 تا بىخەمە ناو دەمى گياكەم
 هەندىلە سەرچىكى ئەو سەرى مېل
 فەرقىكى نىە سەروىنى فېل
 پاشى وەكوو سەر دەچئ و سەرى پەش
 پىئى پانى بە عەينى لىنگە سەرداس
 لەو مەسئەلەدا هەمانە وئىنە
 ئەمما گەلى مەسنەوى وەخوئىنە

گوئ مەلخە لە کوئىرەگاں مەمەسە
 مەل كۆلەكەمە و مەپە و؟-ورسە
 تۆ زىرى لە خۆت مەكە قىياسى
 زۆركەس مەمە گا مە گەور دەياسى

" بۆگەن - ۱۳۵۵ "

وێژەری بەیتی مەر و بزنۆکە
 وادەگێڕێتەوه ئەم چیرۆکە
 پایزێ کاتی درێژن شەوگەر
 شەوڕەوی خۆشە بە کەلکە شەوکار
 دوور لە ئاوازی لەنیو پۆلە مەر
 هەلبێران پیرە مەر و بزنە لەبری
 تاکوو رۆژ ئەوشەوه رۆین بەلەوه
 نە لە دز باک و نە ترسێ لە سەوه
 هەر وەها تا دەمی رۆژ ئاوا بون
 لە تەلان و لە کەلان ئاوا بون
 رێگەیان کەوتە بناری زەردی
 رەوهز و چرگەن و شاخ و بەردی
 نوچکە بەکی هەبوو رۆژ و هەلە مووت
 پێش قوڵی قافی هەتاولێی نەنگوت
 سەرەوهی بەرز و بلێند و هەلدێر
 بەرەوهی دەشت و زەمەند و زەنوێر
 چەشنی ئەو مێرگ و چیا بژوینە
 رووی زەوی نەخشی نەبوو لە و وێنە
 ئێستە هەر شین بوونە دیوو دیمەن
 مەخمەری رەنگی نەچوو بوو چیمەن
 ئێستە بەییوون و هەلەلەئە گەش بوو
 گۆلی خەشخاشی دەروونی رەش بوو
 سیوهری شیو و خەری ساوا بوو
 بانە مەر هێشتە لەوێدا، ما بوو
 سوێسنە و نەرگس و شەمعی و شەو بۆ
 لە هەموو بەرقەد و شیوان کۆکۆ
 هیچ کەسێ نەخشی وەها جوانی نەهێ
 "مانی" را مانای بوو رێی مانای نەهێ

نوکە بێت وایە نمووێ ئیرە مە
 کەرەمی خوا بە چەنێ سترێ کە مە
 بەر جە بۆی یاسی حەیاتێ بە دە نە
 حاترە کێوی لەشی میسکی خۆ نە نە
 لە پەنا دۆل و حەریکی لایە
 کانی ئاوێکی هەموو وەک مەر مەر
 ئەم بەرو ئەوەری ئاوی هەلدێر
 هەموو شت سازبوو، چکەم بوو؟ بۆتەر
 لابەلاو سەر سەرە ژێرو سەرە ژوور
 کەرەمی خوا بوو چ نەزیک و ج دوور
 نەشە بوون چون مەبوو خواردن و خەو
 خۆان کە ما وەلێز و حیکایەت خۆان کەو
 گا لە مەرەتری هەل لالان سەر خۆش
 گا وەکوو دوانە لە بۆ یەک تێک خۆش
 هەر وەکوو دیوتە لە سەر حەوشە بەشەو
 مۆتە گای یەکتەری بوون سەر دەمی خەو
 هەر شەوێ حەوشە یە بوو هۆنە و ان
 چون ئەجەل دوور بوونە بوو نۆبە و ان
 ماوێ مەنەوێ سێ خاوەن و خێو
 پووش پەری شینی تەواو بوو کە ژوکیو
 بای خەزەلۆەر سەرەتای هات و خەزی
 چاوی لێ بێز بوو بێز دایە کزی
 کێو وزریان و شەو و پیرە بێز
 زۆری سەرما یە بە سەرما یە کێز
 کاتی وەرکەوتن و وادە ی کاوێز
 بە مەو مەخە و و سەو و راوێز
 رووی لە مەر کرد و گوتی بێزۆکە
 شە ی نەرمتر لە حەریرو لۆکە

پايزە كانى گەلا پىتراسە
 ساوى سەرمادەر و رىئەتداسە
 شاعرى فەسلە گەلى ساردە ھەوا
 مانگى سىھارە دەمارى سە ھەوا
 مەن وتۇ پىتكە ھە زىيوس و دەزىس
 ھاودەم و ھاومە دەمى كىتو كەزىس
 ھەرە با ھەولەن دەمى بۇ ھۆلەن
 كۆنە زىچە لە سەدو و دۆلەن
 ھەربىنا ھات و شەوئىكى باری
 كۆن ھەبەردارە لە كارى باری
 بە سەرن دۆ مەسەسى خوسرەوى كەى
 بە كىرپەوى دوو چەلى سەھەن و دەى
 تا نەكە وتووینە ھىلاكى و پەلەپەل
 بۇ دروستكردنى ھۆلەن ھەل ھەل
 گورگى بىرى لەپەنامان ماتە
 لە سەلا خۆھە پەنادان ھاتە
 دواى گەلى چارە رەشى و دەربەدەرى
 دۆتە پىن چەرمە سەرە و دەردى سەرى
 توورە بوومەركەشە ھەى پىس لەبىزى
 ھەك لەسەرنۆكەرى خۆى مىرى مەرن
 وتى شەى چاۋزەقى دىم چىرى رەقەل
 شەى رەش و بىرشى چەرم پىسى جەبەل
 مەن ج باكم لە چەلى زستانە
 مەن خورىشم ھەبە دووشم پانە
 شاۋگەدا ھەر دوو بەشاۋاتى مەن
 دەۋلە مەندى مەن وداھاتى مەن
 لە خورى مەدەكەنە بەرگ ولىباس
 گۆرەوى و دەسكېنى و زەنگال و كراس

[illegible]

جاۋەر تېم ئىتسەنە بەشتىما ئى شۋان
 خاۋەن وشۋان دەكە پېن لىم بەدۋان
 تۆ بىرۋا نا زۈۋە لەۋ مەلەندە
 ھەر پەتى ھاتى شەختە وبەندە
 كاتى بىزىڭكە ئەۋەي بېسىنا چار
 چاۋ بە فرمىك و دلى پىرلە پەزار
 چوۋ بېنانى بەدلى پىر خەم وداخ
 بەشى خۆى ھۆلى بە يارى سىم وشاخ
 ئەۋلەۋى مەستى ۋلاتى بىزۋىتىن
 لىرە خەم دال پىرۋ چاۋى پىر خۇپىس
 ئەۋ لەۋى ۋەك مەرى دا بەستە قەلەۋ
 خەم سىم وشاخى سۈا چاۋى بە خەۋ
 ئەۋ بە كەيفى لەۋەرى تەنپايسى
 خەم پەرىشانى گەرى تەنپايسى
 دۋاى گەلى مەينەت ۋرەنج وتە قەلا
 ھۆلى ساز كرد و خەساۋە لەۋەلا
 ۋەك نەخۇشكى بە دەرمانى سەخت
 بەدەنى كەتتە ۋەلى گيانى رەخت
 كاتى بوۋزاۋە خەساۋە ھەندى
 ھاتەۋە بېرى لە پىران پەندى
 رۆلە خۆ كۆكەۋە پايزە ۋگژە گىز
 تا پەيا نەبوۋە پىروۋشەۋتەم و مۇز
 دەسى ماندوۋ سەبەبە بۆ زگى تىر
 زۆر بوۋە شەپ بوۋەتە ما يەيى خىر
 ھەمپان كەۋتە تەلاش ۋ كىرۋكاش
 پىكى ھىنا بەشى خۆى پوۋش ۋ پەلاش
 تى پەرى پايزوسەرما ئەنگوۋت
 لە پىرۋ بەستەلەك و شەختە بىزوۋت

سابه‌هه‌و به‌ند وکرتوه و تهم و مژ
 مژ و مریج و له‌شهر و نسوویه و دژ
 هه‌ورو مژ مات و سپو گرز و عه‌سووس
 چال و چۆل پڕ له‌به‌فر سه‌حرا لوس
 که‌په‌سیسه به‌ هه‌وای به‌فراسیار
 شووی به‌دار کرد و خه‌لف سووه‌چنار
 به‌ پشووی بارن و هوێ سه‌رما و سۆل
 سوو به‌یک، شاخ و نه‌لان و خه‌ر و دۆل
 مه‌پ ده‌مێ و رده‌وه سوو قه‌وما سوو
 ده‌م له‌ده‌س جوو سوو هه‌لی ساوا سوو
 دی نه‌ ئاغل نه‌ که‌وێلکه‌ نه‌هۆل
 چلی هه‌ر مووبه‌کی یه‌ک شیشه سه‌هۆل
 نه‌ که‌وه‌پ سوو نه‌ له‌وه‌پ مانه‌که‌ما
 شه‌وی پێی ده‌خوړی و تێی ده‌خوړی نه‌ما
 ده‌ورو به‌ر کردیه به‌ر به‌رگی سێ
 به‌رد و گل پێکه‌وه نووسا جه‌سبی
 دایکوتا باکو و سه‌رما چیمکو و
 بیری بزنی بوو که‌چی کو و چیم کو و
 که‌یفی شه‌و ماوه له‌کوێستان کردی
 وه‌کوو پووشی کو و پهری با به‌ردی
 مه‌ینه‌ته مان و زیان ده‌ردی سه‌ر
 عه‌یشی دنیا نیه‌ بۆکه‌ستا سه‌ر
 گه‌ر به‌که‌یف و گه‌مه سه‌د سالی بژی
 که‌مه لای شه‌وده‌مه خه‌مبار و دژی
 تال و شیرینه زیان شادی و شین
 تیکه‌لی زه‌هر و زه‌قوومه هه‌نگوین
 کورتنی به‌رینه‌وه وه‌ختی وای دی
 چاوی نا سه‌ریه‌ک و دی دنیای دی

گەرچی رۆژی تەمەنی ئاوا سوو
 ئۆستە هیەای بە زبانی ماسوو
 کەوتە بیری بزن ئەمما بەکری
 پشتی دەستی لە پەشیمانی گەزی
 وەکووشوین گێڕێ لە دووی شوینی کەوێل
 دەگەرا وەک مەرەشەلکە ی دووی خێل
 شەوو رۆژێکی نەخواردن بوونە خەو
 ئەو شەوو رۆژە قیامەت بوو لەو
 سەری سوپما بوو ، ورە ی بەردا بوو
 کۆلتی گریانێ دە ئەوکی ماسوو
 زۆرگەرا تا کووبە هۆی شوین و رەد
 ئاخری دیتیەو " من حد و حد"
 دی ئەوا گەرمی گەمەوکا وێژە
 زنجی ساغیاری یە لای پێی لێژە
 گەوهری گەرم و گوپە بزنۆکە
 لەوهری خۆشە ، بەکەیفە ، کۆکە
 خەوو خۆراکی بە کەیفی خۆیە
 لۆگەنە و هەلێز و کەمای کۆکۆیە
 دوا ی سلاوێکی گەلێ گەرم و گوپ
 هاتەخوار ئاوی بەچاوا خوێ خوێ
 وتی ئە ی هاو دەمی تەنیا یی من
 ئە ی قەزای تۆ لە دووبینایی من
 ئە ی رەفیقی سەفەر و دەر بە دەریم
 وەرە بێروانە من و خیرە سەریم
 من خەتام کردوو تۆ بێوورە
 لێم مەپرسە چیە نەقلەم دوورە
 گەر خەتابارم ئەگەر روو زەردم
 هەر بەتۆ بەستە یە چارە ی دەردم

ئی بە ماوم و بە نام هێماوه
 رۆژی لی سووردنه لیم فەوماوه
 بە حەنم حەم که له سه رما مردم
 وه ره تۆ مه یکه شه وه ی مس کردم
 جاو له چاوم که چه ئی سه ر چه وتم
 چال له به ر چاومه وه بوو تی که وتم
 سه ر و قاچ و قولی دی بزنه سه ره ز
 تی گه یی فهوری چ قه و ماوه له به ز
 وتی شه ی هاوده می شه و گاری ره نم
 هه ر به حال بۆته وه جی شاخ وله شم
 حۆم کوتاوه نه وو رۆژ وه ک باله
 تا کوو هێنا و مه ته ده س شه و ما له
 سم سووا تا کوو گه ییم به و هۆ له
 شاخ نه ما بوومه ته بزنی کۆ له
 نه وه که ی نایه ته بیه ر ته ره چهن
 بێم وتی سوودی نه وو وه عزوبه ند؟
 وات ده زانی که به هۆی دووگ و خوری
 تا کوو دنیا هه یه بیه و نه می
 به ری چاوت به هه وای کویتانی
 ته م بوو نه ت دی ره شه یای زستانی
 ره حه تی خۆ مه ده جیگه ت نابیی
 لی گه ری رۆژی ره شه ت ئاوا بی
 وتی شه ی هاوله وه ری کۆو چیا
 به و ده م و ده سته له هه یج کوئ نی می تم
 ترسی گورگم هه یه چاره م له چیا
 یا سه رم جی که وه یاده سی یا بێم
 نا زووه حەم که وه شه ی هاوده می راز
 وا له دوومه که له دووم بگری کار

که بادیکي له را اردو و ماس
 له عهريسي و له ره فیکي زو و ماس
 دوستي جاران و خري و شيوانم
 حورمتم فه پزه شم من ميوانم
 هل پراوم له گهل و قهوم و کهم
 هيچ له بيرم نه بوو لي قهومان همس
 وتي نه ت بيتووه کاتي فومان
 له زهر تالتره شه کري فومان؟
 روژي تن گانه ره فاقه تايه
 چونکه قانووني ته بيعه تايه
 ده مي خم تاله لدهم نو قل و نه بات
 دوستي بایه برا ، کاتي نه هات
 وهختي به دبهختي برا دوژمن ته
 روژي رهش دوژمني مالتی ژنته
 شيت و ناداني شه گهر لوقماني
 قسه نازاني شه گهر سوحباني
 شه و ولا مي شه مي وا داوه به داخ
 شه له ناخي دلتي هلکي شا عاج
 شه که مي داخي دلتي بوو خالي
 شه به جوابي رهق و تالتي نالتي
 گيان گهلي سخته دهنه دهيزاني
 ژانه شه و ژينه نه مانه ماني
 به ده زان چووني ده م و گوئي و دهس و پهل
 تيگهي روژي شه جهل گه يوه ته که ل
 کاتي پهيدا بوو نيشانه ي مه رگي
 شاخي مهري شاورى به ردا حه رگي
 نه شته ري تيژي هه ناسه ي مهري پير
 دلتي بزني له ري پيکا وهک تير

که بادیکي له رابردوومان
 له غریبي و له رهغی زوومان
 دوستی حاران و خړي و شیوانم
 حورمه تم فېرزه شم مېوانم
 هلېراوم له گډل و قدوم و کس
 هیچ له بیرم نه بوو لئ قهومان هس
 وتی نه تېستووه کاتې قهومان
 له زهر تالشره شه کړی قهومان؟
 روژی تنگانې ره فاقه تاپه
 چونکه قانونی ته بیعت واپه
 دهمی خم تاله لهدم نوقل ونه بات
 دوستی بایه برا ، کاتې نه هات
 وهختی به دېهختی برا دوزمن ته
 روژی رهش دوزمنی مالی ژنته
 شیت و نادانی شه گهر لوقمانی
 قسه نازانی شه گهر سوجبانی
 شه ولامی شمې وا داوه به داخ
 شم له باخی دلې هه لکېشا شاخ
 شه که مې داخی دلې بوو خالی
 شم به جوابی رهق و تالې نالې
 گیان گه لئ سهخته دهنه دیزانی
 ژانه شه ژینه نه مانه مانی
 به دهنه ژان چوونی دهم وگوئ وده س وپل
 تیگه یی روژی شه جمل گه یوه ته که ل
 کاتې په یدا بوو نیشانه ی مهرگی
 شاخی مهر ثاوری به ردا حهرگی
 نه شته ری تیژی هه ناسه ی مهری پیر
 دلې بزنی له پری پیکا وهک تیسر

دی ره فیقی له هیلاکت دایه
 سق کس و سق دهر و سق شه نوایه
 وتی شهی هاوده می نهرم ونوتم
 شهی ره فیقی خپ و شیوو دولتم
 حیژنه پیروزه له گهل هاو مالان
 خادی په ، شینی له گهل ناوالان
 هدی لای پشه وه جتی سینگ و سهری
 بپته ژوور نیوه و نیوهش له دهری
 پهری کز لاره مل و سق ده سلات
 وتی "لیک" به شومیدی نه جات
 مایه وه یک دوو شه وی ماو نه مار
 تا شهی سایه قهیه کی له نه گاو
 گورگه هات و پری دایه و بردی
 شهو بو نه قلی منالی کوردی
 دوو گه کی لی بووه کولی چهرچی
 که وله کی لی بووه که ولتی تهره چی
 لهت و پت بوو لهشی نهرم و لووسی
 تکه تکه خوین دهرزا و دهر نووسی
 شهی بزن ساده بزی بو و رگی
 وه کوومن خو مکه پارووی گورگی
 شهو به سهراته " حقیقی" په نده
 بو که سق عاقل و زیر و مهنده
 شایه تی ته ختی سوله یمان بایه
 خاوه نی ملکی قه ناعت شایه
 کم به خم زور نه بووه کاتی ژبان
 بهش کراوه له شه زهل بهرگ و نان
 بهیری دهر کتی مده تا هدی له چدهر
 تکه و نه نایه خودای روژی دهر

قاتلەى نىعمەتى رەنگا رەنگى
 بىئ مەنت دىئ نىسە دەنگ و زەنگى
 پاك و پىك ھىنى نيازە بە خەبەر
 لە چەرەندە و لە پەرەندە ولە بە شەر
 گيان لە بەرھەرچى لە سەررووى زەوى يە
 سەرلە بەر جىرە بەرى خوانى وى يە
 بە زمان و دل و گيان و دەس و پى
 قەدرى ئەنعامى خودا نايە تە جى
 ناژمىرئ بە زمان و زارى
 شوكرى ئىحسان و سوپاسى بارى
 تۆكە نە يگۆرى خودا نايگۆرى
 عاقىبەت خىر ئەو يە ناي دۆرى
 تۆوہ ئاكار و ژيان شىئوہ رەدە
 سوورە خەرمانى كە سىكى مەردە
 كەم و ھەوراز و نە شىئوہ زىنت
 مەكە سەودايە بە دنيا دىنت
 بارى ناسىنى خودا " اولئ " يە
 مالى تۆفئ رەنىە ئەولايە

سوباس ھر سو حوای تووانا و رانا
 ٲو حوایہی ٲررو ٲاساسی داسا
 لہ روژی خیلقت تا روژی مہشہر
 تا ٲو دہ مہی ٲر لہ خاک دینہ دہر
 مہ مو ٲہ ٲی گول مہ مو گہ لای دار
 ھر گہ لای و گولای ٲہ سہ د ہزار
 مہ مو زمان بن مہ مو زہ مانی
 تا ٲاخر زہ مان نہ و ٲس ٲاسی
 مہ مو سہ ناخوان مہ مو بوٲر ٲس
 مہ مو خہریکی تہیات و بوٲر ٲس
 لہ حاندی حہمدی سیفات سیاری
 ٲایای قہدری ٲہ روہ ردگاری
 دہکی ہرز نہ و رہمین و ٲاسمان
 قہترہ و دہریاہ و ٲاسمان و ریمان
 سی وینہ و ہاوتا واحیدہ و ٲہ حد
 ھر بووہ و دہ سی ٲہ زلہ و ٲہ د
 ٲاک و تہ نیابہ و کہ سی مہ مو کہس
 سو ٲہی ٲیخلاسی نمونہ یہ و ٲہس
 لہ ہوا، لہ کیو، لہ دہشت و دہریا
 ٲہ و سی رادہ گاہ ٲو روژی دہدا
 سالی چوار فہلان دینسی و دہ گوٲی
 ہزاران نیعمت دینیتہ گہوٲی
 حاریک ٲایزی دہ کاتہ زستان
 زستان دہ کاتہ باغ و گولستان
 دہ خہ و دہ مینن چلہی ناہہ موار
 لہ خہ و ہل دہ ستی سالی دوو بہار
 چو تہ ماشای باغات و دہشتی
 مہ تا سینی وینہی ٲہ ہشتی

حوځه ی ل و ځو بره ی له سر لټو
 که وای سه ورپوښ تل و کهل و کټو
 بهره و ببر دتس نساړ و ښار
 ساڅوښی ده پوښ ده کهل به غری پار
 حارتک به ښه مری حه یی رولمسه ن
 مانگی ښه مری ده پټه به همه ن
 هره س به یارن ده پټه به نگر
 دوو چله هتشر ده بن یو ښه وهر
 سالتکی ښه و تو گه یبه ښه و ده مه
 سوو به زه مه ریر مانگی ره شه مه
 به رده له حووزی هټنا یو ښه رده
 که ژ و کټو و هره د گشتی سوونه به رده
 مه رښی زوموړیود ره نگی له ده سدا
 به رما و ښه خته و به ند هالای هه سدا
 سولبول ده نالتی به سد کول و څوښ
 یو سووکی به رده ی گولتی که فنه یوښ
 سالتکی ښاوا بیا و ټکی فه قیر
 دیادیده و پیر به ته جره به و زیر
 یو نان و ښاوائ له و خاک و ښاوه
 ماسی ده گرت و ته پکه ی ده ښاوه
 داو ټک له ښو ښاوا داو ټک له ده شتی
 تاو ټک له ښو چه م تاو ټک له ده شتی
 ده مای ده گرتن جارئ بیست و سی
 جوړپه و قازوو سی به جله ماسی
 روژئی ده ستیککی ده برده ښاری
 ده ستی به حه م ده گه یبه زاری
 ده یدا به رزق و به نان و پټوڅوڅو
 شوکرانه یو ټر به کم و به زوږ
 ته پکه ی نا یو ټو روژئی له و ده وره
 دیتی فه قیه ک خه ریککی ده وره

له دهنگه دهنگی هدی ئالی باسا
 فرسخ تا فرسخ نه مابوو ده عبا
 سه هۆی هات وچۆی نه مامی لاوین
 بیوون به داوهل سۆرانی و داوین
 جو پيش و پيشی گوت مهلا به دینت
 چونه: کتوی قاف مهلان به دینت
 یولی بالتندان تۆیان دی شیوان
 تاری دهستی تۆن له دهشت و کتوان
 شهی خو به زۆرزان منتله لا با
 دهبا عه داله تاله لای مهلا با
 نه قی نی مه لای ، مه لانی قازی
 تۆبی له جینی من بهمیشه رازی
 صاحب خیزانم مندالم بریین
 بترسی باشه له روژی پریین
 ساتی لانه چی و نه فرمووی سکووت
 پیم بهیدا نایق قووتی لایه مووت
 وه لاسی داوه یا شه خولمو من
 ته قیلله چلکن برای دینی من
 په ته گ نه باتی پیلار ره شوکی
 تۆش بی خه تا نی گه لیکه کوکی
 پاساری شاخی له تۆ به داخن
 له کوخه کوخت په ریوهی شاخن
 زه مینی نه لالا وه سیع و پانسه
 ته پکته راگو یزه و مه گره به هانه
 دهنا تۆ له ولا شه من له و لایه
 بو تۆ مه سله حهت بو من شه ولایه
 من خو ساز ده کم بو فیمتیحانی
 ده بی حیفز کم مانای قورعانی
 ده بی عیلمه کان هه موو له بهر کم
 له شه مری شه رعی خه لک خه بهر کم

ئاگادار بکەم لە دەین نا ئاگا
 رێ لێ شێواوان بێنەمەر رێگا
 لێبان خالی بێ ئیرس و بەشە مال
 بزانی کەمەن حەرام و حەلāl
 شەوی نەورۆژی ئاخر سالتە
 شەرع نەزانم ، شەبەکان زاتمە
 لێم تێکەڵ دەکا حەلāl و حەرام
 رێم لێ ون دەکا دەکا بە مەرام
 زانی بەرەمی گەرما و سەرما
 بێ زەحمەت نابێ مایە و سەرما
 بیوو بە ویردم لە دەشت و گەشتی
 راتبە فەقیان بچە بەهەشتی
 مۆلەت دەخوازی شەرعەن جایزە
 نە جایزکی بەبێ جایزە
 یەقین بیستوو و دلت نا ئیشتی
 نەقلی قشەرە و پشتی گامیشتی
 مەرچی پێو بێ دەبێ بەشم دە ی
 عەزم جەزم کە خێرا بە زوو دە ی
 پنااری ، قازوو ، یا کوتر یا کەو
 بەشیک و دوو بەش من لێ دەخەم دەو
 کەمی بەشی من زۆری بەشی تو
 لە نوۆ بالتندان بێ من شەشی تو
 هە ی ئالی بابە هە ی ئالی بابە
 رێگایە مەگرە تەبکەت وەلا بە
 کوتی مامۆستای لەسەر ئیجازە
 با بۆت وەگێرم نەقلکی تازە
 ئەو سال نەقیبە ک ئیجازە ی وەرگرت
 چۆ کوێرە دێبە ک لەو ئایان کەرت

خەلکی ئاوازی دایاننۆی تۆ دۆ
 شەش سۆز و مالتەش دە سووگەم و حۆ
 مالتی مەلا هات دوو سییالتی سوو
 بەرە کۆنیککی سەر هەرزالتی سوو
 مەلایەتی وا بە نەمر نەزی
 بەخوا من ئیژم فەراییک ئەزی
 بە تەکییری من بەکو دوو مەکە
 بە ئالتی بابا خۆ ماندوو مەکە
 زەوێک بێتە بێ جوت بێتە
 عەبدی خودابە، نە عەبدی بێتە
 ئانی پەیدا کە بەهۆی کشت و کال
 پاتال راگیرە یا نەئیس پاتال
 لە دیش وەرەز بووی مالت بچتە شار
 بێ بە تاجر وەخریکە دینار
 حەجی پێ بکە زەکاتی لێتە
 لە رێی خودا دا هەر ئەو هومیدە
 وەبالتی خەلکی مەهینە ئەستۆ
 نەکە یێت بێت ئەمان لە دەست تۆ
 منیش خەتامە تۆ ناکەم لۆمە
 زۆر موستەحەققم گوناھی خۆمە
 پێ تۆلە نابن فێلتی من و تۆ
 گەنم لە گەنم دەروێ جۆ لە جۆ
 داوم نایۆو، حاسل بە تۆو
 واخۆم پێو، بووم بە داوی تۆو
 کاتی گوشتوگۆی عەمامە و ریشو
 ئیستا ئالەکووک نە کردبوو شوو
 لەو کێشە دابوون دایدا کەرپێو
 سوو بە تەپ و تۆز لەو دەشت و کێو

سهرما وسابه قه كهي كه م ئتسهي كه م
 تهزي ده زان چوو قاچ و قول و دهم
 دوست نه بنئي بو زان و بارن
 زربان و بارن نه ردی ده هـ بارن
 مهرگی نه چا و دی کاتئ نه ره لا
 نه ناعیلاحی هه رای کرد مه لا !
 شهوا من شه مرم لهره م بنئ شه
 هه ره که س لئی پرسی کتبه بئی شه
 ختوی شه گوڤه پیاوئ نه قیره
 شه هیدی رتگی ناز و په سهره
 نه لقینم ده که ی به کوردی بیکه
 لیست حالی نام زمانی دیکه
 شه میان که سیره ی ده سه ره و بارو
 شهویان خه ریکی شالی نانا سوو
 قاچ و قول و دهم هی شه ته زی سوو
 غوولی ته بیعت بو شه و ته زی سوو
 تیی فکری نه خیر چاره ی ته سلیمه
 مه لا گوئ نادا به نیمه نیمه
 شه و جار بانگی کرد به ته قیه و پاریز
 هه رزیکم هیه ماموشتای هه ریز
 ده لینی چی ؟ ده لیم حوکی خودایه
 شه گهر قه زاهات عیلاحی نایه
 ئهتا که نارۆی ئیلان و بیللا
 به شه به و کلابه شه لحوکمولیللا
 سولخی له گه ل کرد مه لا سه ره نه جام
 گوئی " الطیح سید الاحکام"
 با مۆلته تی دهم خیرم ده گاتئ
 به شه یی پئ هات به شه ی ده هاتئ

مەلا کلا سوو بۆ دسوی نەدیو
 کاسرا داخرا بۆ لای خێو شسو
 مەلا و تەو چوو مەلان پتەو بوو
 دە یازدە بێستیک بە یەک کەفە کسوو
 دانە ئاشکرا دانەر نەدیو
 دەمما چووزای تەپکە فریو
 لە تەپکە دارین پۆلتیک داوهرین
 دەتکوت داوهریو لە بۆ داوهریس
 حەشری نیشان دا ئەو داوهرینە
 تی فکەرە مەحشەر چەندی بەرینە
 سوو بە جیکە جیکە و نیشتن
 بە هەلفەر هەلفەر خۆ هەلاویشتن
 لە قازو قیزان لە پەلە قازان
 دە نووک دا چەقان دلان دەهازان
 بە جیکە و فیکە و گمە و گالە گال
 دەپارانەو بە زمانی حەل
 یەکیان دە یگوت من جووتە ی شتلاقەم
 بە هاری دایکە چەند سوورە ساقەم
 دە زڕینگیتەو گوتچکە ی خەیاڵم
 بە جووکە ی جووچکە یی پەرپو باڵم
 لێم خێ دەبنەو بێچوولە ی خێخێ
 بۆیان دینمەو جیکلەدانە ی پێر
 یەکیان دەهازا لەبەر چۆلی دل
 یەکیان دەسووتا دلێ وەکوو کل
 یەک خەونی دیبوو لێی رووخا لانە
 یەک دە یگوت ئەو پڕۆ ئاخەر زەمانە
 دوویان زاوا و بووک دوویان جیران بوو
 دوانی جوانی دی بە دەسگیران بوو

دهسته و داوتس نوون نه چنگ وده سووی
 خووتهی ده گېران ، حیران ، زاواو سووی
 سامی له جه سره گه نشی به هاری
 مرمېکې خوښیان له چاو ده ساری
 به داوی شه جمل پټیان له بهس چوو
 هیوا وئاواتیان هم مو له دهس چوو
 پیر وپیاو جاگان کوښیان لئ بوو بوو
 دهنگېکې غمېی ناوای نه رموو سوو
 سپېنه بهرچاو جه ناسی مه لا
 ره حهت نېره بو شه پوله لا
 با هه لالیشی گلاشی بالنده
 چاو چنده گنده شه و فېل و نه نده
 ویزدان پروانه شه فریودانه
 خو دان نه چوو بو نيو چیکل دانه
 شه موسته حقهی مشو ددانی
 بو مشه دانې شه ده ردهی دانې
 توښه ی باوکی سنده به چکې به نیاده م
 که رچی خواردی شه شه ما نه یخوارد شه
 زور دل ته زین بوو ته پکه نانه وه
 بیچوو ده رهیان له هیلانه وه
 له دایک و باوک هه لیان داوارن
 حوت و هشت و نو لیان ده خواردن
 هریان هه لده بری دایان ده مائی
 جه رگ ده برزا به گرفه ی بالی
 بو کهس نهی ده کرد سه رکونهی شه ولاد ؟
 بو کهس نهی ده کوت شهی داد و بیداد
 شاخ شه ده عما جوار و نه ختمیه
 کیاسی تیرینه ، که یسی له زینه

ئەۋلاۋ بارىكەي دەئوۋىك جىكۆلە
 دابىك و بابى ھەن يىتى دەلتىس رۆلە
 ھەزالە سوۋىلا بى ئاۋرى ھىگەر
 شىكاتى بىردە خىزمەت پىتغە مەھر
 كۆتايى دېنم سەۋ كېشە كېشە
 سا نەبىتە ھۆى دەرد و سەرىشە
 تەۋاۋ سوۋ چەقئ رازى سوۋ ھەقئ
 كاسرا نەقە نەق سوۋ دانى ھەقئ
 ھەقئ لىتى ئەستاند لە سى بەئى بەشىك
 كاسرا لىتى ماسى زىگە قەد ھەشىك
 لەبەر ھۆپەۋە بۆلە بۆلى سوۋ
 بۆۋە ھەر كىردن ھەۋلى خۆلى سوۋ
 وپىنەي دەك كىرد ۋەك نۆلەتئ دار
 نالە و زالەي سوۋ دەيكوتئەي ھاۋار
 مەن چى و ھەقئ چى لەۋ كېۋو تەپكە
 كەنگى رەفلىق بوۋن ەمامە ۋەپكە
 رۆى و گەرپاۋە، ھەقئ راۋەتتا
 كوتى دەلتى چى ؟ كوتى ماموۋستا
 توخوا قەدىمى بۆلە ھەرموۋيانە
 نىزىكى زانا خىرى نەزانە
 ئەۋرۆ تۆلە مەن بەھرەت پىن گەيى
 غەيرى زاتى خوا كى تىمان گەيى
 لىت خالى كىردمە مەنە بۆرىن
 بېچەۋانەيە مەسەلەي گۆرىن
 ئىژن دەستەۋا كارىكى خاسە
 خۆتان ئەفەرموۋن دىيا تەقاسە
 زىنى ئەم دىيا گالتەيەۋ گەمە
 بۆلە خۆت ناكەي رەددى مەزلەمە

لەو فەسل و فالە فەترم کە جەرمی
 سا منیش پێم بکا لە تۆوە جەرمی
 گوتی خۆپێندوو تە گوتی ناوە ئاللا
 پێم پێژە بە لکەو فەترم ئیشتە ئاللا
 گوتی فێر ناسی ئەم دەم و دەستە
 بەرۆکم بەردە هەج رامەووە ستە
 بایکی شەرعە فێر ناسی ناسە
 بایکی موخەننەس دەکا ئەو ناسە
 چی چی مامۆتا دادە یی لێو
 دێوێ درجە ؟ چە ئەو نێو
 خۆ زۆریش جوووە جوجەری فەقیان
 ئەمما لە فزی وام نە پێتوووە لێان
 گوتی موخەننەس نە فێر نە مێیە
 فێری و لە جی خۆی پێتی نە حەتە
 بۆ خۆی بە خۆی گوت ئەی خاکت بەر
 بۆ بەودای کردت ئەویش بەر بەر
 بە ناسەرسنگی فێر بوو ئەو ناوە
 ئەمما ئەو ناوە خیری بۆ داوە
 مابوو دژ و مات بۆ کەسری داهاات
 نەخشە دەکێشا بۆ جەبری مافات
 مەلی بژاردن بەک و دوان و سیان
 دیتی تیان دا دەمبایەکی جوان
 زیت و زڕینگێ دەنکووک بچووکێ
 بەر بکووک نە دیوێ رازاوە بکووکێ
 پاوانە داوین تەوقی لە مل دا
 چاوی نە رشتووی تانە لە کل دا
 خەرمانی سووری شەنە نە دیو
 نینۆکی ئالێ خەنە نە دیو

هەر بەر لە رەنگی بۆ ریزەکاری
 هەر تارو پۆتەکە نه‌خشی ساری
 ئال و چترەیی سه‌وزو زەرد و سوور
 هەر بەکە به‌ له‌ وێی دەرەشا له‌ دوور
 زاتە و گولالەیی باغ و حەساران
 رەنگین کەوانەیی دواي رێژنە ساران
 جەرگە و جەریر و داماسی جەورەنگ
 نه‌خش و نیگاری ئەرژەنگ و ئەرەنگ
 هەد نه‌خشی دیکەش بێنی له‌مانە
 بایێکی دیقەیی چاوی هەمانە
 به‌و جێک و به‌رگە و به‌و چاوه‌ چاوه‌
 شای نه‌وعی خۆیه‌ و ته‌ختی نه‌ماوه‌
 مامات و عاجز له‌و نه‌خشە مانی
 رامانی پێ ما کاتی رووانی
 نه‌خشی بێ گیانی مانی چ دێنی
 نه‌تقاشی ئه‌سلی رووحی به‌ردێنی
 نه‌دی ویدی نی، بیزانی رەنگه‌
 وه‌ستای نه‌دیوه‌ ئه‌و نه‌خش و رەنگه‌
 ساتی له‌مه‌وه‌ر حالی سه‌خت‌بوو
 کاتی ئه‌مه‌ی دی که‌یفی ته‌خت‌بوو
 رۆیی بۆ ده‌ریای ئه‌ندیشه‌ و خه‌یال
 عه‌ین وه‌ک منداڵ به‌ربۆ گه‌ڕو گال
 گوتی واباشه‌ بیه‌م به‌ دیاری
 بۆ کوهره‌ چکۆله‌ی پێ پراگه‌ی شاری
 زۆری خۆش‌ده‌وی و ئاواتی ناوه‌
 خێزانم جارێک مه‌کی پێ داوه‌
 سه‌وقاتی چاکه‌ مه‌لیکی جوانه‌
 خه‌لاتم ده‌کا باوکی تاقانه‌

پێشمان کوتان تۆ مەلێ هەورە!
 حۆلێش وەهە رکە ی لە کۆمای هەورە
 روێی رۆ و راست تۆ خزمەنی میر
 بێ رۆ بێگەران سێ گرفت و گەسر
 لەبۆی گێراوە نەفل و نەهەرەات
 مەلی حواسنی داسە دەس ئاوان
 دەستووری فەرموو میری حاوەن میر
 سەد دینار بێدەن بە خاوەن سەجیر
 پارە ی پێ گەیی میری سێ ئاوان
 گەزیری میری شێت سوو لە ئاوان
 وەک گولی بە خیل ئەو کارای تایی
 هیچی لا ئەما نە دیر نە ئایی
 چوو پێی گوت میرم تەپکە چی زۆرە
 زۆرت تۆ دێن دەعبای ئەو حۆرە
 ئەو بێنە و بەرە بۆت دەبێتە شوێن
 لال بێ نەشی دەی دەس دەگەن بە جوێن
 بۆ میری وەک تۆ میلەت کچە و کور
 سەر سوڕ دە مێنی یەک قە بێ یەک بێر
 ئەوان خوازە خواز تۆ بێنە بێنە
 تێی دا نامێنی شایبەک حەزبە
 پێش گیریم نەکە ی لێی دەستێمەو
 " غبن فاحشە " بدعەتە ئەو
 کوتی چون ؟ کوتی بە فێلی ئەوتۆ
 ئیرادی نەبێ بۆ گەورەیی تۆ
 دەلێم ئەو مەلە نێرە یا مێنە
 کامی گوت دەلێم جووتە ی لە کوتی
 لێک هەلبێراون بێرۆ بۆی بێنە
 بە پەنگ و نەخشە عەین لەو وێنە

شه و بوولته داسق ههسا ده بهتیی
 به هج کهس مهلقی رازی نهتیی
 سوئی بهدا ساق و لیتی ده ستینه وه
 چه به شمرانی له بو دیمسه وه
 حاکم کهوته سیر هه رمووده ی فهقی
 تی کهیی گزیر له قور شه چه می
 روژی بهی حوثر بوو وه سیری نهقی
 به ندیکی به سهر گزیری نهقی
 گزیر دهنگی دا کاکسی ته پکه چی ؟
 راهه ته ، گوئی قوربان ده لیتی چی ؟
 ده لیم شهی برای دیاری په ره نه ده
 له شه تللهس جوانتر ده لیتی په ره نه ده
 نیره یا مویه شه و ده عبا جوانه
 مه به تم هیه به ژه کامیانه
 وه لامی داوه نه نیر نه مویه
 بابیکی شه ره ، ته ی فه قویه
 شه و فیری کردم هه ره له سیرم ههس
 به نه نیر نه می ژن موخه نه نهس
 وه های جواب داوه گورج و توند و تۆل
 گزیر مه حتل ماوه ک گای سهر سه هۆل
 میر شاگای لی بوو قاقا پیکه نی
 له مائی دنیا کابرای کرد خه نی
 که لیمیک زانین شاوا به که لکه
 نیزیکی زانا قازانجی خه لکه
 سِرۆ بخوینه رۆلای شیرینم
 سوکنایی دلّم سهرمایه ی ژینم
 خودا هه رموویه ها له قورشاننا
 شایا وه که یه کن نه زان و زانا

بۆ زانين فەرزە ۋەك مامرىچىنە
 ئەمەرى پېغەمەر بۆ چووسى چىنە
 مەوداى خويندنى كىي خاۋەن مەشكە
 تا گۆرپچەيە لە يانسى يەشكە
 تۆ پىتت ۋاسەبى خويندن بازى يە
 خويندن كارخانى ئادەم سازى يە
 خويندن سەرمابەى زىن و حەيات
 خويندن پىكەتتى هيو ۋئاۋاتە
 خويندن ئاۋىنەى بىي ۋىنەى ماتە
 خويندن ئاۋىتەى نوقل ۋ نەماتە
 لە دەشت ۋ دەريا غەساي مۇوسايە
 ۋەبىسرت دىنىي " مى عما " يە
 لە ويشكى ۋ ئاۋان مەل ۋماهى يە
 ۋەدەستى پىنە ۋ پىزە " ماھى "
 نە كىنو نە چىتو بلىند ۋ بەرزە
 سەرى لە ئاسمان بىنى لە ئەرزە
 زەوى ئاۋا كرد بەبىي ھەراۋ بانگ
 داي لە شەقى ئال چو بۆ كورەى مانگ
 ۋىستان ۋە ۋىتىر بە سەف موشەرى
 دەلتىن چاۋەپىن زوھرە ۋ موشەرى
 ھىۋاپىكەتتە مايەى بىزىۋە
 ۋەك رۆزى روۋنە ۋ لە چاۋ نەدىۋە
 نىۋى زانينە ۋ نە بۆنەى ۋىنە
 لە بەحرىيىنە ۋ لە جەۋ سەفینە
 بەرىيى زانين دا رۆين بۆ سەما
 يىگانەى زانا بە رەقس ۋ سەما
 بى زانين ۋ زۆر ساجىتە ئاسمان
 لە " الرحمان الا بسلطان "

ملكى راسىنى سۆيىمەن دەد و مەرزە
 ئىمىنى راسا ماموون و مەرزە
 سۆيىمەن دەد و مەرزە
 مەملىكەت كاخە مەي لى مەرزە
 مەملىكەت راسا راسا دەد
 سۆيىمەن دەد " مەملىكەت " مەملىكەت

سۆكەن ۱۲۵۷

بووكى ئاراه ئارى ئۆكانى
 كانى زىرىنە گەۋھەرى كانى
 دېمە ، جېمە ، چەمە ، باغە
 خوار سەنز رۆژھەلاتى سابلەغە
 سەددى زىرىنە روودە لای شەرقى
 بۆ شىمال رووكە ميانداۋا بەرقى
 لە ھەۋەلپان مەلەى نكە بە دوئ
 لەۋى تىران بە ئارەرى بدوئ
 دەۋروپىتى كەل وتەپە و دەشتە
 دىلگەر و دىلپىن و جى گەشتە
 حۆپە ، جۆبارە ، كانى يە ، ئاۋە
 ۋەك بەھەشتى دەجى لەگىش لاۋە
 ھەۋزەكەى چەشتى ھەۋزى باغى ئىرەم
 نەپە دىنارى سازىۋە ونە درەم
 شانەھەنگوينە ئاۋەكەى بەخەۋاس
 پوۋرە پەروينى ھا تىا رەققاس
 دوپر ۋەئەلماسە خىزەكەى تەختى
 گەۋھەرئەفشانە بەۋ دلى سەختى
 يەك دوو مستان ۋەخۆۋلى ئۆخەى
 "ومن الماء كل شئ حى"
 ئەۋ قەلا بەرزە كاخى سەردارە
 سەربەرز لەۋ ديارە ئەۋ ديارە
 چوارەكان روۋخى ھەرچواروۋ شاد
 جوار يار يارو بى ۋەئەلەت و داد
 لىۋ بىۋورئ خودا ھەزاران جار
 ھەللىزاردن ۋەھا دەبى جى شار
 چۆمى سىمىنەروودى بى دادئ
 ئەم بەرى ئارە ئەۋ بەرى لادئ

ۋەك مەلایە باغى مىراۋا
 ھەر بىخۇ مېۋە بىتۈرە ماللۇا
 ئاۋى جاۋان ۋە غۇنە روكناساد
 كلى جاۋانە خاكى غەلباساد
 شارى بۆكانە جىسى شەدىيانە
 شارى مېۋانگىر ۋە غەرىبانە
 كىڭ دەبىنى لە شارو شەتۈرافى
 لە كەمال ۋە ھونەر نەبى مافى؟
 ھەموو مزگەۋتە كانى پىنج فەرزە
 بانگى "اللە اكبر"ى بەرزە
 ھەوزو ئاۋى تەۋاۋى جى ئوڭىژن
 ئوڭىژ نەكەر ھەرئەۋانى بى ئوڭىژن
 غۇشە ئاۋو ھەۋاى نەكەرمە نەسارد
 پىرە غەمبارەكان لە گەنم ۋە لە ئارد
 باۋكى گشت شەۋھەموو كۆرۈنەۋەبوو
 عاشقى ناننى گەنمى "يەكشەۋە" بوو
 شارى بۆكان "حەقىقى" لېرە شەزى
 شوكرى ئاۋو ھەۋات نەكا چ شەزى

"بانە مەرى ۱۳۶۳"

ئەو ئوختەي بەرگارى كىتوۋە
تۆمىرى سوۋرى گەردوونە
مەلئەندى شىغاي ئالامە
رۆلەي ئىرى ۋەركە وتوۋە
مەيادى ھىوا بەرزە
كانوونى شىعر ۋە مەلئەستە
ۋە فائىيە دلدارى عىشقە
باغى سىيەي گوللى گەشە
دەم چۆم ۋە باغ ۋە گولزارى
بى ئايەخە بەيىوون لەۋى
كەزۋو كىۋو مە ۋەردى
خەم تارىن ۋە خۇشى ھىنە
كانگەي مىرانى سەربەرزە
گول دايم بازارى گەرمە
لە ۋە باغانەي رەنگاورەنگن
گەر پردى سوۋرى خاپوۋرە
لاۋى ئىرى پىق مامزە
ئە ۋە جەرگى ھىندى مىرقازە
بىرازىننى دوگمەي پەخە
لەداۋىنى "مەحمودكانى"
مردوۋى لى زىندوۋ دەبنەۋە
"مەگەۋى سوۋرى" جومەنە
لەمەر قەبرىستانى كۆنە
بىراق سولتان ، مەلا جامى
ھاتف پىق گوت نىشتمانى
ئىرى لانى خاۋەن ھەستى
ۋەك ئاسمانى ھە ھەۋمى

تەنبايە ۋە دىنبايەك ئىۋە
گەردوونەي چەرخى ئەزموۋە
دەرمانى سارپىزى زامە
سەۋرى دەۋرى سەركە وتوۋە
سەربەرزى پارىزەر مەرزە
نەختى ئەھلى دل بى سەستە
ئىرى ئىرىن ئارى عىشقە
دللى بەخەم دەككە نەشە
بەھەشتى دىنن بە دىارى
نەسرین ۋە گول بى بۆن لەۋى
دارو چىۋو ھەرد ۋە بەردى
جىق پراۋى باز ۋە شاھىنە
دەنگى بەرزە لەۋەر شەرزە
بولبول بى دەنگى پىق شەرمە
مەللى ۋە ئاروخ بۆيى دەنگن
سەددى جەننى دەرياي نوۋرە
كىزى بە مامزى دىق مامزە
ئەم سەۋرى ناز ۋە چاۋبازە
عوود ۋە غەنەبەر بىق پەخە
لەنئىۋ باغ ۋە چۆم ۋە كانى
دەرد ۋەخەم لەبىر دەچنەۋە
قوبەي نوۋرى تا كەيۋانە
كاكى رىۋار بىرت چۆنە؟
ئىخ تەھا ۋە ئەۋانى نامى
كورد ستان بە تۆيە مانى
سوۋرى گەردوون پىق ناۋەسنى
بەگرمەي ھەۋرى ناچۆمى

مه وړارت هیلانه ی بازه	بن بهردت چی ژوانسی رازه
که رچی تالی و سوتیریت دیوه	چاوت روونه و کویریت دیوه
به لام نیستا رولت زوره	خزمتت ده کهن به نوره
ده لکن نیمه تیره ی مادی	بریی بن تینووی غارادین !

" بۆکان - ۱۳۶۴ "

دەستى حەمفەت دواى جووسى چىس
 لەسنەى دانە بائەى زامىس
 كوۆتەرى چىنەى ئەو زانەنە
 چەشنى پوورەى مەننەى گوبە
 رەستەى ژىر و زانە بائە
 ھەستەى وازە و مانە بائە
 حەمى مەرى مەزەن و مەشھوورە
 گەنەنەى تەندە مەستوورە
 شاخ و داخى بەزمانى حال
 دەپلەن و حالەى ئەھلى حال
 ئەى راوێژگەى خاى و مىران!
 تەكەى شەخ و چاك و بىران!
 تەو مانگى ئاسمانى بەرزى
 ئەستەرى رەوناكى ئەرزى
 بى شەك مەشكى ئەفلاتوونى
 چۆن لوقمان و ئەرەستوونى ؟
 كوانى سولەيمان و تەختى ؟
 كوا ئاسەف وەزىرى وەختى ؟
 لە حەند ئامان اللەى والەى
 كەى سوو خەوى باى عالى ؟
 نەبوانگ و نەوى "ئەردەلان"
 لە مەزوودا بەرگى تەلان
 كەتەدى لە حەندى مەردوخى
 دەفەى دەنگى دا يا كووخى ؟
 "سەدقەت" ئەودەم كەردى گول
 چەپكەى دا دەس "خەرم دل"
 دەنگ خەوشى داود پەغەمەر
 بو "سەبەتەغەر" جەمە و "مەزھەر"

سو مه دحی " دارالاحسان" ی
 کئ بئیم وتنه ی "حسان" ی
 نووری عه بنی به ییتی قودسی
 ده دره وشئ تا عه رش و کورسی
 ئەم وهک رووچه وحیسه "ئه زهەر"
 به لگه ی ناوئ شه مسی ئە زهەر
 روانگه ی شارو چۆم و باغی
 بهیرانگه ی سه ددی قشلاغی
 بیتی ده نوینی دنیای دی
 بیتی ناوئ گه شتی دنیای دی
 سورحی پۆلای روویین دژی
 هەر سه ره رزو خوش سی و بژی

"بوکان - ۱۳۶۴"

دوێدانی حۆشی سەردەشتە
 سەر و سەراکە و جێ گەشتە
 سەر و سەرم و ساج و داخە
 کاج و کۆج و دار و ساجە
 سووکی راراوەی ئاواوە
 شاشی سەهرە و داهاوە
 حاشی ساقووب و ئەلماوە
 خلکی هەر سەر و داماسە
 خوا ئەرزی قودی بێ داوە
 یەنی هەنگاو بە هەنگاوە
 سۆنەوی سەهرە مارووە
 عومری سووخی تێدا روو
 گەلای گەزۆبە و گول مەو
 خۆرابێ سەخت و حەو
 مەستوورە یاغاتی "خولە"
 هەرتێی دا هەلکوێ و حولە
 ساغی ئیرەم و سوو واچوو
 ریشی لە سەردەشتی پراحوو
 "ئێورانی" دێقە بێرووتە
 رەشت و گێلانی بێ پرووتە
 کەس نەیزانی ئاوی ساردی
 کەوەر کێ هێنای کێ ساردی
 "خەر" ئاوی ژینی هێنا
 کێ شانی هەنگوینی هێنا
 سۆ وینە "تەنگی گرژالتی"
 "مانی" ساکی لێ هەلماڵی
 پەشمی پەمبە و زێری مەسوو
 رەنگی چوو ریشی یەسەر سوو

كۆتۈرە! بۇ ساعەت "ئۆمۈرۈڭ
 نەخشە و بوشەي لىق ھەلگىراڭ
 " ئىرەم " لەخاندى ئىق رەنگە
 ساعەي سەختىق ئىق رەنگە
 دىۋاي سەيرى سەرچۆمى "كەلئۆي"
 فەرمىو بۆتۈ باغى "ھەلئۆي"
 قاسىيە و گەي ئەوناو چىرە
 كەسارپە ، كۆتۈرە ، كۆپكۆرە
 لەر جەشنى مىۋەي زۆرە
 كىزى جوانى جەشنى حىۋرە
 سەرۋەو جوۋىتىق بىۋىيە
 سەر ۋى خۇنجەي دەم و لىۋە
 قىۋىتى روۋىن مەم و دەمان
 دل چوۋرانىق زەم و دەمان
 پۆلى مامز لە گەلئۆس
 كارۋانى دل لەگەل وانى
 كاتىق دىن بۇ بەرپوۋ رىيىن
 "كارۋانكۆز" دىق بە روۋ رىيىن
 بۇ دىن و گەشتى بەندەنى
 كۆتۈرن پارىسى و لەندەنى !
 سەردەشتى مىندال و گەۋرە
 لەخاندى دوۋمىن ۋەك سەرۋە
 باغات و ئاۋى ھەلدىۋىرى
 ھەۋزى سەرز و چۆمى ژىرى
 زستان ، ھاۋىن ، پاۋىز ، بەھار
 "تەخرى مىن تەختا الانھار"

" بۆكان - ۱۳۶۴ "

سەقز سەهۆی ئەزماری " ئەت"
 " ئەد" یانی " حای عەلم واد" "
 ئارێکی مێژووویی کـوردە
 حەتی ئەندێشە و فیکری وەردە
 ئەلگە و شوێن و شوورە یاری
 سی جەل قەرنی داوێ دیاری
 شیخ و زامەد، زانا و مۆمن
 زۆرن نائەژمێری سۆ مەن
 دەدرەوشی نووری عێرفانی
 وێنەی غەزایی و عوسمانی
 حەسەن شیخی " مەولاناوا"
 مەولالە ناو مەولاناوا
 هۆنەر چەندی یـێـژی زۆرە
 هونەرماندی کەش و حۆرە
 ئاگریدی خەت و نەققاشی
 بە موقلە و مانی کوت : ناشی
 شاعیر زۆرن حیاتی شانازی
 وێنەی "شیرزە" و " شیرازی "
 پارکی شاری لەو داوێنە
 دەنوێنی وێنەی ئاوێنە
 حیاتی گەشتی گەنج و پیرانە
 راویژگی روۆشن بیرانە
 " قەلای زێویە" و "ناری قەلأ"
 لایان مەن نوقرە و تەلأ
 گۆلی کێوان " وەنەوشە" یە
 چرای ئەو حەول و حەوشە یە
 جوارسال لە ناوەشی دابووم
 بە بەر دەمیا هاتووم و چووم

ئێستاش بە بۆنی وەنەوشە
 دواى هەشتا ساڵ دڵم گەشە
 " مەرغوز " بێشکەى مندالیمە
 حۆلانەى شیرنى و تالیمە
 گۆگۆى سولەیمانى لێ یە
 براى گەرەم هالە و دێ یە

" بۆکان - ١٣٦٤ "

ئەو سالتەي وا ئارمىستانگ
 سواری سەفینەي نوو جۇماگ
 سەھۆي تەسكۆپى قەھوی
 سرنجى دا كۆرەي رەھوی
 سەفینەي دى وەك سەييارە
 لەنئو دەرباچىكى ديارە
 لەبەر خىرەت كەللەي ماسى
 سالتەي لىق بىمە ماسى
 مانگىش دەتگوت نووكى ئاۋە
 ئاۋىنەي بۆ راکىراۋە
 شاباشى ئوقرەي ئەستېرەن
 ئەستېرەي عاسمانى لىرەن
 حاسل سەرسوپمانى ھىنا
 بە يەزدان ئيمانى ھىنا
 پاما و داما داخۇ كوئى بى؟
 ئاكا سەييارىكى نوئى بى؟
 جىئ بەحرەو دەدرەوشى ماسە؟
 پا كانگەي دورپ و ئەلماسە؟
 دەستى موسا و كىيى توورە؟
 يا مەستوورەي دەرياي نوورە؟
 ەرزە و لاي رۆژئاۋا بوونە؟
 يا بەرگەردانى گەردوونە؟
 سەرلىق شىئاۋا بوو ئەندىشە
 " كامپيۇتر " سرنج راکىشە
 بە ۋەرگىپرانى ئەژمارە
 بىريارى دا زىييارە
 دەرياي مېژوۋى مەريوانە
 شارى ژووروۋى كوردستانە

به گوتهړه ی چسروکي کوته
 حی ناری ده روښی خو ته
 حاشا به عه درو شاهو چوو
 زاسنی به بکس نوو رو چوو
 مېمانسي که شتي حه وی
 ته نا له حاسدی وی نه وی
 مروښان پروایان وایه
 "مربوان" "واو" ی پېش "یا" یه
 کنتی زیر و دانشمه بدن
 ناهه زمېرئ بڼی چندان

"بوکان - ۱۳۶۴"

لە بەر سایی "ناله شکستی"
 "حەسەن زیرەک" خۆی دەنوێنی
 فووتی رووحە دەگی خوشی
 خوشی بانهش مانی خوشی
 دەگی هەر بزرینگێتەوه
 مردووی پی زیندوو بێتەوه
 سی مزگەوتێکی تێدایە
 حومە و حەماتی بەرپایە
 نار و دیھات ئەمەر ئەوەر
 خەتتاتە و نەقشە و ھۆنەر
 چۆم و باغ و قۆرغ و میشە
 تەرخان بوۆ فیکرو ئەندیشە
 "حەقیقی" مالتی ھا لیڤرە
 چاوە پوانی دووعای خێرە

"بوکان - ۱۳۶۴"

شارێکی ستینم بانه
 دهروا له سه‌ر چاوم تانه
 نه‌خشی خۆکردی داداری
 نه‌هه‌شتی و نه‌ختی ساکاری
 له سه‌ر نووچکە‌ی روانگە‌ی دیمەن
 دیاری وەک باخجە‌ی نێو چیمەن
 ئەفسانە‌ی گۆڕین دینیه‌ بێر
 مانگی چارده‌ی که‌وتووێه بێر
 هه‌رچی خوا به‌و نه‌نده‌ی داوه
 له‌و مه‌لنه‌نده‌ی دا خولقاوه
 دارستان و لیسه‌واره
 سوختی پوختی به‌روو داره
 ره‌ز و باخ و شاخ و کێوی
 لک و پۆی ، دار و چێوی
 میوه‌ی ره‌نگا و ره‌نگی پێوه
 لێی شین نه‌بووه ئێمه‌ و ئێوه
 هه‌نار و هه‌رمی و سێوو بێ
 قاوتلی ده‌که‌ن ئێژن بێ !
 میوژ و گوێژ و که‌زۆ و مازوو
 به‌دوای یه‌که‌دا ده‌که‌ن زوو، زوو!
 تووی شیرن خه‌رمانی سووره
 نوخشی هه‌نجیرو هه‌نگووره
 شان و یال و شیو و دۆلی
 هه‌رد و به‌رد و خاک و خۆلی
 خێرو بێر و به‌هره‌و پیتسه
 خه‌لکی وێ بی فیکری چیتسه
 شارێکی زۆر میوانگه‌ره
 قه‌ته‌نە‌ی دیبی پیت ئۆگه‌ره

میری و مہرنی "یونس خانی"
 "رہزا" نووسی لہ دیوانی
 "ناربابا" فخری "سہیوان" ہوو
 "کاک شہ محمد" میوان ہوو
 دہریای زانست و غیرفانہ
 شاری عہ قیدہ و یمانہ
 "نوکان - ۱۳۶۴"

ناری شنو بورجی به رزه
 قه لای پولا یینی مه رره
 نه و کیواهی ده وره ی داوه
 هه ساره و بو دوزمن داوه
 رووکاری نه مدیو نه و دیوی
 زهره و ماه و دۆل و شیوی
 بانو بانو نه بهر نه و بهر
 نه سکه ندر لی لی گرتوون نه نگر
 نیویانگ و نیوی سکو پیه
 گه ییو پاریس و سکو پیه
 میر و مه زنی لی میوانه
 مه زلگهی شیخی بارزانه
 نه وانهی قوتبی عیرفانن
 "عبدالعزیز" و "سولتانن"
 "نه محمد" کووری بینادل بوو
 له باغی عیرفان دا گول بوو
 "علی" زه رفی عیلمی سرفه
 عالم له ورا بردی سرفه
 بو کس نهی پرسه له و ناوه
 شیعی "نه مین" لای کئی ماوه ؟
 خاکی پاکی به هره و خیره
 "شام" وینهی هه لگیرا لیره
 چۆمی "گادهر" هه وت و هه شتن
 ده شتی گشتی وهک به هه شتن
 بهی دوو رووبار و جو باری
 جیران بوی ناردی به دیاری
 باغی دین له و ده شت و کیوه
 روو سووری و سهر به رزی پچوه

شەۋ! پىرى بەلام شادى!

نۆسەد سالى بېش مىلادى

ئەگەر دەشلىقى شاھىد بېنە

بەردى "كىلەشىن" ۋەخوئىنە

"بۆكان - ۱۳۶۴"

ديوانى حقيقي	پاوه	۱۶۷
--------------	------	-----

حوڻي له غوٽ ښاري پاوه
 ښاوت له دنيا دا ښاوه
 کورته ي بڼووت و لوباني
 چاوي راستي هه وراماني
 حه ول و حه و غټ تا کوو سته
 بابولسهر و رامسهر چنه
 مه لڼه ندکي خوا پښ داوي
 وهک باغي شه دادئ ماکاوي
 ښو گول ښو لاله و نه سريني
 بولبول کښکه و تو په رزيي
 شه ودهم سه يياح ښووم گه شتي ښووم
 له گهل ښووح سوا ري گه شتي ښووم
 ديمي له سهر کڼوي جوودي
 وڼه ي به هه شتي مه وعوودي

"بوکان - ۱۳۶۴"

گهر مەردى و رەندى تاوانە
 ۋەستۆى دەگىر جەلگى خانە
 كوردى گورد و مەردى مەرزى
 لەخاندى دوزمى نالەرزى
 دەشت و كۆو و هەرد و بەردى
 شادەن بۆ جوامىرى و مەردى
 لەچاكى و راستىدا تاكن
 يەكپەنگ و دل ساف و پاكن
 لەوئە مىوان خانەخوئە
 خانەخوئە نازانى كۆئە
 پىر و جوانى پىرانشارى
 ۋەك پىرانى ۋەيسن كارى

"بۆكان - ۱۳۶۴"

لە ئەحوالى ئىمامى گەر دەپرس چۆنە سى ئىتوۋە
 سەرى سورماۋە لەم كۆپىستاندا سى ھەمدەم وەتوۋە
 نكەن رەھمى بە خالى ھەر بە حال ھىزى لەبەردا بە
 ەھ جايگىرى كرد لەم سەرزە مېنەى پىرگەزو كېتوۋە
 مەلپىن كۆپىستانە جىگىلى لىتى گەپىن مەللىق وىزولتە
 بە ئىنسان چى كەھىوان تېرەھوات وەھلىق سى ئىتوۋە
 ئەگەرچى كىيا وگۆزى ئەم سەرزە مېنە سەوزو تېرەھوات
 بەلام سۆمىن لەدوورى ئىتوۋە وىشك و پىر چىر و چىتوۋە
 فېداتان بىم وەرن لوتفوو ھەبى رۆزى ھىلاكەتە
 نەيەن سى ئىتوۋە نىشانىم، بېنە لام ھەر كامىلەم نىتوۋە

.....

ئەمە وچەند شىعەرى دېكە كە لە مامۇستا سەد كاملى ئىمامى
 - بە ولە و كىتەبەدا چاپ كراون چەند نامە يەكەن بە شىعەر كە
 مامۇستا لە بەينى سالانى ۳۱ و ۳۲ دا كاتى مالى لە كانى
 بەن بوو بۆى ناردوومەتە بۆكانى كە منىش ھەر بە وىتوۋە يە
 و لام داۋەتەوۋە .

ئېمامى نامەكەي نامى كەشت و نامە سەرچاوم
 لە دوورى تۆ دەبارئ داىما فرمىسكى خوتىناوم
 بەئى مانگى مبارەك لىم حەرامە چاۋەكەم بى تى
 پلاۋو كۆشت و دۆلەمە و مەشكەنى و مېنى و ھەلىماوم
 لەبەر رۆژوو نىمە ، دوورى لە دىنى تۆيە گەر مردووم
 ئەجەل دەورم دەدا ھىۋاي وىسالى تۆيە گەر ماوم
 رەفىقانت لە ھىجرانت بە جارىكى ھەمىو سووتان
 بەنارى عىشقى پاكى تۆ بە تەنيا مەن سى سووتاوم
 كە فەرمووتە فېداتان بىم ۋەرن رۆژى ھىلاكەتمە
 چ حاجەت ھاى و چۆ بەينى مەن و تۆ بۆيە دا ماوم
 لە قوللەي قەلىبى ياران خەيمەيى نازت ۋە ھا ھەلدا
 لە خانەخوئ و لە مېۋان غەيرى تۆ نايىتە بەرچاوم
 لە رېڭاى عىشقى تۆدا رەھرەۋانت ھېچى ناۋەستن
 ھەمىۋيان كا مىلن ۋەك تۆ نە ھەر مەن سەرلەپىناوم
 ئەگەر وايى ئەۋەي دۆستى حەقىقى بى لەبىر ناچى
 بە قەۋلى كاغەزىز بىت ۋەنى پىلاۋى سەرچاوم

چ خوش بوو قاسىدى يار شىعرى ئاوداروتەرى ھېنا
 زىاۋە باغى ئوممىدەم ئەۋا بەرگ و بەرى ھېنا
 ھەزار ئەھسەن حەقىقى غەنىبەرئەفشانى دەکا شىعەرت
 فېداتىم قاسىدت موزدە و نەۋىدى خوشترى ھېنا
 خەرىك بووم م نىسارى رېئى بىكەم ھەرچى مەپرومالە
 كەچى دل ھاتە پېش مال ۋ مەپرى لاىرد سەرى ھېنا
 لە جۋابى شىعرى ئاودارو تەپرى تۆ عاجىزن شاعىر
 بەسەد زەھمەت بچوۋكى خۆت دوسق شىعرى شرى ھېنا
 بەغەزىمى كوشتنى دوژمن غەجەب غەۋغاۋو ئاشوۋبە
 برۆى تۆ خەنجەرى كېشا موزەى م نەشتەرى ھېنا
 لە دوۋرېت مردبووم ئەمما نەسىمى لوتقى تۆ دىسان
 مەسىح ئاسا لەگەل ڭۆى نەئەبى رۆج پەرۋەرى ھېنا
 كەۋا پارچەى غەزەل دەپرىن لەدىۋانى مەھەببەت دا
 ئەتۆ پىشتى غەزەل دەپرى ئىمامى ئەستەپرى ھېنا

ئەوا سۆزە بەیان دیسان بەیامی دلنەری هێنا
 نەیمی رووح پەرور عەتری عوود و عەنبەری هێنا
 شەه بای مەرحەمەت دیسان لەلای کوێستانی کانی بەر
 چ خوشبوئی هەلالە و سوێسنە و سووسەنبەری هێنا
 نە زیندوو بووم نە مردوو نامە کەت ئاوی حەياتی دام
 نە قاسید بوو نە کاغەز ساقی ئاوی کەوسەری هێنا
 لە وێنە سونبول و لالە و گۆل و گۆل ئەتلەسی وشە و سۆ
 حەریرو ئەتلەس و جەرسە و قەنەوزو مەخمەری هێنا
 لەرووی نەخش و نیگاری پیرە کوێستانی تەبیعەت بوو
 موهندس چوو نموونە رامسەر و بابولسەری هێنا
 سزد گر زنده گردد مرده از نامت مسیح آسا
 کەوابۆ مەسکەنی سەردار نامە سەرورەری هێنا
 عەزیزم شەرحی دووری تۆم شەویکی تاکوو رۆژ نووسی
 سەینێ زوو قەلەم ئیعلانی خەتمی دەفتەری هێنا
 قیامی قامەت بوو ئەهلی دل قامی قیامەت بوو
 قەتاری کۆچ و بارت بوو موکریان مەحشەری هێنا
 گری دل زۆر بەتینە وازوو نا کووژێتەو کەمیل
 حەقیقی دەستەچیلە دل ئیمامی ئاگری هێنا

گەر دەپرسى چۆنە كامىل كاكە دەردى كارى يە
 برسى يە ، بىئ ھىزو گىژو وپىزە كارى زارى يە
 رۆژ ھەواسى پىئ نىيە شەو خەستە ووتەنبەل دەلىي
 كۆلە كېشى كىردوۋە تاكوو سەھەر ھاۋارى يە
 ۋا بىلاۋو دەرھەم ولەت لەت بوو ۋەك زولفى بۇتان
 فېكر ۋە ھەۋال ۋ ھەۋاسى عېنى تۆۋى شارى يە
 غەيرى كوندى مال خراب وويشكە سوڧى رىش درىژ
 كى دەلىئ ئەم ۋەختە خۆشە گەرچى ئەمرى بارى يە
 مام مەلاش رەببى كوت وپىپى ھەدادانى نىيە
 كارى ھەر قوۋلە ۋەھرايە ئەم سەرۋە ۋەخوارى يە
 خۆشى يە لە ۋ چۈنكە مانگى خېرە سەرقتەرى ھەيە
 دەك بەزى ۋەخاۋى رەشى بىئ ھەر بەفېكرى زارى يە
 نان دەخۆم ئەمنىش بەقوززەلقورته ، چا زوۋخاۋمە
 گەر دەپرسى چۆن دەزى كامىل ئەۋىش بىئ عارى يە

كامىل ھەۋماڭكى مەركەز ھەرزو ھەمىرى ئارىيە
 ماڭكى ئوتۇز ئىناھەت ھەرفىرە ۋە دىنىدارىيە
 لەزىزەسى رۇزۋو ھەتۇ ئىيىكرە ھەينى رەھمەتە
 ھواردىسى رۇزۇئى ھەتۇ پىروانە زەھىرى مەارىيە
 دەنگى مۇرقان ھۆتىندى ۋە اللەاكىر دىئ مۇدام
 كەي لەماڭكى دىكەدا نۇ كۆپىلە دەنگى قارىيە
 ئىسب ھەۋنەم ھامىلى قورئانە جەپىرىلى ھەمىن
 ھامىلى ۋەھبى مۇبىن بۇ ھەمەدى مۇختارىيە
 لەيلەتولقەدرى كەۋا سەفەف مەلايكە دىنە خوار
 دەركى رەھمەت بازە عاسى ۋەختى گىرىۋە زارىيە
 دەركى دۇزەخ داخرا دەركى بەھەشت ئالەيە
 مۇزدەئى رەھمەت دەبارئ بارى عامى بارىيە
 سەيقلەي زەنگى مى سالتىكە سەرفىرە ۋە زەكات
 مەشت ۋەمالى نەفس ۋە مائە سۈننەتلىكى جارىيە
 مام مەلاي پىچارە چىكا ، كاروبارىكى نىيە
 بازە مانگان خەۋتوۋە ۋە ۋەمانگە ۋەختى كارىيە
 كاكەگىيان ئىستە "ھەقىقىي" زەۋقى جارائى نىيە
 تەبىئى تۇ سەرشارە ھەمما شىئەرى مەن ئىجبارىيە

نه لاله شوکریله کئی عمه لده ن قوتولموسه ن
 دوکتور کوتی حقیقی دئی گوترم نه ئیسته نه ن
 روون بی گوتم گلینه م وبی بینم و بلّیم
 سه رچاوی من قزلجی به خیرتی مولا حسه ن
 جبران هجر سی و سه سالت چه سان کسّم
 کاین مده در فراق تو کم شد ز عمر من
 فسلّی به هاره بولبولی باغی شه دهب و هره
 حازر له بو نیساره گولتی یاس و یاسمه ن
 بارانی شوق شه بارئ له هه وری گه وال گه وال
 خه ملّیوه دهشت و بنده ن و کتو و که ژوجه ن
 فسلّی گولانه ، خونه ده می دا گه یشته جی
 خیلّ و قه تاری خیری و ختمی ونه سته ره ن
 فسلّی گولانه کاتی به یانه بلّیم چیه
 مهستی ته بیعتن له گولتی سوور هه تا گه وه ن
 یا سوژه ییکی دئ وده شه کئی شوپره بی به ناز
 یا سه روی ناز ، ناز ده فرلاشّ به ناره وه ن
 لای سوپسه وه لاله و به بیوون به دینی من
 سوژه خه تایه سوخته تی میشکی خه تا و خوته ن
 قاقای قه تاری قاز و قورینگی سه ر ئاوه کان
 له و ده شته پانه مه حشری کوپرا به پاده که ن
 دلّ نه شته یه به باله فیهی کوتری ته قله باز
 سه رمهستی قاسیه قاسیه کوی نیوچروده وه ن
 لیم سوور بووه به هاتنه وه که ت سالتی دوو به هار
 به و نوکته با وهرم نه بوو ده مگوت فشه و قسه ن
 شوکاری تارو روژی ره شت دی له پئی گه لا
 زینلیکی جهوت و پرله به زاره و خه م و میحه ن
 قوربان زه مانی ئیمه مه حبه بت په لای ده دا
 شه ورؤ که لکه به باره ، چ شت بؤلّه فیلّ و فه ن

نۇ جاۋەنى فەزىلەت و من موحلىمى فەدىم
 شەمما سەگىلى نۇ مەسەم ورايى دوالىمى
 مردوۋىيەستە جامىيە قەدرى سەن ومەسى
 ۋەھىي دەپ كەنۇبى سەمىيەمەن سەن
 دوۋجاۋە جاۋەكەم دەل سەكەحتى سە
 كاۋلاش تۆنە ھەردوۋ جەسالى مەلا جەسەن
 "سۆكەن - ۱۳۵۸"

لە ھاتنەۋەي مامۇستا جەسەنى فزلى سوسەرى سەناۋاتى
 - دا كوتوپەتى .

سۆلتان بۆرای نەرتیز و میداییم بە گیان و دل
 دل سۆ قەراری تۆیە دەسووتی میسانی کل
 مرمیککی جاوەکان و چۆی جەرگی لەت لەتم
 وەک قەرچە قەرچی سیخی کە با بن لە سەر سکل
 بۆکان و ئاوی شۆرەتی یە و بۆ و جۆودی تۆ
 باغیککی ویشکە دل وەرە برۆانە چل بە چل
 زگماکی ئولفەتی من و تۆ وەک دووانە وان
 دوو روو حەیک تەبیعەتە دوو حەیکە شکل
 بەینیکە تۆ نەدیی نە دەپرسی لە حاڵی من
 عاقل سڵە ببینی لە یەکتەر دووانە سڵ
 خاکی دەروونی باغەکەت و دارو چۆوەکی
 بۆ جاوی دۆستان کله بۆ دۆزمان چقل
 دنیا چیه لە یەک نەدوین و نە دیو بژیـ
 تۆخوا وەرە هەتا نە کراوە زمان قفل
 ئاویتەیی محەببەتە ئاوو گللی دلـ
 تائەودەمەیی کە ئێک و پڕووسکم دە بن بە گل
 تیشەیی ئەوینە تیژە نە فەرهادی کۆھکە ن
 شیرینە بیستوونی رەقی کردە خاکی مـ
 پێنجین فیدایییانی حەقیقی لە رێگە تا
 سێپەلک و سیکەتۆرە و وەرگی و دل و سـ

" بۆکان - بانە مەری ۱۳۶۰ هەتاوی "

دېوالى ھەفتى	ۋەعدە	۱۷۸
<p> ھەساي قارى ۋەعدەت دا شەۋى دىم كەچى ۋەعدەت شكاند ۋە ۋەنەھانى ھوقوقى بازىدە رۆزانم غەرج كىرد كە قازى دى ۋەراھەم سىق بىساتى تري ۋ كالك بەپتى فيلان كىرايوو چ كالك ھەر ۋەكوو قەندونەباتى ۋەتەبىارەى دەجوو ھارەى سەماۋەر خوپەى چاىى ۋەكوو چۆمى فوپراتى گەلىكت مونتەزىر بووم ولە پاشان خەبەريان دا كە قازى چۆ دىھاتى خىلافى ۋەعدە رەسمى جاھىلانە لە تۆ عەيبە ئەتۆ قازى ولاتى </p>		

شەمال ئەو قاسیدی چالاکی هەوراز و خڕو لێژم
 بڕۆ شاری غەریبان و بەرە بەیغامی پێست ئێژم
 بلێ ئێورۆ لە باغان شینی بولبول بۆ گۆلی سوورە
 لە دووری ئێوێ ئەمنیش خۆین دەخۆم فرمێکە دەپێژم
 عەزیزان گشتو وەک بینایی چاوم بوون لە دەستم چوون
 دەسم ناگا بە داوینوو پلاری کوێری داوێژم
 وەک کو ئەو کون کونە جەرگم لە بەر ئێشی جودایی تان
 لە بەر تاسە و سەرم تاسا لە گێژاوی خەما گێژم
 بە یەک یەکیان بلێ گیانە قەسەم بەر عەھدو پەیمانە
 کە بەستوو مانە تا ئەودەم چ دەم نێژن چ دەو نێژم
 لە دروینە خەمان شەرتم بە پێوێ سوورە خەرمانەم
 کەو و بێژنگی تەبەم بوونە هێلەگ چۆنی دا بێژم
 دەوای زامی دڵم بوون کات و ساتی سەردەمی پیری
 ئەوا کردی تەشەن دیسان برینی کۆنە سا پێژم
 کراسێکە بە بالای من براوێ تال و سوێری ژێم
 کە هەر ئەسڕینە دەپێژم کە هەر زووخواوە دەپێژم
 خەزان هات و نەما گۆل ، ماینەوێ تەنیا من و بولبول
 نە ئەو یار و نە من هەمدەم خەمی دڵ چۆن دەراوێژم
 نزیککی جێژنی قوربانە رمینی خێر و فیحسانە
 دوای دەوری حەرەم فریا و کەوێ و پارانەوێ نوێژم

" بۆکان - ۱۳۶۰ "

مېکرو شمدتنه حربيکي له وهرې
 حدر وهکوو کاوړه لېري سرگېشني
 لا مېلېو سېدوه تۆ فوراسي
 به دوو کاوړ بگرن جيني مينني
 تن شوان خوښه "خېمې" له "ما"
 زېځي تۆ بت و ملي راکتشي
 پېر دهني دارو گېشني ديوه
 گېرېني نازي لېسېر هېلنيشي
 قهدهمت هاته له من بو به نه هات
 نه شترېک بوو له دلتي دام نيشني
 دلتي من کون کوي شو نه شتره يه
 ته شني کردووه جهرگم ديشني
 لا دلتي قهېره لېگېل من گهر دوون
 تا سېرومال بکېمه گاوگهر دوون
 شنه اي ره خه تي "بين الحرميين"
 وهکوو ته شخيسي ددهن شهلې حال
 له "صفا" و "مروه" "ما" و "مردلغه"
 واحد و موسته حب و بهرزوچال
 کزه بک لهو شنه يه تي به نه سيب
 شاره زاتر له ده ليل و شالوال
 گهرجي حاج فېرزه به عومري حاريک
 ليت قه بول تي به ته وافي به دسال
 له شېروتييري به لاي جهرجي جه مووش
 کيتوي "شور" و "احد" تبېنه مه تال
 شادي به خوښي به خيژي ره مه زان
 شينه شادي من وشيرينېم تال
 به نه مام سېهري پېروزي هوماي
 شوه جېلېش نيته سېرم لاکدا بال

نایه‌ئی قه‌هره له‌گه‌ل من گه‌ردوون
تا سه‌رومال بکه‌مه گاه‌گه‌ردوون
له‌حه‌جی "متعه" دلست ته‌ئینه

سه‌ره‌تای دینی مه‌دینه‌ی دینه
باره‌گای خه‌می روسول مینه‌روبه‌یت
جه‌ننه‌ته ره‌وزه مه‌لک په‌رژینه
مه‌قه‌ده‌ی وه‌حیه مه‌سیری جه‌بریئل
له‌ره‌سوولانی "اولوالعزم" وخه‌واس
سه‌فی شه‌پواج له‌وئ چین چینه
کاتی ده‌سته‌ونه‌زه‌ری بن‌مطه‌کووت !
پادشایان و سه‌لاتین چینیه ؟
کله‌سوبحانی په‌خاکی که‌ل و کێو
په‌ل وچێو عوود وگول و نه‌سرینه
خوئێ به‌رده‌رکی به‌دل جاروو که
گه‌ک وئاو ، کاری موزه‌وه‌سه‌رینه
یادی یاران بکه‌ لیت وه‌رده‌گرن
مه‌رکه‌زی ره‌غه‌ته جیی به‌خشینه
فیدی به‌ عیبه ، خه‌تا بارم من
بو‌یه سه‌هم نیه له‌و ئایینه
نایه‌ئی قه‌هره له‌گه‌ل من گه‌ردوون
تا سه‌رومال بکه‌مه گاه‌گه‌ردوون

گوئ له بهر دم گره کاکي شاتر
 چاله نوښه و مړه شاي و کړو تتر
 وهکوو بستوومه ده لټس شه و نامه
 شمري همس نيه زور سي تامه
 ناني تاردنگي گه لټ سي پټره
 خاوه سي پټه گره سي هنره
 چون ده لټي داري خه زايي مياوه
 جا نه ماني چيه چي قه و مياوه؟
 داري تازادي په ربه شي له دلا
 داري دي چي له تهنور و له کلا
 کولکه دارنگي رزيو با لاجي
 داخي شه و داره له دل دهرناجي
 خو شهيدی وه تهنيش دوو سي نين
 لاپره ي دهفته ري ميژوو خوښين
 يهک و دوو نين و بنه ي نايه شهيد
 نيشتمان حوجه ته ميژوو شاهيد
 تا بزاني چيه خوښي مەردان
 خوښي کوردانه په لاي سر بهردان
 به گرڼ تازيه له بويان مگرڼ
 نصي قورخانه شهيدان نه مرن
 شهويه په ندي من و نامي من
 بو برا شاعيره کم کاک هيمن
 سري سرکه و تووه کان سي تووکه
 بوچي پټ وايه قسيکي سووکه
 که چلش هر وهکوو باراني په لاي
 مه له ي زوره هياسيش که چله
 شاه و ژوي هيمني په ته وسو پلار
 تووره يي عيه براي خوته هه زار

ئەو دەلێ هێمن و من هاو دەردیسن
 چونکە لێدان و هەڵاتن مەردین
 عەللەتی جوونە وەشی بۆ کوێستان
 مەسەلە فیل و هەوای هیندوستان
 لەو هەرامانە نیە چۆتە کەرەج
 لە ستوونێ بە ستوونیکە فەرەج
 کاکێ من بێنەوێ بێرت کەم و بێش
 لە گولستان مەفری دوو دەرویش
 نیشتنی بازی بەخت هەلکەوتە
 رێی وەها بۆ من و هێمن چەوتە
 کەرەتێکی بە نەسیم گوتبوو
 بێت بێت تازە لە جێی خۆت مەبزوو
 گەلەگەئێ ناکە دنیا خەتەرە
 بێت لەتاتی مەگەوێ باسی سەرە
 چونکە دنیا کە هەر ئەو دنیا بوو
 وەکوو دیبووت لەوێ پێش هەر وابوو
 ئەو بەینیکە چەرخ سووپاوە
 من کە لەو سووپە سەرم سووپاوە
 ئەو کەسێ چەرخێ فەلەک بووتەختی
 روو بە زوڵماتە ستێرەئێ بەختی
 ئەو کەسێ تۆ لە دەسی دەربەدەری
 وای ئەوێ کەوتە زەوی تەوقی سەری
 تۆ گوتت بێوێی رێی بەغدا بێت
 بە پشووێ ماوە لە "روژئاوا" بێت
 لە پشووێ ئاخری ئەوجار وەرەوێ
 دوژمنی ئارەحەتت بۆ دەرەوێ
 وەرە با ئەو کەرەتەش بێت بێنم
 شاعیری شوخی رەزا شیرینم

وہرہ پروانہ دلی خویناوم
 پی بنی بانی گلشنی چاوم
 لہ حقیقی بکہ یادیک جار جار
 چاوپیتم بہ ٹومیدی دیدار

"بوکان - زستانی ۱۳۵۷ "

ھەنابىي ھاجى مامۇستا مەلاھمەد
 بە ھەي كەم شافىئىي رۆزى جەزايى
 ھەي كەم مەھەتتى رووھولەيىنە
 بەدل مەمنوونى تۆم چۈنكى گەياندەت
 غەربىزەي مەن بەخزمەت شاي مەدەينە
 بەدىنم دىنى تۆ ئاۋاتە سۆ مەن
 مەن و تۆ ھەردوور ئاۋاتەن بەدىنە
 ئەگەر بەيىنكە مەھرووم لەخزمەت
 قەسەم بەخوا ، ئەپەرزانە ، ئەكىنە
 دەلتەن ھەرموۋى نەبى يا "سۇھورەپەر"
 بەدوۋى يەكدا ھەموورۆزىم مەينە
 مەھبەت بازىا تەربىي لە بەينە
 زيارەت بەينە بەينە گشت ئەوينە
 بلىندى وگەرەيىت لەخوا دەخوۋازم
 بەسەر بەرزى بۆي لەوسەر زەمىنە
 بىرۆ ھەر تايغى دەۋرى ھەپەم —
 ئەتۆ ھەجەت قەبۇلە لىم يەقىنە
 نەسبەت بىي نەسىمى شارى يەسرىب
 موقەررەبىي لەخزمەت شاي مەدەينە
 ئەتۆ مەۋلا مەنىش دەرويشى سالىك
 بەخەرقىتىكى شىۋال و پەينە پەينە
 دەخوۋىنى بولبولى تەبەئى ھەقىقى
 دەمىكى دەشت و سەھرا سوورو شىنە

قانوونی دنیا هر وایه
 خوشی ناخوشی له دوایه
 نهو بانهی شاری بی وینه
 نهو سال جهنی گۆمی خوینه
 نهو بانهی وا خوش و دلگیر
 نهو خه لکی دل زیندوو و نه مر
 "با"ی باپردی هر "نه"ی ماوه
 بو شین گیران هر نهی ماوه
 تهرزه ی بۆمی پیدایاری
 ون بوو شوینی شووره ی شاری
 لهو شاره ی سه ره وزو شینه
 نه جهل کردی وهک مهل جینه
 بی هیوامان کیـژو لاوان
 به چکه ی بی تاوان بی باوان
 شهوی شایی بـوووک و زاوا
 روژی هیوایان بوو ئاوا
 خویناوی بوو ده سهره ی هه وری
 پس پس بوو زنجیره ی ده وری
 گول په رپه ر بوو بولبول نالی
 په روانه م دی سووتا بالی
 بۆمی به عسی جه رگی برین
 خاراو تارای لی هه لدرین
 ئیستا گشت نهو دارو چیه
 په له و شوینی خوینی پیوه
 خزم و دوستی تازو و کوونه
 کوزران کی ما بیژی چۆنه
 با رهش پۆش بن هه ورازو چـر
 شین گیر بن که وبارو کوپ کوپ

بی مه جنوون با خوئی راژینئی
 فرمئسکی شهونم برژینئی
 جهرکم سووتا بهسکه م بهحسی
 یاخوا مال ویران بی بهعسی

برای بەرزەم لەبانی تۆ من ئیتر سەر و سەفا ناکەم
 بەمەرگی تۆ بەدل مەیلی کەز و کێو جیا ناکەم
 بەداحی تۆ وەها حەرگەم بپراوە حەستەمە زینەم
 بەزام و ئێشەو بەرگەم دەوێ دەردم دەوا ناکەم
 ئەوا دەشت و جیا شینەو لە خاکی نیشتمان شینە
 ولاتی کوردی غەمگینە دەلێ تەرکی ئەزاناکەم
 لەباغان پەرپەرین گۆل، سولبول و قومری دەنالتین
 منی دل حەستە حا چۆن مەحشەری کوبرا بەپا ناکەم
 ھەوارچی تازەدارن چادروچیغ رەشپۆش و غەمناکەن
 ھەلالە و سوپسە دژ ماون بە لالە ی گەش بەقا ناکەم
 ھەوایە دەشت و سەحرا مەیلی کویتانم لەلا بایە
 ھەوای تۆم تا لەسەردایە، ھەوای ئاوو ھەوا ناکەم
 کەلاوی کردوو، ئەستێری خەم بۆنیو کەلاوی دل
 ھەموو شینگار زەلن خاکی پەتی تێدا پەیا ناکەم
 فیراقتی تۆم وەکوو " حج الوداعی " دیتە بەر چاوی
 ئەگەر فەدیەت دەوێ فەرموو بە غەیری سەرفیداً ناکەم
 لەنێو گەل قاوی مەرگت شوینە واریکی وەهای دانسا
 لە خویناوی خەما غەرەم ئەگەر چاکی ئەدا ناکەم
 بەھارە و بولبولی باغی ئەدەب " ھێمن " دەلێ ئەوجار
 لەباغان بۆگۆلێ نەورەس ئیتر نەغمە ونەوا ناکەم
 بەسروەم دیتە گوێ دەنگی سەلاح الدینی ئەییووبی
 دەلێ کوردێکی دلتۆزی لە ھۆزی خۆت جودا ناکەم
 بەزارەو مەینەت زۆر دی لەدنیا خاترت جەم بێ
 خودا فەرموو پەتی رەنجی عیبادم بێ جەزا ناکەم
 وەکوو دیوانی تۆ " تاریک وروونە " ژینی من ئەمما
 لەبەر نالە ی جودایی تۆ، خەیاانی خەم بەپا ناکەم
 لەسەر کەیکی تەمەن شەم نایسێ جارێکی دی قوربان
 ئەجەل مەودای ئەدا دەیکوت بە عەھدی کەس وەفانا کەم

" حقیقی " جاوہر پنی دہداری نو نوو داعی داعی
نہ نیست و بارہ نعتی مر لہ نعتی نہ دخیلا سا کم

مہاساد - ۱۳۶۵/۱/۳۰

کەوو کوپکوپ لەسەر دوندی چای شین
 دەنالتین لە شینی مەرگی هێمن
 لە باغان بولیولی غەمگین دەنالت
 دەلتی لەو شیعەر و هەلبەستم دەوتی من
 گولتی باغی ئەدەب ژاکا لە ناکا
 بەبێ وی زەرەدە رەنگم وەک بەهێ من
 لەنیو باغی گولان ئەوێم دەباری
 دەلتی فرمێکە دیتم دوێ ئەوتی من
 وەهای دادا هەور بارانی ئەمرین
 بەراوو شینە هەرچی ویشکە دێمن
 بێدیارگی ئەمەنمان گەییە ئاسۆ
 لەوتی ئەو تێپەری ماوم بەجێ من
 لە دووی ئامانجی دل ئەسەرەوت و رۆیی
 لەژانی ئەو دلێم چۆن بێرەوتی من ؟
 لەپاش تۆ شاعیری بەرزو بەرپۆزم!
 قەت ئاواتی دلێم ناییتە جێ من
 لە دووریت تازە دلخۆشی بێ محالە
 بەنەغمە بۆلبول و قاسبە کەوتی من
 بەبێ تۆ جەرگی من سووتاوە "هێمن" !
 ئەمن ئاوام ، ئەتۆ چۆنی بەبێ من
 رەفیقان ! دل بریندارە " حەقیقی "
 دەوای ئەو زامە داوا کەم لەکتی من

ئەم هەلبەستە بۆ شین گێتری کۆچی دوايي ما مۆستا هێمن لە
 شاری مەهاباد لە "مژگەوتی سوور" خۆیندراوەتەو . ما مۆستای
 پایەبەرزى کورد هێمن لە ۲۹ی خاکەلیوێ ۱۳۶۶ی هەتاویدا
 لە شاری ورمێ کۆچی دوايي کردو لە شاری مەهاباد بەخاک
 دەسپێردرا .

ئەو دەمەی دەشت و چیا رەنگین بوو
 کێو و کەز پێ لە گۆل و نەسرین بوو
 بولبولی باغی ئەدەب گولچین بوو
 لە کەمین دابوو خەزان غەمگین بوو
 چیمەنی تافی جوانیت شین بوو
 ھەرەتی ژین بوو چ وادە شین بوو
 لە غەمت رەنگی خەزەلۆەر زەرەدە
 دلتی دەی ئاوە ئەگەر وەک پەردە
 بە تەبیبانی پلۆش بۆ پەردە
 بۆچی دەرمانی نەبوو ئەو دەردە
 چیمەنی تافی جوانیت شین بوو
 ھەرەتی ژین بوو چ وادە شین بوو
 لەشکری غەم بە دەروونم وەر بوو
 گری ئاور لە دل و گیان بەر بوو
 مەرگی بۆ وادە تۆ مەخشەر بوو
 ئیشی ئەو نیشە بەد خەنجەر بوو
 چیمەنی تافی جوانیت شین بوو
 ھەرەتی ژین بوو چ وادە شین بوو
 لە دلتی باب و برا غەم بارە
 لە ھەموو شوێنەو جێی تۆ دیارە
 چە ئەو شین و ھەراو ھاوارە
 کۆچی بۆ وادە " کاکە سوارە "

چیمەنی تافی جوانیت شین بوو
 ھەرەتی ژین بوو چ وادە شین بوو
 خۆینە فرمێسکم و چار بۆ نوورە
 بۆیە داوێنی فەلەک واسوورە
 روژی روونم بە شەوی دە یجسوورە
 " سوارە " دیداری قیامت دوورە

چیمه‌نی تافی جوانیت شین بوو
 هه‌ره‌تی زین بوو چ واده‌ی شین بوو
 بووی له‌نیو باغی گولان تاقه گولئ
 چ گولئ سه‌د خه‌م و سه‌د ده‌رد و دلئ
 داخه‌که‌م ئیسته " حقیقی " چ بلئ
 چاوو دلّ چۆن نه‌گری چۆن نه‌کولئ
 چیمه‌نی تافی جوانیت شین بوو
 هه‌ره‌تی زین بوو چ واده‌ی شین بوو

ئه‌م شیمه‌ له‌ شین گێری سواره‌ی ئیلخانی زاده، بێشه‌وای
 رێبازی شیمه‌ی نوێ له‌ کوردستانی ئێراندا گوتراوه. سواره
 له‌ ساڵی ۱۳۵۲ ی هه‌تاوی له‌ ته‌مه‌نی ۳۷ ساڵی دا جوانه‌مه‌ری
 بوو و به‌و کۆچه‌ بێ واده‌یه‌ نه‌مامی سه‌سه‌وزی شیمه‌ری نوێ
 بێ باغه‌وان مایه‌وه

لە کوێن ئامادەکانی خزمەتی دیس
 لە بەرکەن کوێن و سۆزانی بکەن شێس
 لە کوێن ئەو باب و مامانە کە دوێنی
 بەشی وان بوو بە تەنیا عێز و تەمکێس
 لە کوێن کۆ ببەوێ و عێل و عەشیرەت
 ئەوانە تالێ نیوانگی بەرزێس
 بێنن چۆن شەمی گەلیان کوزاوه
 چلۆن سووتا وەک وەک پەروانە پەرۆس
 لە مەرگی "موهتەدی" هاوێی "مەدیق"
 ئەلەک دەگری ، ئەلەک بۆچی ئەکا شێس
 کۆری هاوێی "بەستامی" بلێ کێ ؟
 کتێبی جلدی پێنجی ناشری دیس
 بەهۆی فرمێسکی خۆینین لالە سوورە
 لە حاندی جەرگی رەش داماوە نەسرین
 عزیزم ! مەرگی بێ وادەت لە ناکاو
 لە نەیزاری دلانی دا گیر و تیس
 خەمت شادی بەزین و دلێ زینە
 عەزا بۆ کۆتەلت ئەسپان دەکا زیس
 شەل و کوێر و فەقیران بێ پەنا ، مان
 هەتیو ماون ، سەغیرباران و مەکن
 بە حەق ئەو ئێرسە هەر بۆتۆ بەجێ ما
 سیفاتێ یاری غاری سەرورە دیس
 کەلێ مزگەوت و میحرابت بێنا نا
 لە بۆ دینی موبین و شەرع و ئابین
 ئەتۆ و مردن ، ئەتۆ مردن محالە
 ئەوانە ئەهلی عێرفان و مەعانیس

ده لکن : قه نامری مری نکو نام
 که خیراتی ، جهاتی حاویدامیس
 وه بیشت خستوه تیشوی قیامت
 گولتی و ناکاره کانت یونه پهرزیسن
 له چاکه چی خودا فرمویه کردت
 له رتی هقداء ، خودا بت به خشی ثامین
 " کرام الکاتبین " نووسی له نامت
 به واستو " لقاء الله " په کافیس
 له پاشتوئی گولتی باغی به اقامت
 شه توخوا پیم بلئی میهر ووه ما چیسن
 حقیقی ! ثولفه تی رۆزانی لای
 به بیریش ههروه ها گهرمه وده دا تین

شه پارچه هه لبه سته له شین گپری حاجی شه بووبه کری موته -
 دیدا گوتوه ، خوالی خوشبوو حاجی شه بووبه کرئاغا کوپی حاجی
 بایزئاغای ئیلخانی بوو - بنه ماله ئیلخانی (موهته دی) له
 ناوچهی بۆکان دا زۆر به ناوبانگن وپیای گه وره یان زۆر
 لی هه لکه وتوه . حاجی شه بووبه کرئاغا زۆر سه خی و به دل وده روون
 بوو . زۆر خواناس و به ئیمان بوو وزۆری یارمه تی فه قیر و
 لی قه و ماوان ده کرد و له موکریان دا زۆر به ناوبانگ وه لکه وتوو
 بوو .

شه میرخاسه له سالی ۱۳۶۶ ی هه تاوی دا له شاری بۆکان
 کوچی دواپی کرد .

هه ي بڻه شراب و کاسه کي لڻ پريڪه
 زانيوته چيه نڻي کي و هوڻ لڻ پريڪه ؟
 هينديک تولوخه و سري پشه و کهرختکين
شيلويه به پيخواسي جوڻکي...ڪهن
 پيوانه سهرو سگوت ودهم و لهوسي مهس
 لاکي ساري دي بگهه ،عوري سگي ههس
 مه خانه چي وهک جوو خمي لڻ شيواوه
مه ي تڻي کهر ومهس ده بڻه هه رکس هه رکس
 چاچي وهه چاي تازه دهم بڻ بڻه
 دهم خونچه گولم دهمي دهم بڻ بڻه
 کهر شيخ ومهلا به سيوو مڻو هه لڻه تان
من شيئي شمامه تم مهس بڻ بڻه
 چاو مهسته به يانه راپه ره ههسته له خو
 بڻم لاده لاهه رو مهتي روڙ بهرچمي شهو
 چاي دهم که بڻي دهم دولتي قهندت
گوڻ هه لڻه له دهنگي بوليول وقاسبي کهو
 چاچي وهه بهو پنجه و فينجاسي بلوور
 چاي تيکه نه پشه بڻت و نه زهرده خال سوور
 شيرين که دهم بڻي دهم قهندي دهم
 نه شهم که به يک چاي و دو چاي مه خمور
چاچي وهه چاي تيکه نه ويڙي چاي چي
 باسي که روگا به سبه کهري چي گاي چي
 که للهي ده هزار قهيسر و دارا بووه خاک
خولت وه بهري قهيسري چي داراي چي
 چاچي ره مهزانه ويڙه سوئي گيژن
 چا خوار دنه و هم ده گاته سيهد شيژن
 سي روڙه له بڻم تيکه ڙه مڻي سڻ چاچي
 با سيشي قهرز بڻ تاكوو روڙي جيژن

بۆم پرکه سه ماوه رڼ له ئاوی سیروان
 بۆم بڼه له جای ئاخیږ و قهندی شیروان
 تاق لڼ مده دیوته تاقی کیسرا رووخا
ئهو غومره وه فای نیه نه ما نو شیروان
 دنیا که تیا زیانی شیوو وهرده
 هم شیرن و تاله هم شفا هم دهرده
 داخو چیه چاندووته چ دهروو یه وه لڼی
داخو چ ده بیی بهرهمی ئهو شیوه رده
 دنیا که تیامانی کش و ماتیکه
 سه دسالی نه گهر تیا بزی ساتیکه
 رابردوو نه ما نه هاتوو نازانی چیه
ئهو هاتن و چوونه ههر یهک ئافاتیکه
 بارام که بهور سل بوله شوینی گۆری
 چه ریگی نه لهک نه شان نه شوینی گۆری
 لهو رۆژه وه نیشته بهرملی بهوری نه جهل
نه شوینی له بارامه نه شوینی گۆری
 غومریکی نه مانه تی به خۆپایسی چوو
 فایده ی چی به شیمانی به په ککوو په ککوو
 بو کوئ ده چی بو هاتی ئه ری چته به چ کرد
نه قدی بوو له ده سده رجوو به هیچی یا هوو
 خوت باخه بهری له کرده وه و ئاکارم
 زور نامه سیام خراپه کار و بارم
 غهیری گهره مت هومییدی دیکم نیه من
ناگاته که سی دی غهیری تو هاوارم
 سه دخۆز که ده میکی تووی گهنمی ده روا
 باپیره به شهیتانی نه بووبا بر روا
 له وساوه منالی دا که واو بابه ده می
رۆژی له شهوی ره شتره ههر دڼ و ده روا

چایچی وەرە جای دەم که نه کهی ناسی مە
 ئەفسانە مە، کۆنە پەرستی تا کهی
 کهی کئی بوو، چلۆن بوو کهی بوو، خوسرەوی کهی
قەتخۆ مە که ماندوو نه کهی و مە تا مە
 تا فەسلێ بە هارە باغ و دەم چەم خۆشە
 شیر و شەکر و شوو شەم و مەم خۆشە
 هەم دەم سەنەمێ خۆنچە دەمێ چاومەستی
دوو مەم نه دوو دەست و دەم لەسەر دەم خۆشە
 دەرمانی هەموو دەرد و خەمێکە چایی
 ئاکامی هەموو زەم و دەمێکە چایی
 جای دەم که دەمێک و دەم نێو دەمی یار
دەساری هەموو خۆنچە دەمێکە چایی
 شوگاری درێزی پایز و روژی بەهار
 زۆر کورت و کهمن شەگەر لە گەلتا بقی یار
 چاییش یەک و دووی زۆر که مە مەشهور و دەلێن
یەک که م ، دوو خەمە سێ زە مە ، بۆم تیکە چوار
 دەرمانی هەلامەتێ حەب و دەرزی نیسن
 جای دەم که بە زەنجەفیل و هیل و دارچین
 زستانە شەگەر ، بێژ لە کورسی بـغـزێ
عارەق بـرژینە نێو نێو و چین چین
 خزم و کەس و کار و باب و باپیری شەوان
 هەر کەس که بێت لە شاو گەدا و پیر و جەوان
 روژیکێ دەبێت بچیتەوێ شاری مەدەم
سەد حەیف کۆی و نەوێ شەوان هەر لە خەوان
 روژانی زیان هەلاتنە و ئاوا بوون
 رێگا یە که دایک و بابی نوێ پێدا چوون
 ئەو ماوێ که مە ی بە تالێ رامە بوێرە
بێهوودە یە خوار دنی خەمی بوون و نەبوون

نو حاوو و حاهتو منیش میواسم
 بو هر شنی ریم نشان بدهی سازام
 لیم سووره ده سووری له گوساهم چونکه
لیم سووره که من به تو همه شمام
 ره همان و ره حیمی به غزه بامه سیننه
 زور دووره له رحم و مهره بانی کینه
 من عیدی گونه کارم و تو به خشنده ی
بم به خسته بستانه ی که ره منی به خشنه
 سد شوکری بکه ی که گهر به هنگاو تکی
 قهت ماندوو نه بی له تاعه تی تاوتکی
 سیفر تکه له راستی نیمه تی دوو گوتکه
نیوسفره له شوکری نیمه تی چاوتکی
 شخی به ژنیکی فاحشه ی گوت مهستی
 هه رتاوه به دهس په کیکه وهی ناوهستی
 پی گوت به لئی من وه کوو ده فرموی شوام
تو چون؟ وه کوو خو نشان بدهی بی هستی (۱)؟
 کوئ بگره له که ل تو مه ره فیتی گیانی
 رووخوش و زمان خوش به له که ل میوانی
 ساردی و سپی وو دپی به شی حه یوانه
خو دوور خه ره وه له وانه تو ئینسانی
 داخ و که سهرت که گهر به که مه یکه به دوو
 خه بئ به مهره له دووی شتی را بر دوو
 چت چاندوو توو، هر شهوی لی هه لده گری
شاواتی عه به س خه یاری ناکاته که دوو
 بیت خو شه نه بیننی هه به تی روژی به ری
 دوور بی له به لای زالم و فیتنه و خه ته ری
 پیویسته له که ل خه لکی زمانت خوش بی
چون مار به زماننی خوش له کون دیته ده ری

ئای لەو ھەموو نیعمەتە تەماشای چا و
سەد جۆرە غەزا و مێو لە گەڵ نان و قاز
شوگری کەرەمت چلۆن بە من دەژمێرێ
ئە ئای ئەو کەسی تۆ داوێ بە من گوێجکە و چا و

كۆچى بەشەو

مانكى گولانى ھەزار و جوار سەد و خەوتە
 ئايەتى "مازاغ" ناسى چاوى بە خەوتە
 نوورى جە مالت جىھانى كىردە چىراغان
 رۆزى ھەلأتوى چ ھەولتى كۆچى بەشەوتە

بۆكان - بانەمەرى - ۶۶

دارى تەمەن

بە توانجى لىچ و لىو ، چا و برو
 رۆزگار قەلئە دەگىرى لى مەرو
 گەرچى گەندەل بوو ھە دارى تەمەنم
 دەردەكا مانكى گولان وردە چىرو

بۆكان - بانەمەرى - ۶۶

تووكى شۆرهتى

كەوتىم دەسم شكاو بە غەمەل رۆيى حوكمى چا و
 باوم نەماوہ باوہ ، نەقوو بەندە غومرى ماو
 تەنيا لەمن كراوہ دەلئى تووكى شۆرهتى
 ئىستا بە چاوى كۆپرەوہ دەگرم دەسى شكاو

بۆكان - ۶۱

شاعىرنوما

نەكەى باوہر بەوہى شاعىر نومايە
 نە سەرمایەى ھەيە چونكە نەمايە
 دزىت بۆ ھەلدەرىژئ پىر بە تىرئ
 لەبەر خۆى شىنى ئاوالان دەگىرئ

ھەرمىشك

نانى بىرشتە و كەرەى دۆ لەسەر
 لەگەل لە مەشكە وتەنوور ھاتە دەر
 تىكى ھەلشیلە و بىكە ھەرمىشك
 بىخۆ قازانجە بۆ خوين و مىشك

نام کتاب : دیوان حقیقی

نویسنده : عباس حقیقی

ناشر : مرکز نشر فرهنگد و ادبیات کردی

(انتشارات صلاح الدین ایوبی)

تیراژ : ۳۰۰۰

چاپ اول : ۱۳۶۷

دیوان حقیقی

آدرس : ارومیه : صندوق پستی ۷۱۷ . تلفن ۳۵۸۰۰

قیمت ۸۸۵ ریال